

รายงานวิจัยเรื่อง วัจนลีลาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย

A Stylistics in Thai Fortune Telling Literature

อาจารย์ ดร.ชุตินันท์ งามดิษฐ์

รายงานวิจัยนี้ได้รับทุนจากกองทุนสนับสนุนการวิจัย นวัตกรรม และการสร้างสรรค์ของ
คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ.2564

คำนำ

งานวิจัยเรื่อง “วจนลีลาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย (A Stylistics in Thai Fortune Telling Literature)” เกิดขึ้นจากข้อสังเกตที่ผู้วิจัยมีต่อการใช้ภาษาในสังคม ดังที่ทราบกันดีว่าในสังคมหนึ่งๆ ย่อมมีทำเนียบภาษาหลากหลาย เช่น ภาษากฎหมาย ภาษาวิชาการ ภาษาการเมือง ภาษาสื่อมวลชน ฯลฯ นอกจากนั้นแต่ละทำเนียบภาษาก็มีลักษณะทางวจนลีลาเฉพาะอย่าง รวมทั้งมีบทบาทต่อสังคมแตกต่างกันไป บางทำเนียบภาษามีอำนาจต่อผู้คนในสังคม สามารถควบคุม ชี้แนะ หรือชักนำคนในสังคมให้เชื่อถือหรือปฏิบัติตามได้ บางทำเนียบภาษามีอำนาจในฐานะเป็นต้นแบบของความรู้ จึงสามารถเป็นแหล่งอ้างอิงให้คนในสังคมได้ วรรณกรรมทำนายเป็นทำเนียบภาษาหนึ่งที่น่าสนใจเพราะมีลักษณะทางวจนลีลาบางประการเชื่อมช้อย่นกับทำเนียบภาษาอื่น เช่น ปิดบังอำพรางคล้ายภาษาสื่อมวลชน เบี่ยงบังและแฉ่มชัดคล้ายภาษาวิชาการ และชี้นำคล้ายภาษากฎหมาย ผู้วิจัยเห็นว่าข้อมูลจากตัวบทวรรณกรรมทำนายน่าจะแสดงให้เห็นลักษณะ บทบาท และหน้าที่ของทำเนียบภาษากลุ่มนี้ได้อย่างชัดเจนว่ามีอำนาจต่อสังคมอย่างไร ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์ เพื่อให้ครอบคลุมวรรณกรรมทำนายมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

งานวิจัยนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 6 บท บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์และประโยชน์ของงานวิจัย บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม เป็นการรวบรวมและสังเคราะห์แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับทำเนียบภาษาและวจนลีลา บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย กล่าวถึงขั้นตอน กระบวนการ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล บทที่ 4 ลักษณะทางวจนลีลาของวรรณกรรมทำนายภาษาไทย กล่าวถึงลักษณะเฉพาะหรือคุณสมบัติทางวจนลีลาของวรรณกรรมทำนาย บทที่ 5 อำนาจของภาษาที่สะท้อนจากวจนลีลาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย เป็นบทวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงให้เห็นลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจภาษาที่มีต่อผู้คนในสังคมและที่แสดงผ่านวจนลีลารูปแบบต่างๆ ส่วนบทที่ 6 เป็นบทสรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากกองทุนสนับสนุนการวิจัย นวัตกรรม และการสร้างสรรค์
ของคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร และได้รับการส่งเสริมอย่างดียิ่งจากภาควิชาภาษาตะวันออก
คณะโบราณคดีซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด ผู้วิจัยขอขอบคุณหน่วยงานทั้งสองไว้ ณ โอกาสนี้ และหวังเป็น
อย่างยิ่งว่างานวิจัยเรื่อง “วจนลีลาในวรรณกรรมทำนวยภาษาไทย” จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจคุณลักษณะ
ทางวจนลีลาและอำนาจของภาษา เพื่อจะได้เห็นว่าสิ่งที่สื่อผ่านภาษานั้นมีทั้งความจริงและความลวงซึ่ง
ท้าทายวิจรณ์ญาณของผู้คนในสังคมได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการรู้เท่าทันอำนาจของภาษาจะช่วยให้ไม่ตก
เป็นฝ่ายเสียเปรียบ ในขณะเดียวกันก็อาจใช้เป็นเครื่องมือสร้างความได้เปรียบได้ด้วยเช่นกัน

ชุตินันท์ เอมดิษฐ์

พฤศจิกายน 2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “วจนลีลาในวรรณกรรมทำนายนภาษาไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะวจนลีลาในวรรณกรรมทำนายนภาษาไทย และตีความอำนาจของภาษาที่สะท้อนจากคุณลักษณะทางวจนลีลาในวรรณกรรมทำนายนภาษาไทย และดำเนินการวิเคราะห์ตามแนวทางการวิเคราะห์ของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2558) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลวรรณกรรมทำนายนภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมทำนายนภาษาไทยมีคุณลักษณะทางวจนลีลา 4 ประการ ได้แก่ คุณลักษณะการปิดบังอำพราง คุณลักษณะการเบี่ยงบัง คุณลักษณะความแจ่มชัด และคุณลักษณะการชี้แนะ โดยแต่ละคุณลักษณะมีลักษณะทางภาษาเป็นตัวบ่งชี้ ดังนี้ คุณลักษณะการปิดบังอำพราง มีกลวิธีทางภาษาทั้งหมด 3 กลวิธี ได้แก่ การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน และการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน คุณลักษณะการเบี่ยงบัง มีกลวิธีทางภาษาทั้งหมด 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้ และการใช้คำบอกนัยส่วนมาก คุณลักษณะความแจ่มชัด มีกลวิธีทางภาษาทั้งหมด 2 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำแสดงหลักฐาน และการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ และคุณลักษณะการชี้แนะ มีตัวบ่งชี้แสดงการชี้แนะผ่านคำกริยาแสดงการชี้แนะ นอกจากนี้ อำนาจของภาษาที่สะท้อนจากคุณลักษณะทางวจนลีลาในวรรณกรรมทำนายนภาษาไทย คือ ภาษาการทำนายนจึงมีอำนาจชักจูงหรือโน้มน้าวให้ผู้อ่านคำทำนายเกิดความเชื่อและศรัทธาว่าชีวิตจะเป็นไปตามคำทำนาย

คำสำคัญ: ภาษาการทำนายน ทำเนียบภาษา วจนลีลา อำนาจ

ABSTRACT

This research aims to investigate linguistic markers of Thai fortune telling literature and analyze the power of language reflected from those markers. The data were collected from online newspapers, online magazines, and websites. The strategies suggested in Amara Prasitrathasint et al (2015) were used as an analyzing tool.

The findings reveal that Thai fortune telling literature has four stylistic attributes, namely, concealing, hedging, explicitness, and directiveness. Each attribute is marked by specific linguistic features. Three linguistic features that mark concealing include unspecified referent, unspecified objects and actions, and unspecified time. The three features of hedging involve words expressing uncertainty, possibility, and quantity. Furthermore, explicitness is marked by the use of words expressing explicit evidences and coordinate conjunctions. Directiveness is indicated by the use of directive verbs. The findings also show that language markers used in Thai fortune telling literature is similar to the language of power. That is, it has power to persuade or convince the readers to believe and have faith in the fortune telling.

Keywords: Fortune Telling language, register, stylistics, power

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อ	ค
Abstract	ง
สารบัญ	จ
สารบัญภาพ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ผลสำเร็จของการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ และหน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	3
ระเบียบวิธีวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
2 ทบทวนวรรณกรรม	6
ความหมายของภาษา	6
ความหมายของทำเนียบภาษาและวิธภาษา	7
ความหมายของทำนาย วรรณกรรมทำนาย และทำเนียบภาษาการทำนาย	7
ความหมายของวจนลีลา	8
คุณลักษณะทางวจนลีลา	10
คุณลักษณะของภาษากฎหมาย ภาษาวิชาการ ภาษาสื่อ และภาษาการเมือง	19

บทที่	หน้า
อำนาจในภาษา	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวัจนลีลาในสังคมไทย	24
3 ระเบียบวิธีวิจัย	27
การทบทวนวรรณกรรม	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
สรุปผลการศึกษาดำเนินการโดยใช้สถิติเพื่อนำเสนอข้อมูล	29
4 วัจนลีลาในวรรณกรรมทำนวยภาษาไทย	30
ลักษณะเด่นทางไวยากรณ์	30
การใช้รูปประโยคไร้ผู้กระทำ	30
การใช้ประโยคคำสั่ง	35
ลักษณะเด่นทางด้านคำ	39
คุณลักษณะการปิดบังอำพราง	40
คุณลักษณะการเบี่ยงบัง	47
คุณลักษณะความแจ่มชัด	62
คุณลักษณะการชี้แนะ	72
สรุป	79
5 อำนาจกับวรรณกรรมทำนวยภาษาไทย	81
อำนาจกับคุณลักษณะการปิดบังอำพราง	81
อำนาจกับคุณลักษณะการเบี่ยงบัง	83
อำนาจกับคุณลักษณะความแจ่มชัด	85
อำนาจกับคุณลักษณะการชี้แนะ	87
สรุป	88

บทที่	หน้า
6 สรุปและอภิปรายผล	90
สรุปผลการวิจัย	90
อภิปรายผลการวิจัย	94
การเปรียบเทียบคุณลักษณะทางวจนลีลาวรรณกรรมทำนายน	
ภาษาไทยในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และ	
เว็บไซต์	94
ความแตกต่างของกลวิธีการใช้ภาษาและตัวบ่งชี้ทางภาษาใน	
แต่ละคุณลักษณะทางวจนลีลาในหนังสือพิมพ์ออนไลน์	
นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์	102
สรุป	125
รายการอ้างอิง	126

	หน้า
ภาพที่ 6.8 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการเบี่ยงบังในหนังสือพิมพ์ออนไลน์	109
ภาพที่ 6.9 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการเบี่ยงบังในนิตยสารออนไลน์	110
ภาพที่ 6.10 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการเบี่ยงบังในเว็บไซต์	111
ภาพที่ 6.11 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัดในหนังสือพิมพ์ออนไลน์	114
ภาพที่ 6.12 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัดในนิตยสารออนไลน์	115
ภาพที่ 6.13 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัดในเว็บไซต์	116
ภาพที่ 6.14 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัดในนิตยสารแพรวและสุดสัปดาห์	118
ภาพที่ 6.15 ร้อยละการปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการชี้แนะในหนังสือพิมพ์ออนไลน์	119
ภาพที่ 6.16 ร้อยละการปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการชี้แนะในนิตยสารออนไลน์	120
ภาพที่ 6.17 ร้อยละการปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการชี้แนะในเว็บไซต์	122

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 4.1	ความถี่การปรากฏของคุณลักษณะทางวจนลีลา	39
ตารางที่ 4.2	ความถี่การปรากฏของกลวิธีการใช้ภาษาในคุณลักษณะการปิดบัง อำพราง	46
ตารางที่ 4.3	ความถี่การปรากฏของกลวิธีการใช้ภาษาในคุณลักษณะการเบี่ยงบัง	61
ตารางที่ 4.4	ความถี่การปรากฏของกลวิธีการใช้ภาษาในคุณลักษณะความ แจ่มชัด	72
ตารางที่ 4.5	ความถี่การปรากฏของของตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการชี้แนะ	78
ตารางที่ 6.1	ความถี่การปรากฏของคุณลักษณะทางวจนลีลาในหนังสือพิมพ์ออนไลน์	95
ตารางที่ 6.2	ความถี่การปรากฏของคุณลักษณะทางวจนลีลาในนิตยสารออนไลน์	96
ตารางที่ 6.3	ความถี่การปรากฏของคุณลักษณะทางวจนลีลาในเว็บไซต์	97
ตารางที่ 6.4	ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการปิดบัง อำพรางในหนังสือพิมพ์ออนไลน์	102
ตารางที่ 6.5	ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการปิดบัง อำพรางในนิตยสารออนไลน์	103
ตารางที่ 6.6	ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการปิดบัง อำพรางในเว็บไซต์	105
ตารางที่ 6.7	ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการปิดบัง อำพรางในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์	107
		หน้า

ตารางที่ 6.8	ความถี่การปรากฏวลีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการเบี่ยงบัง ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์	108
ตารางที่ 6.9	ความถี่การปรากฏวลีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการเบี่ยงบังใน นิตยสารออนไลน์	109
ตารางที่ 6.10	ความถี่การปรากฏวลีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการเบี่ยงบังใน เว็บไซต์	110
ตารางที่ 6.11	ความถี่การปรากฏวลีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัด ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์	114
ตารางที่ 6.12	ความถี่การปรากฏวลีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัด ในนิตยสารออนไลน์	115
ตารางที่ 6.13	ความถี่การปรากฏวลีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัดใน เว็บไซต์	116
ตารางที่ 6.14	ความถี่การปรากฏวลีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัด ในนิตยสารแพรวและสุดสัปดาห์	117
ตารางที่ 6.15	ความถี่การปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการชี้แนะใน หนังสือพิมพ์ออนไลน์	119
ตารางที่ 6.16	ความถี่การปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการชี้แนะใน นิตยสารออนไลน์	120
ตารางที่ 6.17	ความถี่การปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการชี้แนะใน เว็บไซต์	121

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารด้วยการถ่ายทอดความคิดของตนเองผ่านการพูดหรือการเขียนในลักษณะที่แตกต่างกันตามทำเนียบภาษา (register) โดยสังเกตความแตกต่างของทำเนียบต่างๆ ได้จากการใช้ภาษาซึ่งเป็นรูปแบบภาษาที่แสดงตัวบ่งชี้เฉพาะอันเป็นวัจนลีลาของแต่ละทำเนียบภาษา

ทำเนียบภาษาและวัจนลีลา มีความหมายคล้ายกัน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2548; 2558) ได้ให้ความหมายของทำเนียบภาษาและวัจนลีลาไว้ กล่าวคือ ทำเนียบภาษา หมายถึง ภาษาย่อยที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์ในการใช้ภาษา เช่น ทำเนียบภาษาวิชาการ ทำเนียบภาษากฎหมาย ทำเนียบภาษาหนังสือพิมพ์ ฯลฯ ส่วนวัจนลีลา หมายถึง รูปแบบลักษณะเฉพาะของภาษา เช่น ไวยากรณ์ การใช้คำ ทั้งในการพูดและการเขียนซึ่งแตกต่างกันตามสถานการณ์ของการใช้ภาษา กล่าวได้ว่า การสังเกตรูปภาษาหรือวัจนลีลาทำให้สามารถระบุความแตกต่างของทำเนียบภาษาต่างๆ ได้อย่างชัดเจน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2558) อธิบายว่า วัจนลีลาแสดงให้เห็นรูปแบบการใช้ภาษาที่ต่างกันในแต่ละทำเนียบภาษา รูปแบบที่ต่างกันสามารถสะท้อนให้เห็นได้จากลักษณะเด่นทางไวยากรณ์ของภาษา เมื่อวิเคราะห์ลักษณะเด่นทางไวยากรณ์ในทำเนียบภาษาที่ต่างกันแล้ว จะพบคุณลักษณะซึ่งเป็นคุณสมบัติหรือคุณภาพที่สามารถกำหนดลักษณะเฉพาะของภาษาในแต่ละทำเนียบภาษาได้ เช่น ความเป็นทางการ ความเป็นวัตถุวิสัย หรือความเที่ยงตรง อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปวัจนลีลามักจำแนกประเภทตามลักษณะความเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการในการใช้ภาษามาร์ติน โจส (Joos, 1962) แบ่งวัจนลีลาออกเป็น 5 ประเภทตามระดับความเป็นทางการ ได้แก่ วัจนลีลาตายตัว (frozen style) วัจนลีลาเป็นทางการ (formal style) วัจนลีลาหารือ (consultative style) วัจนลีลาเป็นกันเอง (casual style) และวัจนลีลาสนิทสนม (intimate style)

นอกจากนี้อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2558) ยังพบว่าภาษามีอำนาจต่อความคิดของผู้พูดภาษา ทำเนียบภาษาต่างๆ ล้วนแสดงอำนาจที่ต่างกัน ภาษากฎหมายและภาษาวิชาการมีอำนาจเหนือคนไม่มีความรู้ในสังคม นอกจากนี้ภาษาวิชาการและภาษากฎหมายยังมีคุณสมบัติน่าเชื่อถือและมีความไม่ลำเอียง ส่งผลให้มีอำนาจในฐานะต้นแบบของสังคม เนื่องจากทำให้คนในสังคมยอมรับและปฏิบัติ

ตามได้ ส่วนทำเนียบภาษาการเมืองและทำเนียบภาษาสื่อมีคุณลักษณะคล้ายคลึงกัน คุณลักษณะทางภาษาแสดงภาพลักษณ์ของผู้เป็นมิตร ทำเนียบภาษาการเมืองและภาษาสื่อมีอำนาจชักจูงเพื่อเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมของคนในสังคม อำนาจของภาษาการเมืองสอดคล้องกับงานวิจัยของของวิโรจน์ อรุณมานะกุล (2547) ที่พบว่าภาษาของนักการเมืองมีอำนาจซ่อนอยู่ภายใต้การใช้ภาษา นักการเมืองมักนำมาใช้เพื่อโฆษณาตนเอง เปี่ยมเบนประเด็น และเพื่อเสกสร้างความเป็นจริง เป็นต้น

นอกจากนี้เลคอฟ (Lakoff, 2006) แสดงให้เห็นว่าภาษาของผู้ที่มีอำนาจในสังคมมักทำให้คนในสังคมคิดหรือกระทำอย่างที่ต้องการ สังเกตได้จากคนระดับล่างของประเทศอเมริกาตกเป็นเหยื่อของชนชั้นระดับนายทุน เลคอฟเรียกภาษาที่สร้างกรอบความคิดให้คนเชื่อว่าภาษาลวง (deceptive language) เลคอฟอธิบายเพิ่มว่าผู้มีความสามารถทางภาษาดังเช่นนักภาษาศาสตร์เท่าทันจึงรู้เท่าทันภาษาลวงเหล่านี้ได้

จากงานวิจัยข้างต้นจึงสามารถสรุปได้ว่าภาษาในสังคมมีวัจนลีลาที่แตกต่างกันในแต่ละทำเนียบภาษา นอกจากนี้ภาษายังมีอำนาจต่อคนในสังคม อำนาจของภาษาสามารถควบคุมและชี้นำให้คนในสังคมเชื่อหรือปฏิบัติตามคนที่ใช้ภาษาได้ หากผู้ใช้ภาษาต้องการหลอกลวงหรือให้มกมายก็ย่อมใช้ภาษาเป็นเครื่องมือได้เช่นกัน

งานวิจัยที่ศึกษาวัจนลีลาและอำนาจของวัจนลีลาต่อสังคมไทยมีเพียงงานวิจัยของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2558) ซึ่งศึกษาทำเนียบภาษา 4 ทำเนียบ ได้แก่ ภาษาวิชาการ ภาษากฎหมาย ภาษาสื่อมวลชน และภาษาการเมือง แต่ยังไม่มีการศึกษาทำเนียบภาษาการทำนายมาก่อน ภาษาการทำนายนี้นับเป็นทำเนียบภาษาหนึ่งที่สำคัญในสังคมไทย คนในสังคมส่วนใหญ่เมื่ออ่านวรรณกรรมทำนาย ก็มักเชื่อถือและปฏิบัติตาม นอกจากนี้คนไทยส่วนมากยังนิยมนำนายดวงชะตา จะเห็นได้จากการพบวรรณกรรมทำนายเป็นจำนวนมากตามหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือเว็บไซต์ทั่วไป นอกจากนี้ทำเนียบภาษาการทำนายยังมีวัจนลีลาหรือคุณลักษณะทางภาษาที่น่าสนใจ

ตัวอย่างที่ 1 “ผู้ใหญ่จะให้โชค”

ตัวอย่างที่ 2 “ดวงตก อย่าออกจากบ้าน”

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าคำว่า “ผู้ใหญ่” ไม่ระบุให้ชัดเจนว่าเป็นผู้ใด เป็นวัจนลีลาการให้ข้อมูลไม่ชัดเจนหรือการปิดบังอำพราง ลักษณะดังกล่าวคล้ายคลึงกับทำเนียบภาษาสื่อมวลชน ในขณะเดียวกันก็พบคำว่า “อย่า” ที่เป็นวัจนลีลาการบังคับชี้นำซึ่งลักษณะการสั่งแสดงอำนาจในลักษณะเดียวกันกับทำเนียบภาษากฎหมาย

ด้วยเหตุผลข้างต้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่าทำเนียบภาษาการทำนายมีวัจนลีลาหรือรูปแบบภาษาเฉพาะอย่างไร และแผ่อาณาจตอคนในสังคมไทยอย่างไร การใช้ภาษาแบบใดส่งผลให้คนไทยเชื่อและปฏิบัติตามคำทำนาย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาทำเนียบภาษาทำนาย โดยศึกษาเฉพาะวรรณกรรมทำนายเท่านั้น จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์ดูดวง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงอำนาจของภาษาและสร้างความได้เปรียบและไม่ให้ถูกหลอกลวงโดยภาษา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วิเคราะห์วัจนลีลาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย
2. ศึกษาอำนาจของภาษาที่สะท้อนจากคุณลักษณะทางวัจนลีลาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย

1.3 ผลสำเร็จของการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ และหน่วยงานที่น่าผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลสำเร็จของการวิจัยนี้จะเป็นพื้นฐานการวิจัยในขั้นตอนต่อไป โดยมีผลสำเร็จของการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับดังต่อไปนี้

1. เข้าใจคุณลักษณะทางวัจนลีลาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย
2. ให้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับวิธภาษาหน้าทีในสังคมไทย
3. ผลการวิจัยทำให้คนไทยตระหนักรู้ความสำคัญของการใช้ภาษา
4. ผลการวิจัยทำให้คนไทยรู้เท่าทันอำนาจของภาษา

หน่วยงานที่น่าผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้สอนในรายวิชาภาษากับความคิด และรายวิชาภาษาในบริบทสังคมและวัฒนธรรมไทย ประกอบกับเป็นงานวิจัยที่เกิดประโยชน์แก่นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากรที่สนใจศึกษา งานวิจัยลักษณะคล้ายกัน หรือใช้กรอบแนวคิดในการศึกษาวัจนลีลาของทำเนียบภาษาหรือวิธภาษาหน้าทีอื่นๆ ในสังคมไทยได้ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์แก่วงวิชาการด้านภาษาศาสตร์สังคมในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นแนวทางในการศึกษาวัจนลีลาของทำเนียบภาษาหรือวิธภาษาหน้าทีในภาษาอื่น

1.4 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวจนลีลาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทยมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยคัดเลือกข้อมูลวรรณกรรมทำนายภาษาไทยทั้งหมด 3 แหล่งข้อมูล ได้แก่ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์ทำนายดวง เนื่องจากข้อมูลออนไลน์เป็นข้อมูลที่สะดวกเข้าถึงได้ง่าย ทันสมัย และตอบโจทย์คนในสังคมปัจจุบัน ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบจงใจเลือกเฉพาะที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรได้

แหล่งข้อมูลในการวิจัยสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ วรรณกรรมทำนายรายปี และ วรรณกรรมทำนายรายวัน

ผู้วิจัยคัดเลือกวรรณกรรมทำนายรายปีซึ่งเป็นการทำนายในปี 2563 จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์ทำนายดวง รวมข้อมูลวรรณกรรมทำนายรายปีทั้งหมด 6 ข้อมูล ส่วนวรรณกรรมทำนายรายวัน ผู้วิจัยคัดเลือกข้อมูลวรรณกรรมทำนายรายวันในปี 2562 จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์ทำนายดวง จำนวน 52 สัปดาห์ โดยสุ่มเลือกสัปดาห์ละ 1 วัน และใช้เกณฑ์การสุ่มด้วยการเรียงลำดับตามวันของสัปดาห์ ได้แก่ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ วันเสาร์ และวันอาทิตย์ ตามลำดับ รวมข้อมูลวรรณกรรมทำนายรายวันทั้งสิ้น 312 ข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ตัวบ่งชี้และคุณลักษณะทางภาษาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทยเพื่อสรุปให้เห็นภาพรวมวจนลีลาของทำเนียบภาษาการทำนายภาษาไทย และตีความอำนาจของภาษาที่ปรากฏในวรรณกรรมทำนาย

3. สรุปผลการศึกษาและนำเสนอผลงานวิจัยเป็นรูปเล่ม

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการวิจัยนี้เลือกศึกษาเฉพาะวรรณกรรมทำนวยภาษาไทยเท่านั้น
2. การวิเคราะห์วรรณลีลาในงานวิจัยนี้มุ่งเน้นวิเคราะห์วรรณลีลาของทำเนียบภาษาทำนวย โดยพิจารณาลักษณะเด่นทางภาษา (ที่ปรากฏมาก) เท่านั้น
3. ในการวิจัยนี้เลือกศึกษาวรรณกรรมทำนวยในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และเว็บไซต์ทำนวยดวงเท่านั้น

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

2.1 ความหมายของภาษา

ภาษาเป็นระบบการสื่อสารแบบสัญลักษณ์อันเป็นสมบัติของมนุษย์เท่านั้น มนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารด้วยการถ่ายทอดความคิดของตนเอง ดังนั้นการทำความเข้าใจความหมายของภาษาในฐานะที่เป็นภาษามนุษย์จึงมีความสำคัญ ฮ็อกเกต (Hockett 1960) อธิบายเกี่ยวกับคุณสมบัติของภาษามนุษย์ไว้ โดยสิ่งที่เรียกว่าภาษาจะต้องมีคุณสมบัติเหล่านี้ครบถ้วน คุณสมบัติดังกล่าวทำให้ระบบการสื่อสารของมนุษย์แตกต่างระบบการสื่อสารของสัตว์ จนสามารถกล่าวได้ว่าสัตว์ไม่มีภาษา กล่าวคือภาษามนุษย์ต้องมีความมุ่งหมายเฉพาะ เนื่องจากภาษามนุษย์มีจุดมุ่งหมายหลักคือเพื่อสื่อสาร เสียงที่เกิดขึ้นไม่ใช่ความบังเอิญดังเช่นเสียงที่เกิดจากสัญญาณของสัตว์ แต่เป็นเพราะมนุษย์ต้องการติดต่อสื่อสารกันจึงใช้ภาษาเป็นสื่อกลาง นอกจากนี้ในการสื่อสาร ภาษามนุษย์ถูกถ่ายทอดด้วยเสียงพูด และรับรู้เสียงนั้นด้วยการฟังเป็นหลัก ผู้ฟังสามารถระบุทิศทางของผู้ส่งสารได้ สามารถจำแนกเสียงของผู้ส่งสารจากเสียงอื่นรอบตัวได้

นอกจากนี้ภาษาเป็นสิ่งสมมติ สังเกตได้จากรูปภาษากับความหมายไม่มีความสัมพันธ์กัน สังเกตได้จากรูปภาษาที่แตกต่างกันในแต่ละภาษา เช่น หนู หรือ mouse ทั้งสองคำรูปภาษาก็ไม่ได้สื่อถึงขนาดเล็กของสัตว์หรือเกี่ยวกับหนู แต่ทั้งสองคำหมายถึงสัตว์ชนิดเดียวกัน คำเลียนเสียงธรรมชาติก็เป็นสิ่งสมมติเช่นเดียวกัน จะเห็นได้จากภาษามนุษย์แต่ละภาษาเลียนเสียงธรรมชาติแตกต่างกัน เช่น เสียงร้องของไก่ในภาษาอังกฤษและภาษาไทยแตกต่างกัน

ภาษามนุษย์มีรูปแบบเป็นคู่ ภาษาใดๆ ในโลกล้วนประกอบไปด้วยระบบสำคัญสองรูปแบบ ระบบแรกคือ ระบบเสียงที่เมื่อนำมารวมกันแล้วเกิดเป็นคำที่มีความหมาย ทุกภาษามีหน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสระ เมื่อนำหน่วยเสียงเหล่านี้มารวมกันจะเกิดคำที่มีความหมายขึ้นเป็นจำนวนมาก ยกตัวอย่างเสียง [b] [a:] [n] รวมเป็นคำว่า บ้าน ที่มีความหมาย ระบบถัดมาคือ ระบบไวยากรณ์คือการนำคำมารวมกันจนกลายเป็นประโยคที่ถูกต้องตามระบบไวยากรณ์

ภาษามนุษย์ต้องมีแบบแผนที่ตกลงร่วมกันในสังคม กล่าวคือ มนุษย์แต่ละสังคมล้วนมีแบบแผนทางภาษาที่แตกต่างกัน หรือมีภาษาแตกต่างกัน มนุษย์จึงต้องเรียนรู้ภาษาเพื่อใช้สื่อสารในสังคม นอกจากมีการเรียนรู้ภาษาแล้ว ยังต้องสามารถถ่ายทอดภาษาจากรุ่นสู่รุ่นได้เพื่อส่งสมจนกลายเป็นอารยธรรม นอกจากนี้ภาษามนุษย์ยังสามารถกล่าวถึงสิ่งที่ไม่ได้อยู่ต่อหน้าได้ เช่น สามารถพูดถึงเหตุการณ์ที่อาจ

เกิดขึ้นในอนาคตได้ กล่าวทำนายดวงชะตาได้ ประกอบกับมนุษย์สามารถพูดโกหกและพูดถึงสิ่งที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2549) ให้คำจำกัดความของภาษาไว้ว่า ภาษาคือ ระบบหรือวิธีการพูดในสังคมมนุษย์ ประกอบด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ ที่เป็นแบบแผนและใช้สื่อความหมายจากผู้พูดไปยังผู้ฟัง สัญลักษณ์เหล่านี้เป็นสิ่งสมมติ และถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งโดยการเรียนการสอน

2.2 ความหมายของทำเนียบภาษาและวิธภาษา

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544) อธิบายว่า ภาษามีความหลากหลาย โดยมีความหลากหลายมีหลายประการ อาทิ ความหลากหลายของภาษาที่แตกต่างกันในโลก หรือความหลากหลายของภาษาที่แตกต่างกันในสังคม โดยความหลากหลายของภาษาอาจหมายถึงการที่ภาษาใดภาษาหนึ่งมีประเภทย่อยออกไป เช่น ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษ ภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน ภาษาอังกฤษแบบอินเดีย ภาษาแต่ละประเภทย่อยยังสามารถแบ่งเป็นประเภทย่อยลงไปได้อีก ภาษาที่มีลักษณะต่างจากชนิดอื่นๆ จะเรียกว่า วิธภาษา (language variety) หมายถึง ชนิดต่างๆ ของภาษาใดภาษาหนึ่ง ประเภทของวิธภาษาสามารถจำแนกออกเป็นหลายประเภทตามปัจจัยทางสังคม อาทิ ประเภทของภาษาที่แตกต่างกันตามถิ่นที่อยู่อาศัยจะเรียกว่า วิธภาษาถิ่น วิธภาษาที่แตกต่างกันตามหน้าที่การใช้ เรียกว่า วิธภาษาหน้าที่ ทั้งนี้สามารถจำแนกประเภทของวิธภาษาออกเป็นประเภทใหญ่ได้ 2 ประเภท ได้แก่ วิธภาษาที่แตกต่างกันโดยตัวผู้พูด เช่น เพศ อายุ ชั้นสังคม ชาติพันธุ์ และถิ่นที่อยู่ จะเรียกว่า ภาษาย่อย (dialect) และวิธภาษาที่แตกต่างกันโดยการใช้ เช่น บริบทของการใช้ภาษา เรื่องที่พูด และวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร จะเรียกว่า ทำเนียบภาษา (register)

งานวิจัยนี้จะเน้นวิเคราะห์วิธภาษาที่แตกต่างกันโดยการใช้ภาษาตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร คือ การทำนาย ดังนั้นจึงเรียกได้ว่าเป็นการศึกษาทำเนียบภาษาการทำนาย

2.3 ความหมายของทำนาย วรรณกรรมทำนาย และทำเนียบภาษาการทำนาย

จากที่กล่าวไปข้างต้น ทำเนียบภาษาหมายถึงภาษาชนิดหนึ่งที่แตกต่างจากชนิดอื่นด้วยปัจจัยการใช้ภาษาตามสถานการณ์หรือหน้าที่ ส่วนคำว่า “ทำนาย” นั้น พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของ “ทำนาย” คือ บอกเหตุการณ์หรือความเป็นไปที่จะเกิดในเบื้องหน้า ดังนั้น ทำเนียบภาษาการทำนายในงานวิจัยนี้จึงหมายถึง ภาษาชนิดหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ของการใช้เพื่อบอกเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้การที่ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเป็นวรรณกรรมทำนายนั้นหมายถึง การศึกษาทำเนียบภาษาการทำนายเฉพาะรูปแบบของการเขียนเท่านั้น

2.4 ความหมายของวจนลีลา

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544) กล่าวว่า คำว่า วจนลีลา (Style) มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า ทำเนียบภาษา แต่ทั้งสองคำนี้มีความแตกต่างกัน วจนลีลา เป็นรูปแบบหรือลักษณะของภาษาที่ใช้ ส่วน ทำเนียบภาษา หมายถึงชนิดของวิธภาษาหน้าที่ สังเกตได้ว่าเป็นความหมายที่กว้างกว่าและมองภาษาในภาพรวมมากกว่าคำว่า วจนลีลา ทำเนียบภาษาแต่ละทำเนียบล้วนมีวจนลีลาหรือรูปแบบการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน เห็นได้ว่าวจนลีลาเป็นการมองภาษาจากมุมมองของรูปแบบทางภาษา โดยความแตกต่างของรูปแบบทางภาษาขึ้นอยู่กับปัจจัยการใช้ภาษาในสังคม

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544) อธิบายเพิ่มเติมว่า วจนลีลา หมายถึง รูปแบบการใช้ภาษาแบบใดแบบหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวในรูปแบบการพูดหรือเขียน และมีความแตกต่างกันไปตามบริบทหรือสถานการณ์การใช้ภาษา นอกจากนี้วจนลีลาสามารถจำแนกออกเป็น 5 ระดับ โดยผู้จำแนกคือ มาร์ติน โจส (Joos 1962) โจสเขียนหนังสือเรื่อง The Five Clocks (นาฬิกา 5 เรือน) เป็นหนังสือที่วิเคราะห์เกี่ยวกับวจนลีลาการใช้ภาษาอังกฤษ เหตุที่โจสใช้ชื่อหนังสือว่านาฬิกา 5 เรือน เพราะได้เปรียบเทียบการแสดงเวลาของนาฬิกาแต่ละเรือนที่อยู่ในสถานที่เดียวกัน แต่มีการแสดงเวลาต่างกัน เหมือนกับการที่คนเราใช้ภาษาเดียวกัน แต่อยู่ในสถานการณ์ที่ต่างกัน โจสแบ่งวจนลีลาออกเป็น 5 ระดับ โดยเปรียบเทียบภาษาทั้ง 5 ระดับ ว่าเป็นภาษาที่มีระดับสูงเป็นภาษาของคนชรา ระดับรองลงมาเป็นภาษาของผู้ใหญ่ ส่วนอีก 3 ระดับ เหมือนเป็นภาษาของวัยรุ่น เด็ก และทารกตามลำดับ ทั้งนี้อมราได้จำแนกและประยุกต์เกณฑ์วจนลีลาของมาร์ติน โจส ให้เข้ากับภาษาไทย

1. วจนลีลาตายตัว คือรูปแบบภาษาที่ใช้พูดกับบุคคลที่เป็นที่เคารพสักการะสูงสุด เช่น ภาษาที่ใช้กับพระมหากษัตริย์และราชาศัพท์ ภาษาที่ใช้ในศาล ภาษาที่ใช้ในพิธีการสำคัญต่าง ๆ
2. วจนลีลาเป็นทางการ คือรูปแบบของภาษาที่ใช้ในโอกาสสำคัญและใช้พูดกับบุคคลที่สูงกว่า แต่สามารถยืดหยุ่นได้ เป็นการแสดงถึงความสำคัญของเรื่องที่พูด ได้แก่ ภาษาที่ใช้ในการเขียนบทความ ภาษาที่ใช้ในเอกสารราชการ ภาษาที่ใช้ในการกล่าวสุนทรพจน์ และภาษาที่ใช้บันทึกรายงานการประชุม
3. วจนลีลาหารือ คือรูปแบบภาษาที่ใช้ในการสนทนาในชีวิตประจำวัน การติดต่อการทำงาน ซื้อขาย รวมถึงการประชุมที่ไม่เป็นทางการ วจนลีลาหารือมีความจริงจังน้อยกว่าวจนลีลาเป็นทางการ แต่มากกว่าวจนลีลาเป็นกันเอง

4. วาจันลีลาเป็นกันเอง คือรูปแบบของภาษาที่ใช้พูดกับเพื่อนหรือคนคุ้นเคยกัน เป็นการพูดโดยไม่ระมัดระวัง มักมีการออกเสียงไม่ชัดเจนโดยมีการรวมคำ หรือกร่อนคำ มีการละประธาน การซ้ำคำ การใช้ศัพท์แสลง และการใช้คำลงท้าย

5. วาจันลีลาสนิทสนม คล้ายกับวาจันลีลาเป็นกันเอง แต่จะมีการละคำมากกว่า มีการย่อคำซึ่งเป็นคำเฉพาะกลุ่ม มีการกร่อนคำแบบเป็นกันเอง และผู้ฟังต้องเข้าใจบริบทร่วมกับผู้พูด

ลาบอฟ (Labov 1972) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับวาจันลีลาไว้ด้วยเช่นกัน โดยลาบอฟวิเคราะห์วาจันลีลาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการออกเสียง โดยจำแนกสถานการณ์ในการพูดทั้งหมด 4 สถานการณ์ และพบว่าในผู้พูดคนเดียวกัน แต่ต่างสถานการณ์จะมีการออกเสียงที่แตกต่างกัน จากลักษณะดังกล่าว ลาบอฟจึงแบ่งวาจันลีลาออกเป็น 4 ประเภท โดยเรียงจากสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการไปหาสถานการณ์ที่เป็นทางการมากที่สุด

1. วาจันลีลาแบบเป็นกันเอง (casual speech) คือการพูดที่ไม่เป็นทางการระหว่างเพื่อนสนิทหรือคนในครอบครัว

2. วาจันลีลาแบบระมัดระวัง (careful speech) เป็นการพูดที่เป็นทางการ มักใช้ในการพูดสัมภาษณ์มากกว่าการพูดกับเพื่อนสนิท หรือคนในครอบครัว แต่ไม่เป็นทางการเท่าการพูดในชุมชน หรือการสัมภาษณ์งาน

3. วาจันลีลาแบบการอ่านข้อความ (reading style) เป็นการพูดที่เป็นทางการ ใช้การพูดแบบระวังตัวเหมือนกับการสัมภาษณ์ที่ต้องระวังการอ่าน

4. วาจันลีลาแบบการอ่านรายการคำ (word lists) และการอ่านคำคู่เทียบเสียง (minimal pairs) การอ่านรายการคำคือ สถานการณ์ที่เป็นทางการต้องใช้ความระมัดระวังในการอ่าน ส่วนการอ่านคำคู่เทียบเสียง คือสถานการณ์ที่เป็นทางการและต้องใช้ความระมัดระวังมากที่สุดในการอ่าน

จะเห็นได้ว่าเกณฑ์การแบ่งประเภททางวาจันลีลาขึ้นอยู่กับปัจจัยความเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ และความสนิทสนมหรือไม่สนิทสนมเป็นหลัก ผู้ใช้ภาษามักคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้จึงมีการใช้ภาษาแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ อย่างไรก็ตาม อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ (2558) อธิบายว่า ลักษณะของวาจันลีลาสามารถสังเกตได้จากคุณลักษณะ (attribute) อันเป็นลักษณะเฉพาะทางภาษาได้เช่นกัน ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้สามารถนำมาเป็นจำแนกประเภทของทำเนียบภาษาได้ เช่น ทำเนียบภาษากฎหมาย มีวาจันลีลาที่เป็นคุณลักษณะเด่นคือ ความแจ่มชัด ความเป็นกลาง เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์ภาษา

หรือตัวบ่งชี้ทางภาษามีความสำคัญ เช่น การวิเคราะห์ทางไวยากรณ์ หรือการใช้คำ สามารถนำมาเป็นเกณฑ์การจำแนกทำเนียบภาษาได้

งานวิจัยนี้ต้องการวิเคราะห์รูปแบบทางภาษาเพื่อกำหนดคุณสมบัติทางวัจนลีลาของทำเนียบภาษาการทํานาย โดยใช้ความหมายของวัจนลีลาตามแนวคิดของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ (2558)

2.5 คุณลักษณะทางวัจนลีลา

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ (2558) กล่าวว่า ทำเนียบภาษาที่ใช้ในสังคมล้วนมีคุณลักษณะเด่นที่สามารถระบุอัตลักษณ์ของทำเนียบภาษาแต่ละทำเนียบได้ โดยสามารถเรียกอัตลักษณ์นั้นได้ว่าเป็น “คุณลักษณะทางวัจนลีลา” (stylistic attribute) ทำเนียบภาษาแต่ละทำเนียบสามารถมีคุณลักษณะทางวัจนลีลาได้หลายแบบ อาทิ ความแจ่มชัด ความซับซ้อน ความเป็นทางการ ความเป็นวัตถุวิสัย การบังคับ-ชี้แนะ ความถูกต้องแม่นยำ ความขัดถ้อยขัดคำ ความซื่อสัตย์ การปิดบังอำพราง ความสั้นกระชับ ความเป็นอัตวิสัย การโน้มน้าว ความเป็นปีกแผ่น และการเบี่ยงบัง

คุณลักษณะทางวัจนลีลาทั้ง 14 ประการเป็นคุณลักษณะทางวัจนลีลาที่พบในโครงการวิจัยภาษาแห่งอำนาจของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ (2558) โดยวิเคราะห์จากทำเนียบภาษาทั้งหมด 4 ทำเนียบภาษา ได้แก่ ภาษากฎหมาย ภาษาสื่อมวลชน ภาษาการเมือง และภาษาวิชาการ การสรุปคุณลักษณะทางวัจนลีลานั้น ได้มาจากการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ทางภาษา โดยคุณลักษณะทางวัจนลีลาแต่ละคุณลักษณะจะปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาหลายรูปแบบ อันเป็นลักษณะเด่นทางไวยากรณ์หรือการใช้คำที่วิเคราะห์ได้จากการใช้ภาษาในทำเนียบภาษาแต่ละประเภท กล่าวได้ว่า คุณลักษณะทางวัจนลีลาถูกกำหนดขึ้นจากตัวบ่งชี้ทางภาษานั้นเอง

2.5.1 คุณลักษณะความแจ่มชัด

คุณลักษณะความแจ่มชัด เป็นคุณลักษณะของการให้ข้อมูลที่ชัดเจน ครบถ้วน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความสับสน และผู้ส่งสารกับผู้รับสารเกิดความเข้าใจตรงกัน การใช้ภาษาแจ่มชัดจะเป็นการใช้ภาษาที่ไม่กำกวมหรือคลุมเครือ ไม่สามารถตีความได้หลากหลาย โดยงานวิจัยของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ (2558) พบตัวบ่งชี้ทางภาษาอันเป็นคุณลักษณะเด่นทั้งหมด 6 ลักษณะ คือ

1) การใช้คำแสดงหลักฐานหรือให้เห็นภาพ เช่นคำว่า คือ ด้วย โดย เช่น อย่าง ดัง คำเหล่านี้แสดงความชัดเจนด้วยการอ้างถึงหลักฐานมาสนับสนุนข้อความที่กล่าวข้างหน้า

2) การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ เช่นคำว่า *ดังนั้น* *เนื่องจาก* *แม้* *แม้ว่า* *ถึงแม้ว่า* *อย่างไรก็ตาม* *ดังนี้* *นอกจากนั้น* *นอกจากนี้* คำเหล่านี้ใช้เพื่อทำให้ข้อความต่อเนื่องและชัดเจน

3) การใช้วงเล็บเพื่ออธิบายความ คือ การใช้วงเล็บเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น

4) การใช้เชิงอรรถเพื่ออธิบายความ เป็นการใช้เชิงอรรถเพื่อเสริมความทำให้ผู้อ่านไม่เกิดความสงสัยในประเด็นที่ต้องการนำเสนอ

5) การอ้างถึง เป็นการซ้ำข้อความทั้งหมด หรือข้อความเพียงบางส่วนเพื่อความชัดเจน ด้วยการใส่รูปบ่งชี้ *ดังกล่าว* *นั้น* *นี้* *เดียวกัน* เป็นต้น หรือการใช้คำแทน เช่น *กรณี* *เรื่อง* *ประเด็น* แทนรายละเอียดที่ได้กล่าวไปก่อนหน้านี้

6) การใช้นามวลีที่มีส่วนขยายคุณานุประโยค ที่ *ซึ่ง* *อัน* เพื่อทำให้ข้อความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.5.2 คุณลักษณะความซับซ้อน

คุณลักษณะความซับซ้อน เป็นลักษณะของข้อความที่มีความซับซ้อน ไม่เรียบง่าย ทำให้เข้าใจหรือตีความได้ยาก รวมถึงไม่สามารถจับประเด็นได้ คุณลักษณะความซับซ้อนแสดงให้เห็นจากตัวบ่งชี้ทางภาษา เช่น การใช้รูปประโยคซ้อน การใช้ประโยครวม การใช้นามวลีแปลง (นามวลีแปลงคือการเติมคำว่า *การ* หรือ *ความ* หน้าคำกริยา) การใช้ศัพท์เฉพาะหรือศัพท์บัญญัติ

2.5.3 คุณลักษณะความเป็นทางการ

คุณลักษณะความเป็นทางการ คือการใช้ภาษาตามแบบแผนหรือมาตรฐาน หลีกเลี่ยงการเขียนที่ไม่เป็นไปตามกฎที่ถูกต้องในระบบภาษา คุณลักษณะดังกล่าวมีการใช้ตัวบ่งชี้ทางภาษา ได้แก่ การใช้คำและไวยากรณ์ตามมาตรฐานซึ่งเป็นระเบียบกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับว่าถูกต้อง การใช้ศัพท์เฉพาะหรือศัพท์บัญญัติ การหลีกเลี่ยงการปนคำหรือสำนวนภาษาต่างประเทศ และการหลีกเลี่ยงคำสแลง ภาษาปาก คำหยาบ คำย่อ

2.5.4 คุณลักษณะความเป็นวัตถุวิสัย

คุณลักษณะความเป็นวัตถุวิสัย หมายถึง การมีความเป็นกลาง ไม่แสดงความรู้สึกโน้มเอียงไปทางฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ความเป็นวัตถุวิสัยเป็นการนำเสนอข้อมูลด้วยเหตุผลและหลักฐานตามข้อเท็จจริง โดยมีการใช้ตัวบ่งชี้ทางภาษา เช่น นามวลีแปลง ยกตัวอย่าง “มีการทดลองในอดีตเพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้” (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:26) นามวลีแปลงแสดงให้เห็นการไม่ยึดตัวบุคคล

แต่เน้นที่การกระทำแสดงความเป็นวัตถุวิสัย ตัวบ่งชี้ทางภาษาถัดมาคือ ประโยคกรรมวาจก การใช้ประโยคกรรมวาจกคือ การนำเสนอข้อมูลด้วยการเน้นผู้ถูกกระทำในประโยค ถูกกำหนด ถูกแปล เป็นต้น รูปประโยคเหล่านี้แสดงความเป็นวัตถุวิสัย เนื่องจากไม่เน้นผู้กระทำ และมีการนำเสนอข้อเท็จจริงอย่างเป็นกลาง

ตัวบ่งชี้ทางภาษาด้วยการใช้ประโยคไร้ประธานก็เป็นการไม่ระบุผู้กระทำเช่นเดียวกัน การใช้ประโยคดังกล่าวเป็นการสื่อถึงการกระทำของคำกริยาในประโยค ไม่เน้นผู้กระทำ เพื่อให้ข้อความเป็นวัตถุวิสัย ตัวบ่งชี้ทางภาษาถัดมาคือ คำบุรุษที่สามสำหรับเรียกตัวผู้วิจัยหรือผู้เขียน เป็นการใช้คำแทนตนเองว่า *ผู้วิจัย* หรือ *ผู้เขียน* แทนการกล่าวอย่างตรงตัวด้วยสรรพนามบุรุษที่ 1 ดังเช่น I ในภาษาอังกฤษ ตัวบ่งชี้ทางภาษาสุดท้ายคือ การหลีกเลี่ยงการใช้คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก เนื่องจากคำเหล่านี้แสดงความคิดเห็น และไม่เป็นกลาง เพราะมีการประเมินตัดสิน เช่น น่าชื่นชม น่าผิดหวัง น่าสงสาร

2.5.5 คุณลักษณะการบังคับ-ชี้แนะ

คุณลักษณะการบังคับชี้แนะหมายถึงการใช้ภาษาที่มีเจตนาให้ผู้รับสารกระทำตามที่ผู้ส่งสารต้องการ อาจใช้คำแสดงการบังคับหรือการชักจูงให้ทำตาม คุณลักษณะนี้มีการใช้ตัวบ่งชี้ทางภาษา ได้แก่ การใช้กริยาบังคับ คำว่า *ห้าม ให้ ต้อง จำต้อง พึง ลั บังคับ* เป็นต้น การใช้กริยาอนุญาต เป็นลักษณะการบังคับหรือชี้แนะ เช่น *อนุญาต อาจ สามารถ ให้ ได้* การใช้กริยาชี้แนะ เป็นการใช้คำกริยาที่สื่อความหมายแนะนำให้ผู้รับสารกระทำตาม เช่น *สมควร เห็นควร เชิญชวน ชวน เสนอ แนะนำ ควร อยาก ประสงค์ ต้องการ หวัง* ตัวบ่งชี้ทางภาษาสุดท้ายคือ การใช้ประโยคคำสั่ง มักเป็นประโยคที่ขึ้นต้นด้วยคำกริยาเป็นการสั่งเพื่อให้ผู้รับสารกระทำตาม

2.5.6 คุณลักษณะความถูกต้องแม่นยำ

คุณลักษณะความถูกต้องแม่นยำเป็นการใช้ภาษาเพื่อระบุข้อมูลที่ถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้ การนำเสนอข้อมูลไม่ได้เป็นการคาดคะเนของผู้ส่งสาร แต่เป็นการแสดงความมั่นใจว่าข้อมูลที่น่าเสนอมีความถูกต้อง คุณลักษณะความถูกต้องแม่นยำแสดงให้เห็นจากตัวบ่งชี้ทางภาษาทั้งหมด 4 ประการ ได้แก่ การอ้างตัวเลข เพื่อระบุเวลา หรือข้อเท็จจริงอื่นๆ เช่น เล่มวารสาร ตัวบทกฎหมาย ตัวบ่งชี้ทางภาษาถัดมาคือ การใช้คำและรูปประโยคที่ถูกไวยากรณ์ในภาษาไทย การใช้คำถูกต้องตามความหมาย และการสะกดคำที่ถูกต้อง

2.5.7 คุณลักษณะความชัดเจนชัดคำ/ ความเที่ยงตรง

คุณลักษณะความชัดเจนชัดคำคือการนำเสนอข้อมูลด้วยการใช้ถ้อยคำที่ตรงประเด็นและไม่คลุมเครือ ยกตัวอย่าง

“เขาเกิดในเดือนเมษายน” มีความชัดเจนมากกว่า “เขาเกิดในเดือนที่ร้อนจัด”

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:30)

โดยตัวบ่งชี้ทางภาษาที่แสดงถึงคุณลักษณะความชัดเจนชัดคำ/ ความเที่ยงตรง ได้แก่ การอ้างตัวเลข การบอกปริมาณ วัน เวลา เป็นต้น ยกตัวอย่าง ในปีพ.ศ. 2549 มีความชัดเจนมากกว่า ประมาณทศวรรษที่แล้ว ตัวบ่งชี้ทางภาษาคือ การใช้คำเจาะจง หมายถึงการใช้คำที่มีความหมายชัดเจนหรือมีความหมายเฉพาะเจาะจง เช่น

คำว่า ผู้หญิง มีความหมายเฉพาะเจาะจงมากกว่าคำว่า คน และ

คำว่า ผู้หญิงสาว มีความหมายเฉพาะเจาะจงมากกว่าคำว่า ผู้หญิง

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:31)

การหลีกเลี่ยงคำกำกวมเป็นตัวบ่งชี้ทางภาษาที่แสดงคุณลักษณะความชัดเจนชัดคำ/ ความเที่ยงตรงเช่นเดียวกัน การหลีกเลี่ยงประโยคกำกวมหรือหลีกเลี่ยงประโยคที่สามารถตีความได้มากกว่า 1 ความหมายเป็นการแสดงความชัดเจนประการหนึ่ง

2.5.8 คุณลักษณะความซื่อสัตย์

คุณลักษณะความซื่อสัตย์เป็นการนำเสนอข้อมูลด้วยการไม่ดัดแปลงหรือตกแต่งข้อมูลให้เปลี่ยนไป ไม่บิดเบือนข้อมูล การใช้ตัวบ่งชี้ทางภาษาเพื่อแสดงความซื่อสัตย์ อาทิ การอ้างอิงที่ถูกต้อง คือการให้ข้อมูลว่าได้นำข้อมูลมาจากแหล่งไหน หรือจากผู้ใด ไม่นำผลงานของผู้อื่นมานำเสนอโดยไม่มีการอ้างอิง ตัวบ่งชี้ทางภาษาเพื่อแสดงความซื่อสัตย์อีกประการหนึ่งคือ การสรุปเท่าที่มีหลักฐาน หมายถึงการสรุปความไปตามหลักฐานข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ไม่แต่งประเด็นเพิ่ม

2.5.9 คุณลักษณะความปิดบังอำพราง

คุณลักษณะความปิดบังอำพรางเป็นการใช้ภาษาเพื่อปิดบังหรือมีเป้าหมายให้เข้าใจไปทางอื่น หรือซ่อนข้อมูลบางข้อมูลเอาไว้ การใช้ตัวบ่งชี้ทางภาษาที่แสดงการปิดบังอำพราง ได้แก่ การใช้อุปลักษณ์ คือ การกล่าวถึงสิ่งหนึ่งด้วยการเปรียบเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยการใช้อุปลักษณ์ถือเป็นการเลี่ยงไม่กล่าวโดยตรง จึงเป็นการปิดบังอำพรางประการหนึ่ง

การใช้ตัวบ่งชี้ทางภาษาเพื่อปิดบังอำพรางถัดมาคือ การใช้ประโยคกำกวม หมายถึงการทำให้ภาษาไม่ชัดเจน ต้องการให้มีความหมายกำกวม ยกตัวอย่าง

“บริการซ่อมบำรุงรถจักรยานยนต์ฮอนด้าของท่านให้พร้อมใช้งาน **ฟรี** เปลี่ยนถ่าน น้ำมันเครื่อง น้ำมันเฟืองท้าย เปลี่ยนหัวเทียน ใส่กรองอากาศ **ฟรี** เช็กสภาพเครื่องยนต์ พร้อมใช้งาน”

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:33)

จากตัวอย่างมีความกำกวมคือคำว่า ฟรี เนื่องจากไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าอะไรคือสิ่งที่ได้ ฟรี ผู้รับสารอาจตีความว่าข้อมูลการบริการทั้งหมดที่ให้นั้นฟรี หรือบางข้อมูลการบริการเท่านั้นที่ฟรี การตีความได้มากกว่า 1 ความหมาย แสดงถึงความไม่ชัดเจน จึงเป็นการปิดบังอำพราง

การไม่ระบุแหล่งที่มาอย่างชัดเจนก็เป็นตัวบ่งชี้ทางภาษาที่แสดงการปิดบังอำพรางเช่นเดียวกัน มักมีการใช้สรรพนามคำว่า เขา หรือคำกริยา มี แสดงการปิดบังอำพราง ยกตัวอย่าง

เขาวางานว่ากินปลาแล้วฉลาด

มีข่าวอีกกระแสว่า รัฐสภาอาจลงมติอนุมัติแผนรัดเข็มขัดมูลค่า 2.8 หมื่นล้านบาท

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:33)

จากตัวอย่างคำว่า เขา และการใช้คำกริยา มี ทำให้ไม่ได้ความชัดเจนของผู้ส่งสาร เนื่องจากไม่ได้ระบุว่าใครเป็นคนกล่าวหรือให้ข้อมูลนี้ ทั้งสองตัวอย่างเป็นการไม่ระบุแหล่งที่มาให้ชัดเจน จึงถือเป็นการปิดบังอำพราง

การใช้ตัวบ่งชี้ทางภาษาเพื่อแสดงการปิดบังอำพรางสองประการสุดท้ายคือ การให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน และการทำให้ดูเป็นเรื่องเล็ก การให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนเป็นการให้ข้อมูลที่ไม่เต็มที่ เช่น ให้ผู้รับสารสงสัยว่าเป็นจำนวนทั้งหมด หรือเป็นเพียงแค่บางส่วน ผู้ส่งสารไม่ระบุให้ชัดเจนทั้งหมด ส่วนการทำให้ดูเป็นเรื่องเล็กเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อความว่าเป็นเรื่องไม่ใหญ่ ไม่ยาก หรือเป็นเรื่องเล็กน้อยเท่านั้น มักปรากฏคำว่า แค่ เพียง เพียงแค่ ง่ายตาย เป็นต้น

2.5.10 คุณลักษณะความสั้นกระชับ

คุณลักษณะความสั้นกระชับ คือการให้ข้อมูลที่สั้นกระชับ เข้าใจง่าย แต่ครอบคลุมใจความสำคัญ ตัวบ่งชี้ทางภาษาที่แสดงคุณลักษณะความสั้นกระชับ ได้แก่ การใช้ประโยคไร้ประธาน เพื่อให้ได้ประโยคที่สั้นกระชับ และการใช้อักษรย่อ เพื่อลดความยาวของข้อความให้สั้นลง

2.5.11 คุณลักษณะความเป็นอวัธยัส

คุณลักษณะความเป็นอวัธยัส หมายถึง การไม่เป็นกลาง มีอคติ และนำเสนอข้อมูลตามไปตามความคิดเห็นส่วนบุคคล ตัวบ่งชี้ภาษาสำคัญที่แสดงคุณลักษณะนี้ ได้แก่ การใช้คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก ยกตัวอย่าง

ส่วนที่จังหวัดพังงามีเหตุ**น่าสลด**

มือปืนจ๋อยยิงที่ศีรษะของเหยื่ออย่าง**โหดเหี้ยม**

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:34)

คำว่า *น่าสลด* และ *อย่างโหดเหี้ยม* เป็นการใช้ภาษาแสดงความเป็นอวัธยัส เนื่องจากเป็นภาษาที่แสดงความคิดเห็นส่วนบุคคล ไม่ได้ให้ข้อมูลไปตามข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2.5.12 คุณลักษณะการโน้มน้าว

คุณลักษณะการโน้มน้าว คือการใช้ภาษาที่มีจุดประสงค์เพื่อจูงใจให้ผู้รับสารคล้อยตามเจตนาของผู้ส่งสาร โดยใช้ตัวบ่งชี้ทางภาษา เช่น การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้อุปลักษณ์ และการใช้การซ้ำ

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เป็นการใช้รูปภาษาเพื่อตั้งคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ รูปประโยคเป็นคำถาม อาจมีคำว่า *หรือ หรือไม่ ไหม อะไร ใคร อย่างไร* เป็นต้น แต่ไม่ได้มีเจตนาเพื่อต้องการคำตอบ ยกตัวอย่าง

พี่น้องเชื้อ**ไห่หมครับ** กว่าเจเฮารถพยาบาลเข้ามาได้หลายชั่วโมง

แล้วผมก็มาเป็นรัฐบาลต่างกันตรง**ไห่หมครับ** กระบวนการก็มีแค่นี้

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:34)

การใช้อุปลักษณ์ก็สามารถโน้มน้าวได้เช่นกัน เนื่องจากทำให้ภาษาดูน่าประทับใจ ส่งผลให้ผู้รับสารคล้อยตามได้ง่าย เช่นการใช้คำว่า พ่อ เพื่อหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 การใช้คำว่า พ่อ ทำให้ผู้รับสารรู้สึกอบอุ่นมีพ่อคนเดียวกัน ทำให้เกิดความรักและความสามัคคีได้

นอกจากนี้การซ้ำก็เป็นคุณลักษณะการโน้มน้าว โดยการซ้ำคือการที่ผู้ส่งสารใช้ภาษาเพื่อย้ำข้อความที่ต้องการสื่อสารด้วยการซ้ำหลายครั้ง อาจมีการซ้ำเป็นคำหรือเป็นวลีอย่างเป็นระบบเพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้รับสารคล้อยตาม ยกตัวอย่าง

ต้องมีคนโกรธ ต้องมีคนแค้น โดยธรรมชาติ

ผมไม่อยากเห็นพี่น้องประชาชนไทยเข้าใจผิด ผมไม่อยากเห็นพี่น้องประชาชนได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ผมไม่อยากให้พี่น้องประชาชนแม้แต่คนเดียว กลุ่มเดียว โกรธหรือเกลียด

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:35)

2.5.13 คุณลักษณะความเป็นปีกแผ่น

คุณลักษณะความเป็นปีกแผ่นคือ การใช้ภาษาเพื่อแสดงความเป็นสมาชิกร่วมกัน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกันว่ามีความรู้สึกร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยตัวบ่งชี้ทางภาษาที่เป็นลักษณะเด่นของคุณลักษณะความเป็นปีกแผ่น ได้แก่ คำศัพท์และวลีเชิงบวก คำลงท้าย สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง และคำเรียกขาน

คำศัพท์และวลีเชิงบวกเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่บ่งชี้ความเป็นปีกแผ่น เนื่องจากการใช้คำศัพท์และวลีเพื่อสร้างความรู้สึกเชิงบวก เช่น การใช้คำกริยา *ขอ ขออนุญาต* แสดงการถ่อมตัวของผู้ส่งสารและให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกเชิงบวก ยกตัวอย่าง

ผมขอเรียกร้องว่า สื่อสารมวลชนทุกแขนงต้องระมัดระวังในเรื่องของการจัดสรรเวลาต่างๆ ให้เหมาะสม

ขออนุญาตแจ้งให้ทราบว่า รัฐมีนโยบายให้ประชาชนออมเงิน

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:36)

การใช้คำลงท้าย เป็นการเติมคำข้างท้ายประโยคแสดงความหมายด้านทัศนภาวะ เช่น *ค่ะ ชะ นะ เอะ* การใช้คำลงท้ายจะทำให้เกิดความสุขภาพและความเป็นกันเอง จึงสามารถทำให้รู้สึกถึงความสนิท ร่วมหรือความเป็นปึกแผ่นได้ ยกตัวอย่าง

ฆ่าตัดตอนกำลังจะมาอีกแล้ว เพราะฉะนั้นถ้าใครกลัวตายเลิก*ชะเออะ* แต่ไม่ใช่ ตำรวจ*ฆ่านะ* คุณจะฆ่ากันเอง

วันนี้ที่เดินทางมาที่นี่ ก็มีท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมาด้วย ช่วยเขยิบ *ขึ้นมาหน่อยครับ* เดียวมองไม่เห็น*นะครับ*

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:36)

ตัวบ่งชี้ทางภาษาที่แสดงความเป็นปึกแผ่นถัดมาคือ สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง การใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งช่วยสร้างความใกล้ชิดระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารได้ แสดงความเป็นพวกพ้อง โดยเฉพาะสรรพนามบุรุษที่หนึ่งที่รวมผู้รับสารด้วย ยกตัวอย่าง

เราควรภูมิใจในวัฒนธรรมของ*เรา*

ผมอยากจะให้*พวกเรา*ได้เห็นภาพแล้วจะได้เข้าใจ

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:36)

ตัวบ่งชี้ทางภาษาที่แสดงความเป็นปึกแผ่นสุดท้ายคือ คำเรียกขาน โดยการใช้คำเรียกขานเป็นการใช้คำหรือวลีเรียกบุคคลที่ต้องการสื่อสารด้วย คำเรียกขานเป็นคำที่อยู่หน้าประโยค และไม่เป็นส่วนหนึ่งของประโยค การใช้คำเรียกขานทำให้เกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือเป็นสมาชิกร่วมกันได้ ยกตัวอย่าง

พี่น้องที่เคารพรัก แม้ว่าผมจะได้กล่าวถึงงานจำนวนมากที่เราจำเป็นต้องทำต่อไป แต่เราคงไม่ได้เริ่มต้นจากศูนย์*ครับ*

ผู้นำองค์กรท้องถิ่น ผู้นำองค์กรชุมชน และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน วันนี้ถือเป็นครั้งที่สองที่ ...

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:36)

2.5.14 คุณลักษณะความเบี่ยงบัง

คุณลักษณะความเบี่ยงบัง คือการที่ผู้ส่งสารเลี่ยงการกล่าวถึงประเด็นที่ตนเองไม่แน่ใจ ด้วยการลดความรุนแรงของข้อความลง การเบี่ยงบังจะมีรูปภาพที่เป็นตัวบ่งชี้แสดงถึงความไม่แน่ใจของผู้ส่งสาร แตกต่างจากการปิดบังอำพราง เพราะการปิดบังอำพรางมีจุดประสงค์เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือหลงให้คิดเป็นอย่างอื่น ตัวบ่งชี้ทางภาษาเพื่อแสดงความเบี่ยงบัง ได้แก่ คำบอกนัยเป็นไปไม่ได้ คำแบ่งรับแบ่งสู้ และคำบอกนัยส่วนมาก

การใช้ตัวบ่งชี้ทางภาษาคำบอกนัยเป็นไปไม่ได้ คือการใช้คำที่แสดงความหมายเป็นนัยว่าน่าจะเกิดเหตุการณ์ขึ้นจริง ผู้ส่งสารไม่ได้รับรองโดยตรงว่าเกิดขึ้นแน่นอน แต่สื่อถึงนัยความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น มักพบคำว่า โอกาส และ แนวโน้ม ยกตัวอย่าง

สารเคมีทำให้มี**โอกาส**ที่เซลล์จะเป็นมะเร็งมากขึ้น

การฝึกซ้อม มี**แนวโน้ม**ทำให้อัตราการเต้นของหัวใจขณะพักลดลง

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:37)

จากตัวอย่างหากตัดคำว่า *โอกาส* และ *แนวโน้ม* ออกไป จะทำให้ได้ความหมายแบบตรงไปตรงมา “สารเคมีทำให้เซลล์จะเป็นมะเร็งมากขึ้น” และ “การฝึกซ้อมทำให้อัตราการเต้นของหัวใจขณะพักลดลง” เห็นได้ว่าการปรากฏของคำว่า *โอกาส* และ *แนวโน้ม* แสดงให้เห็นว่าผู้ส่งสารมีความไม่มั่นใจและต้องการเบี่ยงบังข้อมูล

การใช้รูปภาพแสดงการแบ่งรับแบ่งสู้เป็นการเบี่ยงบังประเภทหนึ่ง คำแบ่งรับแบ่งสู้ หมายถึงคำที่สื่อความหมายว่าผู้ส่งสารไม่แน่ใจในข้อมูลที่นำเสนอ โดยพบตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงการเบี่ยงบัง เช่น *อาจ สามารถ น่า มัก คง บาง* ยกตัวอย่าง

การตั้งชื่อเรื่อง**มัก**ตั้งตามชื่อตัวละครเอกฝ่ายชาย เช่น ขุนช้างขุนแผน รามเกียรติ์
ลิลิตพระลอ

ใน**บาง**ราย ต้องได้รับการรักษา เช่น การหยุดเลือดด้วยการส่องกล้อง การอุดหลอดเลือดบริเวณที่มีเลือดออก

มาตรฐานข้างต้น**คง**จะได้รับการประเมินว่า จะนำไปใช้ได้จริงและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นต่างๆ ในประเทศไทย

อาการปวดท้องในช่วงเวลาที่มีประจำเดือน อาจเริ่มปวดเมื่อใกล้ๆ จะมีประจำเดือน หรือปวดขณะมีประจำเดือน

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:37-38)

นอกจากการแบ่งรับแบ่งสู้แล้ว คำบอกนัยส่วนมากก็เป็นการใช้ภาษาเพื่อแสดงความเบี่ยงเบน เช่นเดียวกัน คำบอกนัยส่วนมาก คือคำที่สื่อความหมายถึงภาพรวม หรือความจริงแบบทั่วไป ผู้ส่งสารใช้ คำบอกนัยส่วนมาก ในกรณีที่ผู้ส่งสารไม่มั่นใจกับข้อสรุปหรือคำกล่าวของตนเอง มักพบคำว่า *ส่วนมาก ส่วนใหญ่ โดยทั่วไป* เป็นต้น ยกตัวอย่าง

ผู้ป่วยที่เป็นไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรัง **ส่วนใหญ่**ไม่จำเป็นต้องใช้ยารักษา เพราะเป็น ระยะที่สงบ

โดยทั่วไป ยาในกลุ่มนี้จะสามารถเปิดเส้นเลือดได้ผลในราว 50-70%

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558:38)

2.6 คุณลักษณะของภาษากฎหมาย ภาษาวិชาการ ภาษาสื่อ และภาษาการเมือง

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2558) ได้วิเคราะห์ลักษณะหรือรูปแบบทางภาษาเพื่อกำหนด คุณลักษณะทางวจนลีลาของทำเนียบภาษาในสังคมไทยทั้งหมด 4 ประเภท ได้แก่ ทำเนียบภาษากฎหมาย ทำเนียบภาษาวិชาการ ทำเนียบภาษาสื่อ และทำเนียบภาษาการเมือง ผลการวิเคราะห์จากการประเมิน ความถี่ในการปรากฏสูงของคุณลักษณะทางภาษา ทำให้เห็นลักษณะเฉพาะของทำเนียบภาษาแต่ละ ประเภท ซึ่งแสดงความแตกต่างอย่างชัดเจน โดยคุณลักษณะของภาษากฎหมาย ภาษาวิชาการ ภาษาสื่อ และภาษาการเมือง มีรายละเอียดดังนี้

2.6.1 คุณลักษณะของภาษากฎหมาย

ทำเนียบภาษากฎหมาย มีคุณลักษณะทางภาษาซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะทางวจนลีลา ได้แก่ ความแจ่มชัด ความซับซ้อน การบังคับ-ชี้แนะ ความซื่อสัตย์ ความเป็นวัตถุวิสัย ความเป็นทางการ ความถูกต้องแม่นยำ และความขัดถ้อยขัดคำ โดยคุณลักษณะทางภาษาอันเป็นวจนลีลาที่โดดเด่นของ ทำเนียบภาษากฎหมายคือ การบังคับชี้แนะและความซับซ้อน โดยคุณลักษณะของความซับซ้อนยกตัวอย่าง

“พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ให้อำนาจฝ่ายบริหารในการบริหารสถานการณ์ที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขัน จนอาจกระทบต่อเอกภาพและบูรณภาพแห่งอาณาเขต รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยพิบัติสาธารณะ และการฟื้นฟูสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ได้รับความเสียหาย”

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏคำเชื่อมเป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นความซับซ้อนของโครงสร้างในประโยคที่มีความซับซ้อนมาก ประโยคมีความยาวมากเนื่องจากประกอบด้วยคำเชื่อมจำนวนมาก นอกจากนี้คุณลักษณะของการบังคับ-ชี้แนะ ยังแสดงให้เห็นได้จากคำแสดงคำสั่งจำนวนมาก ยกตัวอย่าง

“ห้ามไม่ให้พิสูจน์ ถ้าข้อที่หาว่าเป็นหมิ่นประมาทนั้นเป็นการใส่ความในเรื่องส่วนตัว”

“มาตรา ๕๑ ในการเพิ่มโทษ มิให้เพิ่มขึ้นถึงประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกเกินห้าสิบปี”

จากตัวอย่างข้างต้นสื่อถึงการบังคับ-ชี้แนะ แสดงให้เห็นจากคุณลักษณะทางภาษา ได้แก่ คำว่า “ห้าม” และ “มิให้” เป็นการสั่งและแผงอำนาจให้คนในสังคมปฏิบัติตาม

2.6.2 คุณลักษณะของภาษาวิชาการ

ทำเนียบภาษาวิชาการมีคุณลักษณะทางภาษา ได้แก่ ความแจ่มชัด ความเป็นทางการ ความถูกต้องแม่นยำ ความขัดถ้อยขัดคำ ความซื่อสัตย์ ความซับซ้อน ความเป็นวัตถุวิสัย และการเบี่ยงบัง โดยลักษณะเด่นของทำเนียบวิชาการ คือ ความเป็นวัตถุวิสัยและความเป็นทางการ โดยความเป็นวัตถุวิสัยคือการนำเสนอข้อมูลด้วยข้อเท็จจริงไม่แสดงความคิดเห็นของผู้ส่งสาร ยกตัวอย่าง

“กฎเกณฑ์ทางสังคมที่ถูกถ่ายทอดเป็นกฎหมายสุโขทัย จึงเป็นกฎเกณฑ์ที่ผสมผสานคติพราหมณ์และพุทธศาสนากับความจำเป็นที่เกิดขึ้นในสังคม”

ตัวอย่างข้างต้นแสดงคุณลักษณะทางวจนลีลาคือความเป็นวัตถุวิสัย ภาษาวิชาการเป็นความจริงที่พิสูจน์ได้ มีหลักฐานหรืองานวิจัยประกอบเหตุผล จึงเป็นภาษาที่ไม่ลำเอียง นอกจากนี้ยังหลีกเลี่ยงคำแสดงความรู้สึก ส่งผลให้ภาษาวิชาการมีความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ทำเนียบภาษาวิชาการมีคุณลักษณะความเป็นทางการสูง ยกตัวอย่าง

“ผู้สูงอายุจะเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ในอนาคต เนื่องจากประชากรโลกมีอายุขัยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น และอัตราการเกิดทั่วโลกลดลง”

“หลังจากการเข้ามาของการวิจารณ์วรรณคดีไทยตามแนวตะวันตกและหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ช่วงประชาธิปไตยเบ่งบานเป็นต้นมา กระแสการศึกษาบทบาทและสถานภาพสตรีในวรรณคดีไทยมีปรากฏในงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาหลายเรื่อง”

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นความเป็นทางการในทำเนียบภาษาวิชาการ ภาษาวิชาการมักเลือกใช้คำนาม ใช้ศัพท์บัญญัติแทนคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ ไม่ใช้ภาษาปาก หรือคำย่อ

2.6.3 คุณลักษณะของภาษาสื่อ

ทำเนียบภาษาสื่อหรือภาษาสื่อมวลชน พบว่ามีคุณลักษณะทางวจนลีลา ได้แก่ ความสั้นกระชับ การบังคับชี้แนะ ความเป็นอัตวิสัย การปิดบังอำพราง การเบี่ยงบัง การโน้มน้าว และความขัดถ้อยขัดคำ โดยวจนลีลาที่โดดเด่นของทำเนียบภาษาสื่อ คือความเป็นอัตวิสัยและการปิดบังอำพราง ยกตัวอย่าง

“ฮือฮาแฝด 3 ครั้งแรกเมืองคอน”

“มือปืนจ๋อยยิงที่ศีรษะของเหยื่ออย่างโหดเหี้ยม”

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงคุณลักษณะทางภาษาคือความเป็นอัตวิสัย ผู้เขียนข่าวเลือกใช้คำแสดงความรู้สึกส่วนบุคคล เช่น “ฮือฮา” หรือ “อย่างโหดเหี้ยม” เพื่อแสดงความรู้สึกในเนื้อหาข่าวมากกว่าการนำเสนอข้อมูลไปตามข้อเท็จจริง นอกจากนี้คุณลักษณะภาษายังมีลักษณะการใช้ภาษาเพื่อปิดบังอำพรางอีกด้วย ยกตัวอย่าง

“รับส่วนลดสูงสุด 50%”

จากตัวอย่างแสดงการปิดบังอำพรางซึ่งเป็นวจนลีลาสำคัญในทำเนียบภาษาสื่อ ผู้เขียนโฆษณาต้องการสร้างแรงจูงใจในการซื้อสินค้า แต่ไม่ได้บอกข้อเท็จจริงทั้งหมด อาทิ ส่วนลดที่น้อยกว่า 50% หรือเงื่อนไขของการได้รับส่วนลด 50% ข้อความดังกล่าวจึงเป็นการอำพรางความจริงที่ไม่เป็นประโยชน์กับผู้ซื้อสินค้า

2.6.4 คุณลักษณะของภาษาการเมือง

ทำเนียบภาษาการเมืองมีคุณลักษณะ คือการโน้มน้าว ความเป็นปึกแผ่น การปิดบังอำพราง และการบังคับชี้แนะ โดยวัจนลีลาการโน้มน้าวเป็นวัจนลีลาที่โดดเด่นของทำเนียบภาษาการเมือง ยกตัวอย่าง

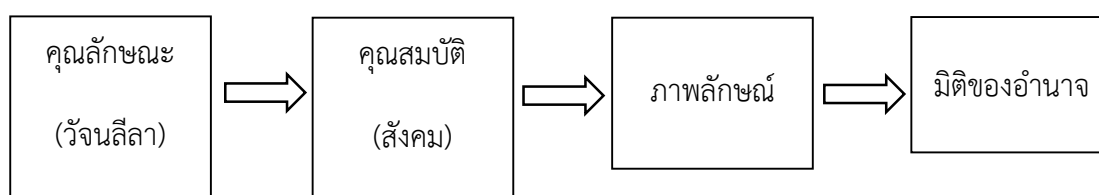
“ผมดีใจที่ชาวใต้ไม่ไปทำอะไรรุนแรง ไม่ปาไข่ ไม่ป่าน้ำแข็ง ไม่ไปด่าหยาบคาย
ถูกต้องแล้วครับอย่าไปทำครับ”

“เขาพูดจาอยู่ทุกวัน ปลุกกระดมทุกวัน ติดต่อกันทุกวัน ทุกอาทิตย์ ทุกเดือน เป็น
ปี สองสามปี”

จากตัวอย่างเป็นตัวอย่างการซ้ำคำเพื่อโน้มน้าว นักการเมืองมักใช้การซ้ำคำเพื่อโน้มน้าวผู้ฟังให้
คล้อยตาม หรือเกิดความเชื่อตามที่ตนเองต้องการ วัจนลีลาโน้มน้าวเป็นสิ่งสำคัญและขาดไม่ได้ในทำเนียบ
ภาษาการเมือง

2.7 อำนาจในภาษา

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2558) กล่าวว่าภาษามีอำนาจต่อคนในสังคม โดยสามารถนำ
คุณลักษณะทางภาษามาตีความอำนาจของภาษาได้ โดยโยงคุณลักษณะทางวัจนลีลาไปกับคุณสมบัติของ
สังคม และคุณสมบัติของสังคมสะท้อนภาพลักษณ์ และนำมาตีความมิติของอำนาจต่อคนในสังคม
ดังแบบจำลองอำนาจในภาษา ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แบบจำลองแนวสรุปอำนาจในภาษา
(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ, 2558: 43)

คุณลักษณะของวัจนลีลาแสดงอำนาจสู่สังคม อาทิ คุณลักษณะความซับซ้อนและความเป็น
ทางการ แสดงคุณสมบัติความเหลื่อมล้ำในสังคม สะท้อนภาพลักษณ์ของผู้มีความรู้และแสดงอำนาจของ
คนที่มีความรู้ คุณลักษณะความเป็นทางการ ความขัดแย้งขัดคำ ความถูกต้องแม่นยำ และความซื่อสัตย์
แสดงคุณสมบัติความน่าเชื่อถือ ความเป็นแบบอย่าง สะท้อนภาพลักษณ์ของความสมบูรณ์แบบ ทำให้เกิด

อำนาจในฐานะความเป็นต้นแบบต่อคนในสังคม คุณลักษณะความเป็นวัตรวิสัย ความแจ่มชัด และการเปี่ยมพลัง แสดงคุณสมบัติการพึ่งพาได้ หรือสามารถไว้วางใจได้ สะท้อนภาพลักษณ์ผู้นำทางปัญญาหรือผู้ไม่ลำเอียง มีอำนาจในฐานะการเป็นแหล่งอ้างอิงของคนในสังคม คุณลักษณะการบังคับ-ชี้แนะ แสดงคุณสมบัติน่าเกรงขาม และมีภาพลักษณ์ของผู้ตัดสินหรือผู้นำทาง แสดงอำนาจการบังคับคนในสังคม คุณลักษณะความเป็นอัตวิสัย การปิดบังอำพราง และการโน้มน้าว แสดงคุณสมบัติทำให้เชื่อง่ายและทำให้ประทับใจ สะท้อนภาพลักษณ์ของผู้เป็นมิตรหรือผู้หวังดี ส่งผลให้เกิดอำนาจการชักจูงผู้อื่นได้ คุณลักษณะสุดท้ายคือ คุณลักษณะความเป็นปึกแผ่นและความสันกระบะ แสดงคุณสมบัติลดความเหลื่อมล้ำของคนในสังคม สะท้อนภาพลักษณ์ของบุคคลผู้ถ่อมตน และมีอำนาจควบคุมคนในสังคมแบบไม่รู้ตัว

จากผลการวิจัยในโครงการส่งผลให้ हमरा प्रसिद्धि र सुनिश्च (2558) จำแนกทำเนียบภาษาออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มภาษาวิชาการ-กฎหมาย และกลุ่มภาษาสื่อ-การเมือง เนื่องจากปรากฏคุณลักษณะทางวจนลีลาที่โดดเด่นร่วมกันจนสามารถอยู่กลุ่มเดียวกันได้ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นถึงอำนาจของภาษาอย่างชัดเจน ภาษาแต่ละทำเนียบแสดงอำนาจที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ภาษาวิชาการและภาษากฎหมายสามารถทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนมีความรู้กับไม่มีความรู้ เนื่องจากคนที่มีความรู้เท่านั้นถึงจะสามารถเข้าใจภาษากฎหมายและภาษาวิชาการได้ ประกอบกับภาพลักษณ์ของภาษากฎหมายและภาษาวิชาการเป็นภาพของคนมีความรู้และเป็นผู้นำปัญญาจึงทำให้ดูน่าเชื่อถือและยังแสดงอำนาจการบังคับหรือชี้แนะคนในสังคม อำนาจการบังคับชี้แนะแสดงให้เห็นจากคุณลักษณะทางภาษาการบังคับ-ชี้แนะ เนื่องจากมีภาพลักษณ์ของผู้นำหรือผู้ตัดสิน

คุณลักษณะความเป็นทางการ ความขัดถ้อยขัดคำ ความถูกต้องแม่นยำ และความซื่อสัตย์ล้วนเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาวิชาการและภาษากฎหมายเช่นเดียวกัน คุณสมบัติเหล่านี้ส่งผลให้การใช้ภาษาทั้งสองทำเนียบนี้มีความน่าเชื่อถือ เพราะมีภาพลักษณ์ของความสมบูรณ์แบบ ดังนั้นภาษาวิชาการกับภาษากฎหมายจึงมีอำนาจเป็นต้นแบบของคนในสังคม ให้ยึดถือหรือปฏิบัติตาม นอกจากนี้ภาษาวิชาการและภาษากฎหมายยังมีคุณลักษณะความเป็นวัตรวิสัย ความแจ่มชัด ซึ่งแสดงคุณสมบัติสามารถไว้วางใจได้และพึ่งพาได้ ทำให้ภาษากฎหมายและภาษาวิชาการมีอำนาจเป็นแหล่งอ้างอิงของสังคม

นอกจากนี้ทำเนียบภาษาสื่อและทำเนียบภาษาการเมืองก็แฝงอำนาจเช่นเดียวกัน ด้วยคุณลักษณะความเป็นอัตวิสัย การปิดบังอำพราง และการโน้มน้าว ภาษาสื่อมวลชนและภาษาการเมืองมีอำนาจให้คนในสังคมเชื่อหรือศรัทธาตามที่ผู้ส่งสารต้องการ เนื่องจากมีภาพลักษณ์ของผู้เป็นมิตรหรือผู้หวังดี ภาษาสื่อและภาษาการเมืองจึงมีอำนาจชักจูงและเปลี่ยนความคิดหรือพฤติกรรมของคนในสังคมได้

คุณลักษณะความเป็นปึกแผ่นและความสั่นกระชับ ทำให้เกิดคุณสมบัติลดความเหลื่อมล้ำของคนในสังคม ทำให้ลักษณะภาษาของภาษาสื่อและภาษาการเมืองมีคุณสมบัติของการถ่มถน จึงมีอำนาจในการควบคุมคนในสังคมได้แบบไม่รู้ตัว

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวัจนลีลาในสังคมไทย

นอกจากงานวิจัยในโครงการภาษาแห่งอำนาจของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2558) ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวัจนลีลาในสังคมไทย โดยเน้นทบทวนงานวิจัยที่ศึกษาวัจนลีลาทางภาษาศาสตร์ หรือภาษาของสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ การศึกษาวัจนลีลาทางภาษาศาสตร์เป็นการศึกษาภาษาเพื่อให้เห็นลักษณะเฉพาะของภาษาตามบริบทการใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ในทางกลับกันการศึกษาวัจนลีลาด้านวรรณกรรมหรือวรรณคดีจะมุ่งเน้นศึกษาการใช้ภาษาเฉพาะบุคคล โดยเน้นการวิเคราะห์เกี่ยวกับโวหารหรือภาพพจน์ อาทิ วัจนลีลาในวรรณกรรมเพลงหรือวัจนลีลาในงานประพันธ์ของนักเขียนที่มีชื่อเสียง โดยงานวิจัยที่ศึกษาวัจนลีลาทางภาษาศาสตร์มีรายละเอียดดังนี้

กาญจนา โรจนพานิช (2539) ศึกษาลักษณะของภาษากฎหมาย พบว่า ภาษากฎหมายไทยใช้รูปประโยครวมและประโยคซ้อนจำนวนมาก และมีการเชื่อมโยงความทั้งหมด 4 ลักษณะ ได้แก่ การแทนด้วยการซ้ำคำเดิม การแทนด้วยคำสรรพนาม การแทนด้วยอรุรูป และการแทนด้วยคำบ่งชี้ นอกจากนี้ยังมีความกระชับและชัดเจนอีกด้วย

กฤติกา ผลเกิด (2546) ศึกษาวัจนลีลาของประมวลกฎหมายอาญา โดยศึกษาและจำแนกชนิดของสาระในมาตราต่างๆ รูปวากยสัมพันธ์ กลวิธีการเชื่อมโยงความ และศัพท์เฉพาะในประมวลกฎหมายอาญา ผลการศึกษาพบว่าสาระในประมวลกฎหมายอาญามี 4 ชนิด ได้แก่ สาระชนิดที่เป็นข้อบังคับซึ่งจำแนกเป็นสาระชนิดที่เป็นข้อบังคับแบบไม่มีเงื่อนไข และสาระชนิดที่เป็นข้อบังคับแบบมีเงื่อนไข สาระชนิดที่เป็นคำอนุญาต สาระชนิดที่เป็นคำจำกัดความ และสาระชนิดที่เป็นการแจ้งความให้ทราบ โดยแต่ละชนิดมีความสัมพันธ์กับรูปวากยสัมพันธ์ นอกจากนี้ด้านกลวิธีการเชื่อมโยงความ พบทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ กลวิธีการอ้างอิง การใช้คำเชื่อม และการซ้ำ

จงจิตร สุขสวัสดิ์ (2545) ศึกษาวัจนลีลาของชาวเงาะพิเศษประเภทอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ โดยวิเคราะห์วัจนลีลาและการแปรของวัจนลีลาในการนำเสนอชาวเงาะพิเศษประเภทชาวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ คอลัมน์ “สก็๊ปเด็ดข่าวดัง” ตั้งแต่ฉบับวันที่ 1 มกราคม ถึงฉบับวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2540 ผลการศึกษาพบว่า มีการใช้การซ้ำคำ โดยการซ้ำคำแบ่งตามความหมายได้ 2 ประเภท คือ ความหมายตรงและความหมายแฝง การลำดับคำเป็นไปตามโครงสร้างของข่าว โดยไม่มีรูปแบบตายตัว ส่วนการแปรของวัจนลีลา พบว่าการใช้คำจะมีการแปรไปตามประเภทของข่าว แต่ไม่พบการแปรของการใช้ประโยค และการใช้โวหารภาพพจน์

กาญจวัฒน์ โกสิยกุล (2545) ศึกษาวัจนลีลาและมายาคติของภาษาโฆษณาเครื่องสำอาง ในนิตยสารผู้หญิง พบว่าภาษาโฆษณาเครื่องสำอางมีวัจนลีลาที่เป็นลักษณะเด่น 2 ประการ ประการแรก คือ การใช้ภาษาแสดงคุณสมบัติของเครื่องสำอาง ได้แก่ การใช้คำที่เป็นส่วนผสมของเครื่องสำอาง การใช้คำเชื่อม “เพื่อ” การใช้คำแสดงคุณสมบัติของเครื่องสำอางร่วมกัน การใช้คำบอกเวลา ประการถัดมาคือ การใช้ภาษาเร้าอารมณ์และสร้างจินตภาพของผู้บริโภคต่อเครื่องสำอาง ได้แก่ การสรรคำที่มีศักดิ์สูง การใช้คำกริยาแสดงสภาพประกอบด้วยคำบอกสัมผัสและคำบอกสี การใช้คำเปรียบเทียบชั้นกว่า การใช้ความเปรียบ และการลำดับคำกริยาหน้าประโยค ส่วนการสร้างมายาคติพบ 2 กลุ่ม คือ สิ่งที่พึงขจัด และสิ่งที่พึงปรารถนา

วิโรจน์ อรุณมานะกุล (2547) ศึกษาการใช้ภาษาของรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร ผลการวิจัยพบว่าการใช้ภาษาเพื่อวัตถุประสงค์หลายประการ ประการแรกคือ การใช้เพื่อเน้นย้ำการคิดใหม่ทำใหม่ ด้วยการสร้างคำใหม่ในโครงการต่างๆ ของรัฐบาล เช่น เอื้ออาทร OTOP ครวไทยครวโลก ประการถัดมาคือ การใช้เพื่อโฆษณานโยบายของรัฐบาลให้เป็นที่จดจำ เช่น 30 บาทรักษาทุกโรค ประการที่สามคือ การใช้เพื่อเบี่ยงเบนประเด็น เมื่อรัฐบาลถูกกล่าวหา รัฐบาลจะไม่ได้ปฏิเสธหรือโต้แย้ง แต่ยอมรับว่ามีปัญหาและกำลังแก้ไข ประการสุดท้ายคือ การใช้เพื่อลดน้ำหนักคำวิจารณ์ เมื่อถูกวิจารณ์ รัฐบาลจะลดน้ำหนักความน่าเชื่อถือของผู้วิจารณ์หรือคำวิจารณ์ด้วยการอ้างว่าเป็นการวิจารณ์จากผู้ที่ไม่ขึ้นขอรัฐบาล หรือเป็นผู้ที่มีความรู้น้อย นอกจากนี้ยังมีการสร้างอุดมการณ์ให้กับสังคมด้วยการสร้างวาทกรรมความจน โดยแสดงให้เห็นว่าความจนเป็นปัญหาที่รัฐบาลต้องรีบแก้ไข

งานวิจัยนี้เลือกใช้กรอบแนวคิดการวิเคราะห์คุณลักษณะภาษาเพื่อให้ได้ลักษณะเฉพาะของ
วจนลีลาของทำเนียบภาษาในสังคมไทยตามแนวคิดของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2558)
เนื่องจากมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์วจนลีลาการทำนาย และยังสามารถสะท้อนให้เห็นอำนาจของ
ภาษาที่มีต่อสังคมไทยได้อย่างชัดเจน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในบทนี้ผู้วิจัยแสดงขั้นตอนที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย โดยจำแนกออกเป็น 4 ขั้นตอนใหญ่ ได้แก่ 1) การทบทวนวรรณกรรม 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล 3) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 4) สรุปผล การศึกษาและการใช้สถิติเพื่อนำเสนอข้อมูล โดยการศึกษาวิจัยในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย มีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย อาทิ ความหมายของภาษา ความหมายหรือคำ นิยาม และแนวคิดเกี่ยวกับวจนลีลา ทำเนียบภาษา วิธภาษา เพื่อให้ได้ขอบเขตของงานวิจัยที่ชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมอันเป็นแนวคิดหรือกรอบการวิเคราะห์ของโครงการวิจัยภาษาแห่ง อำนาจจัดทำโดยอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ (2558) เพื่อให้ได้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ วจนลีลาซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของงานวิจัยนี้

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิเคราะห์คุณลักษณะทางภาษาของทำเนียบภาษาการทำนาย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล วรรณกรรมทำนายภาษาไทยทั้งหมด 3 แหล่งข้อมูล ได้แก่ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และ เว็บไซต์ทำนายดวง ผู้วิจัยคัดเลือกข้อมูลแบบออนไลน์ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่เข้าถึงง่ายและทันสมัย โดยสุ่ม ตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบจงใจเลือกเฉพาะที่สามารถเป็น ตัวแทนประชากรได้ ทั้งนี้แหล่งข้อมูลในการวิจัยสามารถจำแนกประเภทของลักษณะการทำนายออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ วรรณกรรมทำนายรายปี และวรรณกรรมทำนายรายวัน ซึ่งเกณฑ์การคัดเลือกคำทำนาย คือ เป็นคำทำนายรายปีในปี 2563 และเป็นคำทำนายรายวันในปี 2562 ทั้งนี้คำทำนายรายวันจะคัดเลือก เก็บข้อมูลภายใน 1 ปี รวมเป็น 52 สัปดาห์ โดยสุ่มเลือกสัปดาห์ละ 1 วัน และใช้เกณฑ์การสุ่มด้วยการ เรียงลำดับตามวันของสัปดาห์ ได้แก่ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ วันเสาร์ และ วันอาทิตย์ ตามลำดับ

3.2.1 ข้อมูลภาษาจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลภาษาจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้งหมด 4 สำนักพิมพ์ ได้แก่

- เดลินิวส์ (<https://www.dailynews.co.th/>)
- คมชัดลึก (<https://www.komchadluek.net/>)
- มติชนออนไลน์ (<https://www.matichon.co.th/>)
- แนวหน้า (<https://www.naewna.com/index.php>)

จากนั้นคัดเลือกข้อมูลคำทำนายรายปีและรายวันตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยข้อมูลคำทำนายจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้งหมดมีความยาวรวม 72,932 คำ

3.2.2 ข้อมูลภาษาจากนิตยสารออนไลน์

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลภาษาจากนิตยสารออนไลน์ทั้งหมด 2 นิตยสาร ได้แก่

- นิตยสารแพรว (<https://praew.com/>)
- นิตยสารสุดสัปดาห์ (<https://sudsapda.com/>)

จากนั้นคัดเลือกข้อมูลคำทำนายรายปีและรายวันตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยข้อมูลคำทำนายจากนิตยสารทั้งหมดมีความยาวรวม 123,303 คำ

3.2.3 ข้อมูลภาษาจากเว็บไซต์สาธารณะ

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลภาษาจากเว็บไซต์ทั้งหมด 2 เว็บไซต์ ได้แก่

- เว็บไซต์ Line Today (<https://today.line.me/th/v2/tab>)
- เว็บไซต์ Sanook (<https://www.sanook.com/>)

จากนั้นคัดเลือกข้อมูลคำทำนายรายปีและรายวันตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยข้อมูลคำทำนายจากเว็บไซต์สาธารณะทั้งหมดมีความยาวรวม 93,940 คำ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะหรือรูปภาพที่บ่งชี้วัจนลีลา จากข้อมูลคำทำนายในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์สาธารณะ รวมข้อมูลภาษาซึ่งมีความยาวทั้งหมดรวม 290,175 คำ ในการวิเคราะห์ลำดับแรก ผู้วิจัยกำหนดคุณลักษณะทางวัจนลีลาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทยตามแนวคิดของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ (2558) เพื่อสรุปให้เห็นภาพรวมวัจนลีลาของทำเนียบภาษาการทำนายภาษาไทย โดยคุณลักษณะที่คาดว่าจะพบในวรรณกรรมทำนายคือ การเพียงบัง การบังคับ-ชี้นำ และการปิดบังอำพราง จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลวรรณกรรมทำนายมาวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัจนลีลาจากตัวบ่งชี้ทางภาษาที่ปรากฏในวรรณกรรมทำนาย เมื่อได้คุณลักษณะทางวัจนลีลาและตัวบ่งชี้ทางภาษาแล้ว ผู้วิจัยนำคุณลักษณะและตัวบ่งชี้มาตีความอำนาจของภาษาที่ปรากฏในวรรณกรรมทำนาย ยกตัวอย่าง

“คนทางไกลจะแฉะเวียนมาหา ระวังดูแลรักษาสุขภาพให้ดี”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันอังคารที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

จากข้อมูลวรรณกรรมทำนายดังกล่าวข้างต้นแสดงคุณลักษณะไปตามเกณฑ์การปิดบังอำพราง เนื่องจากมีการใช้ภาษาที่ไม่ชัดเจน คลุมเครือ และสื่อความหมายในภาพรวม อีกทั้งไม่สามารถระบุถึงผู้อ้างอิงได้อย่างเจาะจง โดยปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาที่แสดงคุณลักษณะการปิดบังอำพรางคือ “คน”

3.4 สรุปผลการศึกษาด้วยการใช้สถิติเพื่อนำเสนอข้อมูล

งานวิจัยนี้นำเสนอข้อมูลแบบคุณภาพและปริมาณ โดยการนำเสนอข้อมูลแบบคุณภาพ สำหรับผลวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะทางไวยากรณ์ของวรรณกรรมทำนาย เนื่องจากไม่สามารถคำนวณความถี่ของการปรากฏได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ผลการวิจัยมีความชัดเจน ผู้วิจัยจึงนำเสนอข้อมูลแบบปริมาณสำหรับผลการวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะทางด้านคำ ด้วยการนับความถี่การปรากฏของคำหรือตัวบ่งชี้ทางภาษาในแต่ละคุณลักษณะทางวัจนลีลา ทั้งนี้เพื่อให้เห็นความชัดเจนของคุณลักษณะทางวัจนลีลาอันเป็นคุณลักษณะเด่นของวรรณกรรมทำนายภาษาไทย

ผู้วิจัยใช้การนับความถี่เพื่อแสดงสถิติของตัวบ่งชี้ทางภาษาในแต่ละคุณลักษณะทางวัจนลีลา การใช้สถิติในงานวิจัยนี้เป็นการนับความถี่ตามจำนวนครั้งของการปรากฏรูปภาพในวรรณกรรมทำนาย โดยเปรียบเทียบความถี่ของการปรากฏระหว่างรูปภาพหรือคุณลักษณะ

บทที่ 4

วจนลีลาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย

ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์วจนลีลาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย โดยจำแนกผลการวิเคราะห์คุณลักษณะเด่นทางวจนลีลาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ลักษณะเด่นทางไวยากรณ์ และลักษณะเด่นทางด้านคำ ลักษณะเด่นดังกล่าวแสดงให้เห็นคุณลักษณะเฉพาะทางวจนลีลาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทยได้อย่างชัดเจน ในการวิเคราะห์ผู้วิจัยวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ทางภาษาหรือลักษณะทางไวยากรณ์ที่สะท้อนให้เห็นคุณลักษณะทางวจนลีลา โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ (2558) ทั้งนี้ ข้อมูลในงานวิจัยได้มาจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์ทำนายดวง รวมข้อมูลภาษาซึ่งมีความยาวทั้งหมดรวม 290,175 คำ มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ลักษณะเด่นทางไวยากรณ์

วรรณกรรมทำนายภาษาไทยมีลักษณะเด่นทางไวยากรณ์ทั้งหมด 2 ประเภท ได้แก่ การใช้รูปประโยคไร้ผู้กระทำ และการใช้ประโยคคำสั่ง การใช้ประโยคทั้งสองแบบเป็นลักษณะไวยากรณ์ที่โดดเด่น เนื่องจากพบในวรรณกรรมทำนายภาษาไทยจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ไม่สามารถนับความถี่ได้ เนื่องจากไม่ปรากฏตัวบ่งชี้ที่เห็นได้ชัด จึงวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ

4.1.1 การใช้รูปประโยคไร้ผู้กระทำ

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, กิตติมา อินทรมพรรย์ และนัฐวุฒิ ไชยเจริญ (2554) กล่าวว่า การใช้รูปประโยคไร้ผู้กระทำหรือประโยคไร้ประธานสามารถจำแนกออกเป็น ประโยคประธานสุญรูปและประโยคกริยาไร้ประธาน ประโยคประธานสุญรูป หมายถึง การละสรรพนามในตำแหน่งประธานและกรรม โดยกิตติมา อินทรมพรรย์และคณะ (2558) อธิบายว่าประโยคประธานสุญรูปสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ ประเภทแรกคือ ประธานสุญรูปมีคำอ้างอิง หมายถึง การปรากฏคำอ้างอิงซึ่งเป็นผู้กระทำก่อนหรือหลังประธานสุญรูป และประเภทถัดมาคือ ประธานสุญรูปไร้คำอ้างอิง หมายถึง การไม่ปรากฏประธานของคำกริยาที่ต้องการประธาน และไม่พบคำอ้างอิงของประธานดังกล่าว ในกรณีนี้ผู้รับสารต้องคาดเดาจากบริบทว่าผู้กระทำเป็นใคร สำหรับประโยคกริยาไร้ประธาน คือประโยคที่มีกริยานำหน้าประโยค โดยคำกริยานั้นไม่ต้องปรากฏร่วมกับประธาน เช่น คำว่า เกิด มี เป็นไปได้

ยกตัวอย่าง

“ผมเป็นคนชอบทานขนมเปี๊ยะ วันหนึ่งจึงคิดว่า น่าจะเปิดร้านขายเอง จึงเริ่มจากการศึกษาวิธีการทำ ถ้ามารู้แล้ว ปรับสูตรให้อร่อยตามแบบของเรา”

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, กิติมา อินทรมพรรย์ และนัฐภูมิ ไชยเจริญ 2554:325)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าเป็นลักษณะของประธานสุญรูปมีคำอ้างอิงคือ คำว่า *ผม* และ *ขนมเปี๊ยะ* สังเกตได้จากประธานในวงเล็บดังนี้

“ผมเป็นคนชอบทานขนมเปี๊ยะ วันหนึ่ง (ผม) จึงคิดว่า (ผม) น่าจะเปิดร้านขาย (ขนมเปี๊ยะ) เอง (ผม) จึงเริ่ม จากการศึกษาวิธีการทำ (ผม) ถ้ามารู้แล้ว (ผม) ปรับสูตรให้อร่อยตามแบบของเรา”

แม้ว่าจะมีการละประธาน แต่ผู้รับสารสามารถเข้าใจผู้ส่งสารได้จากการตีความบริบทของการสื่อสารว่าผู้ส่งสารหมายถึงใครหรือสิ่งใด โดยไม่จำเป็นต้องใช้สรรพนามแทนประธานทุกครั้งทีกล่าวถึง

ผู้วิจัยพบรูปแบบการใช้ประโยคไร้ผู้กระทำในวรรณกรรมทำนายภาษาไทยทั้งหมด 3 แบบ ได้แก่ ประธานสุญรูปมีคำอ้างอิง ประธานสุญรูปไร้คำอ้างอิง และประโยคกริยาไร้ประธาน อย่างไรก็ตาม การใช้ประโยคแบบประธานสุญรูปมีคำอ้างอิงมักพบคำอ้างอิงปรากฏหลังประธานสุญรูปมากกว่าปรากฏก่อนหน้าประธานสุญรูป นอกจากนี้ยังพบการใช้ประโยคแบบประธานสุญรูปไร้คำอ้างอิงเป็นจำนวนมาก กล่าวได้ว่า การใช้ประโยคแบบประธานสุญรูปไร้คำอ้างอิงเป็นลักษณะเฉพาะประการหนึ่งของวรรณกรรมทำนายภาษาไทย

การไม่ปรากฏประธานของคำกริยาที่ต้องการประธานในต้นย่อหน้าหรือต้นประโยค และการไม่พบคำอ้างอิงของประธานดังกล่าว รวมถึงการใช้ประโยคกริยาไร้ประธาน ทำให้ผู้รับสารต้องคาดเดาบริบทว่าประธานคือผู้ใดหรือสิ่งใด จากการวิเคราะห์พบการใช้ประโยคที่ไม่มีผู้กระทำจำนวนมาก โดยการไม่ระบุผู้อ้างอิงอย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นคุณลักษณะการปิดบังอำพราง หมายถึง การให้ข้อมูลไม่ชัดเจน คลุมเครือ หรือการปกปิดข้อมูลบางข้อมูลไว้ ทำให้ผู้รับสารต้องตีความเองจากบริบท ซึ่งอาจทำให้เข้าใจผิดได้

ตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ตัวอย่างที่ 1

“จะมีการเดินทางและคบหาสมาคมกับคนต่างถิ่น จะได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่และเพื่อนร่วมงานดี มีการวิ่งเต้นติดต่อประสานงานมีเรื่องจำเป็นต้องใช้เงิน มีปัญหากับคนใกล้ชิด บุตรบริวารแสดงอารมณ์เข้าใส่ มีเรื่องการศึกษาต่อ ควรปรับความเข้าใจกับคนรอบข้างให้ดี”

(หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ดวงประจำวันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 2

“จะได้ศึกษาอบรมเพิ่มเติม ไม่ควรตรากตรำงานหรือเที่ยวตีมากจนเกินไปเพราะอาจทำให้เจ็บไข้อย่างไรก็ได้ เงินทองส่วนใหญ่ใช้ไปเพื่อรักษาสุขภาพ จะได้รับข่าวจากทางไกล วุ่นวายเรื่องเพศตรงข้าม มีเรื่องจำเป็นต้องใช้เงิน มีปัญหากับคนใกล้ชิด”

(หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ดวงประจำวันจันทร์ที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 3

“จะทำงานที่ต้องใช้วิจารณ์ญาณ จะใช้ความสามารถส่วนตัวแก้ปัญหาสำคัญๆ ได้ จะเลิกกิจกรรมบางอย่างโดยอัตโนมัติ เช่น การดื่มสุราสูบบุหรี่หรือเล่นการพนัน เป็นต้น มีการดูแลรักษาดวงตาให้เป็นผลดียิ่งขึ้น”

(หนังสือพิมพ์ มติชน ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 14 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 4

“อาจจะมีลักษณะของการได้รับรางวัลหรือการได้ถูกเลือกให้ไปทำงานหรือดูงานในต่างประเทศ ด้วยทุนขององค์กรหรือบริษัทเป็นต้น หรือช่วงต้นปีได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนมากจากความทุ่มเทในปีที่ผ่านมาและในช่วงปลายปี 2563 หลังจากผ่านวิกฤติระหว่างปีไป ก็อาจจะได้รับการเลื่อนตำแหน่ง มีโชคดีเรื่องอสังหาริมทรัพย์ เช่นอาจได้ที่อยู่อาศัย ได้บ้านใหม่ก็เป็นได้”

(หนังสือพิมพ์ แนวหน้า ดวงคนราศีมังกร (15 มกราคม – 12 กุมภาพันธ์) ประจำปี 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าแต่ละย่อหน้าไม่ปรากฏประธานซึ่งเป็นผู้กระทำการในประโยค ด้วยการขึ้นต้นย่อหน้าหรือขึ้นต้นประโยคด้วยประโยคไร้ผู้กระทำ โดยมักเป็นการละประธานแบบประธานสูญรูปไว้คำอ้างอิง ดังประโยค “จะได้ศึกษาอบรมเพิ่มเติม” หากปรากฏประธานในประโยค อาจเป็น “คุณจะได้ศึกษาอบรมเพิ่มเติม” เป็นต้น จะเห็นได้ว่าผู้อ่านต้องคาดเดาจากบริบทว่าผู้กระทำเป็นใคร

ตัวอย่างจากนิตยสารออนไลน์

ตัวอย่างที่ 5

“มีเรื่องที่ทำให้ปวดหัวจากเพื่อนร่วมงาน เนื่องจากต้องทำงานคนเดียว โดนเพื่อนร่วมงานทะเลาะดราม่าปีหลังนี้ ทั้งที่บางที่เป็นงานที่ต้องทำร่วมกัน ก็เหนื่อยหน่อยเพราะต้องทำคนเดียว แต่ก็สามารถทำได้ดีและประสบความสำเร็จ ทำไปเถอะ ถึงจะโดนทะเลาะ เพราะเจ้านายก็เห็นอยู่นะว่าทำอยู่คนเดียว”

(นิตยสารแพรว ดวงคนราศีเมษ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 6

“อยู่ในระดับกลางๆ ไม่ได้โดดเด่นมากนัก แต่มีความมั่นคงนะ ประคับประคองไปได้เรื่อยๆ แต่ถ้ามีใครไปลงทุนทำอะไร ระวังหมดตัว ทำงานประจำไป หรือถ้ามีธุรกิจอยู่แล้วก็ทำไป อย่าไปลงทุนอะไรเพิ่ม ลากลอยไม่มี ต้องผ่านครึ่งปีหลังนี้ไปก่อน”

(นิตยสาร แพรว ดวงคนราศีกรกฎ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 7

“รายได้เพิ่มขึ้นกว่าเดิม แต่ไม่วามมีเรื่องกังวลใจ เพราะมีเงินเท่าไรก็เก็บเงินไม่อยู่ มีแต่เรื่องเสียเงินให้ผู้ใหญ่เพศชายเรื่อยเลย”

(นิตยสาร สดุดีปดาร์ ดวงคนราศีพฤษภ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 8

“ช่วงแรกอาจผิดหวังบ้างว่างานไม่เป็นดังหวัง ถ้าช้ากว่ากำหนด แต่ตอนหลังจะได้ผู้ใหญ่เข้ามาช่วยเหลือ ทำให้ผ่านสถานการณ์ไปได้ด้วยดี มีเกณฑ์สำเร็จสูง ชีวิตการทำงานเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น มีเกณฑ์เดินทางบ่อยเรื่องงาน”

(นิตยสาร สุดสัปดาห์ ดวงคนราศีเมถุน ประจำปี 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าเป็นลักษณะของรูปประโยคประธานสุญรูปไร้คำอ้างอิง เช่นเดียวกับตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ด้วยการละคำสรรพนามผู้กระทำการ ผู้อ่านต้องคาดเดาจากบริบทได้ว่าผู้ส่งสารหมายถึงผู้ใด ดังประโยคประธานไร้รูป “ช่วงแรกอาจผิดหวังบ้าง” หากปรากฏประธานจะเป็น “ช่วงแรกคุณอาจผิดหวังบ้าง” เป็นต้น

ตัวอย่างจากเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 9

“ให้ความสำคัญกับนายจ้าง หัวหน้างานให้มากๆ อดทนอดกลั้นที่จะพูด เขียนต่อต้าน แสดงความไม่พอใจใดๆ และหลีกเลี่ยงที่จะใช้เส้นวิ่งเต้นด้วย เพราะอาจทำให้ถูกโยกย้ายหรือให้ออกทันที การเงินยังอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งคู่ครอง เพศตรงข้ามที่ติดต่อด้านสัมพันธ์ด้วยจะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดลาภผลมากขึ้น และเรื่องเงินๆ ทองๆ ก็อาจทำให้คนโสดเจอรักแท้ แบบรักจริงหวังแต่งงานอีกด้วย”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 13 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 10

“ให้ระวังเรื่องของอารมณ์ ความหงุดหงิดใจร้อน ไปสักการะบูชาเทพเจ้าที่เป็นนักรบเช่น พระเจ้าตากสิน พระนเรศวรมหาราช เจ้าพ่อแห่งเจีย เทพเจ้ากวนอู เพื่อขอพรให้มีชัยชนะ หรือมีความสำเร็จในหน้าที่การงาน หมั่นสวดคาถาเมตตามหานิยม จะได้เป็นที่รักของบุคคลที่ได้พบเห็น”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีพฤษภ (15 พฤษภาคม – 14 มิถุนายน) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 11

“ต้องเก็บหอมรอมริบใหม่ ที่ผ่านมากับไม่อยู่ มีรายได้เข้ามาหลายทาง”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงประจำวันเสาร์ที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 12

“หมดเงินไปกับรายจ่ายจุกจิก ทางที่ดีควรวางแผนการเงินให้รัดกุมเพื่อความปลอดภัย”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงประจำวันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2563)

จากตัวอย่างที่ 9-12 ผู้รับสารต้องคาดเดาจากบริบทว่าผู้กระทำกริยาควรเป็นผู้รับสารเองหรือเป็นผู้อื่น สังเกตได้จากการขึ้นต้นประโยคแบบไร้ประธาน เช่น “อดทนอดกลั้นที่จะพูด เขียนต่อต้าน แสดงความไม่พอใจใดๆ และหลีกเลี่ยงที่จะใช้เส้นวิงเด่นด้วย” “ไปสักการบูชาเทพเจ้าที่เป็นนักรบ” “หมั่นสวดคาถาเมตตามหานิยม จะได้เป็นที่รักของบุคคลที่ได้พบเห็น” “มีรายได้เข้ามาหลายทาง” และ “หมดเงินไปกับรายจ่ายจุกจิก” สังเกตได้ว่าในประโยคล้วนไม่มีการระบุประธานหรือสรรพนามผู้กระทำกริยาให้ชัดเจน ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นรูปประโยคของประธานสูญรูปแบบไร้คำอ้างอิง สังเกตได้ว่าลักษณะของประโยคประธานสูญรูปในวรรณกรรมทำนายภาษาไทยเป็นลักษณะเฉพาะซึ่งสะท้อนคุณลักษณะการปิดบังอำพราง

4.1.2 การใช้ประโยคคำสั่ง

การใช้ประโยคคำสั่งเป็นการใช้ภาษาที่มีเจตนาให้ผู้รับสารกระทำตามที่ผู้ส่งสารต้องการ อาจเป็นการสั่ง แนะนำ หรือเป็นข้อเสนอแนะ ให้ผู้รับสารปฏิบัติตามที่ผู้ส่งสารต้องการ โดยการใช้ประโยคคำสั่งสะท้อนคุณลักษณะทางวจนลีลาคือการชี้แนะ โดยคุณลักษณะการชี้แนะ คือการใช้ภาษาโดยผู้ส่งสารมีเจตนาสั่ง บังคับ ห้าม หรือชักจูงผู้รับสาร และต้องการให้ผู้รับสารกระทำตามเจตนาของผู้ส่งสาร

ตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ตัวอย่างที่ 13

“จะได้รับการมอบหมายให้ทำงานสำคัญ ควรยืนอยู่บนหลักการและเหตุผลรู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาวตามความจำเป็น ควรรอบคอบและระมัดระวังอารมณ์ให้ดี ควรรับฟังคำแนะนำของคนรอบข้างบ้าง บ้านเรือนมักมีปัญหาความไม่ปกติสุขเกิดขึ้นเนื่อง ๆ เพื่อนฝูงชักจูงออกนอกทาง ผู้ใหญ่ให้คุณ”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันอาทิตย์ที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 14

“เป็นปีที่มีการเงินดี ในระดับที่น่าพอใจโดยเฉพาะในช่วงต้นปี 2563 ข้อควรระวังเมื่อมีเงินมักจะใช้จ่ายเงินแบบคนใจใหญ่ สายเปย์ ทำให้เงินที่ได้มาสูญหายไปได้ภายในพริบตา ต้องวางแผนและวิเคราะห์ก่อนใช้ให้ดี เพราะดวงดีไม่ได้มีตลอดเวลา”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีธนู (16 ธันวาคม – 14 มกราคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 15

“ยังไม่มีโชคเข้ามา ในช่วงครึ่งปีแรกแต่มีให้ลุ้นในช่วงเดือนตุลาคมของปี 2563 ควรจะเปิดประตูดวงไว้บ้าง แนะนำชาวราศีพิจิก ให้อำนาจพระปางไสยาสน์ขอพรพระเสริมดวงเสริมบุญ และหมั่นสวดมนต์ให้พระองค์ให้เป็นประจำ”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีพิจิก (16 พฤศจิกายน – 15 ธันวาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 16

“ไม่ควรปล่อยให้วันคืนผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ จงลงมือทำงานด้วยความเพียรพยายามอย่างเต็มที่”

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นประโยคคำสั่ง ได้แก่ “ควรยืนอยู่บนหลักการและเหตุผลรู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาวตามความจำเป็น ควรรอบคอบและระมัดระวังอารมณ์ให้ดี ควรรับฟังคำแนะนำของคนรอบข้างบ้าง” “ต้องวางแผนและวิเคราะห์ก่อนใช้ให้ดี” “แนะนำชาวราศีพิจิก ให้อำนาจพระปางไสยาสน์ขอพรพระเสริมดวงเสริมบุญ และหมั่นสวดมนต์ให้พระองค์ให้เป็นประจำ” และ “ไม่ควรปล่อยให้วันคืนผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ จงลงมือทำงานด้วยความเพียรพยายามอย่างเต็มที่” ประโยคคำสั่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงเจตนาของผู้ส่งสารที่ต้องการให้ผู้รับสารกระทำตาม

ตัวอย่างจากนิตยสารออนไลน์

ตัวอย่างที่ 17

“โดดเด่นเรื่องการทำธุรกิจร่วมกันกับแฟน แต่ความสัมพันธ์กลับไม่ค่อยดีเท่าที่ควร รู้สึกน้อยใจที่เขาเห็นงานสำคัญกว่าคุณ แต่ไม่ต้องคิดมากไป ปล่อยวางและค่อยๆ ปรับตัวเข้าหากันจะดีกว่านะ”

(นิตยสารสุดสัปดาห์ ดวงคนราศีเมถุน ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 18

“แนะนำให้ทำบุญโรงงานหรือบริจาคหมอนมุ้งช่วยคนยากไร้ ช่วยเสริมดวงความรัก”

(นิตยสารสุดสัปดาห์ ดวงคนราศีกันย์ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 19

“หากคุณกำลังจะเข้าไปเจรจาประนีประนอม หรือต่อรองในการทำธุรกิจ ก็ควรเตรียมตัว ตั้งสติให้ดี เพราะเพื่อนร่วมงานหรือคนใกล้ชิดอาจจะเสียงานนี้แทนคุณอยู่”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 20

“ควรระวังโรคที่เกี่ยวกับอวัยวะช่วงขาและข้อต่างๆ เช่น เกา หรือเส้นเอ็นตึงยึด จนทำให้กล้ามเนื้อขาผิดปกติ”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันอังคารที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2563)

จากตัวอย่างที่ 17-20 ปรากฏประโยคคำสั่ง อาทิ “ไม่ต้องคิดมากไป ปล่อยวางและค่อยๆ ปรับตัวเข้าหากันจะดีกว่านะ” “แนะนำให้ทำบุญโรงงานหรือบริจาคหมอนมุ้งช่วยคนยากไร้” “ควรเตรียมตัว ตั้งสติให้ดี” “ควรระวังโรคที่เกี่ยวกับอวัยวะช่วงขาและข้อต่างๆ” โดยสังเกตได้ว่าผู้ส่งสารมีเจตนาสั่งผู้รับสาร

ตัวอย่างจากเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 21

“การเข้าสังคมสังสรรค์มิตรสหายทำตัวให้โดดเด่นมากขึ้นในโลกออนไลน์ รวมถึงการให้ความสำคัญกับคนรัก คู่ครอง ไปไหนไปด้วยกันก็จะทำให้ได้ लाभผลประโยชน์อย่างมหาศาล แต่ควรระวังการถูกชักชวนให้ซื้อขายสิ่งเสพติดที่อาจนำทุกข์ภัยมาให้”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 13 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 22

“ช่วงนี้ให้สวดมนต์บ่อยๆ จะทำให้มีสมาธิได้บุญกุศลเพิ่มขึ้นและมีความสุขใจ”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงประจำวันพุธที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 23

“หากใครที่ต้องการใครสักคนเข้ามาในชีวิต คงต้องเปลี่ยนตัวเองให้มาก พยายามอย่าปิดตัวเอง ต้องพาตัวเองไปอยู่ในสถานที่ที่มีคนเยอะๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ตัวเองบ้าง”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีตุลย์ (17 ตุลาคม – 15 พฤศจิกายน) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 24

“การงานเหนื่อยตลอดต้องพึ่งพาตัวเองเท่านั้น จงพึ่งตนเองให้มากที่สุด”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงประจำวันพฤหัสบดีที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นประโยคคำสั่งซึ่งแสดงเจตนาให้ผู้รับสารกระทำตามและผู้ส่งสารต้องการ ได้แก่ “ควรระวังการถูกชักชวนให้ซื้อขายสิ่งเสพติดที่อาจนำทุกข์ภัยมาให้” “ช่วงนี้ให้สวดมนต์บ่อยๆ จะทำให้มีสมาธิได้บุญกุศลเพิ่มขึ้นและมีความสุขใจ” “พยายามอย่าปิดตัวเอง ต้องพาตัวเองไปอยู่ในสถานที่ที่มีคนเยอะๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ตัวเองบ้าง” และ “จงพึ่งตนเองให้มากที่สุด”

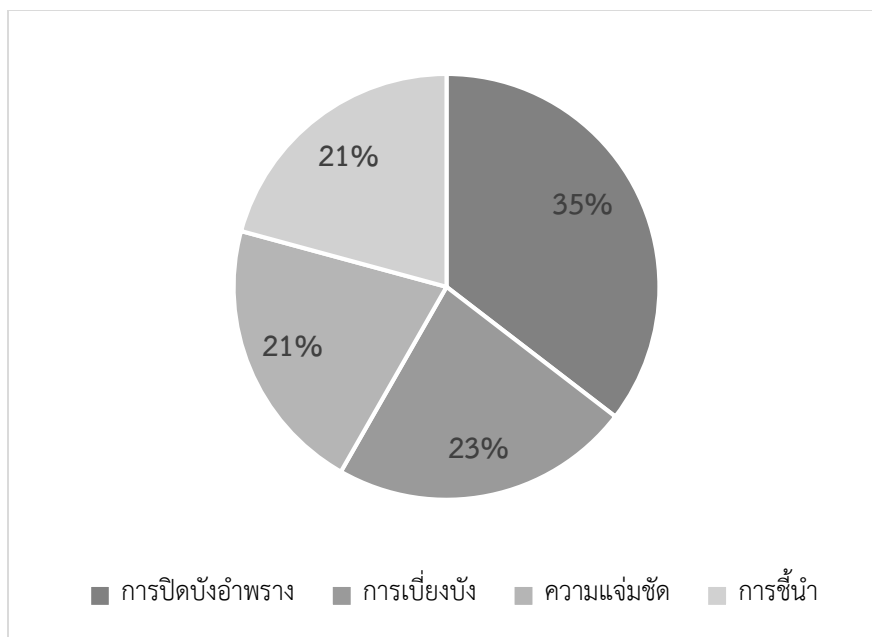
จะเห็นได้ว่าการใช้ประโยคประธานสุญรูปและการใช้ประโยคคำสั่งเป็นลักษณะเด่นของวรรณกรรมทำนวยภาษาไทย ซึ่งสะท้อนให้เห็นคุณลักษณะการปิดบังอำพรางและคุณลักษณะการชี้้นำผู้วิจัยพบการใช้รูปประโยคประธานสุญรูปและการใช้ประโยคคำสั่งจำนวนมาก ทั้งจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์ อย่างไรก็ตาม ลักษณะเด่นทางด้านคำแสดงให้เห็นคุณลักษณะทางวจนลีลาจากตัวบ่งชี้ทางภาษาในวรรณกรรมทำนวยเช่นกัน

4.2 ลักษณะเด่นทางด้านคำ

จากการวิเคราะห์ลักษณะเด่นทางด้านคำ พบคุณลักษณะทางวจนลีลาทั้งหมด 4 คุณลักษณะ ได้แก่ คุณลักษณะการเบี่ยงบัง คุณลักษณะการปิดบังอำพราง คุณลักษณะความแจ่มชัด และคุณลักษณะการชี้นำ จากนั้นผู้วิจัยนำความถี่ของการปรากฏของตัวบ่งชี้ทางภาษาในแต่ละคุณลักษณะทางวจนลีลามาเปรียบเทียบกันพบว่า คุณลักษณะทางวจนลีลาที่เป็นลักษณะเด่นที่สุดของวรรณกรรมทำนวยภาษาไทย คือคุณลักษณะการเบี่ยงบัง รองลงมาคือคุณลักษณะการปิดบังอำพราง คุณลักษณะความแจ่มชัด และคุณลักษณะการชี้นำ ตามลำดับ ดังแสดงในตารางและภาพดังนี้

ตารางที่ 4.1 ความถี่การปรากฏของคุณลักษณะทางวจนลีลา

คุณลักษณะทางวจนลีลา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การปิดบังอำพราง	10,328	35
การเบี่ยงบัง	6,657	23
ความแจ่มชัด	6,110	21
การชี้นำ	6,057	21
รวม	29,159	100

ภาพที่ 4.1 ร้อยละการปรากฏของคุณลักษณะทางวจนลีลา

จากตารางและภาพจะเห็นได้ว่า คุณลักษณะทางวจนลีลาของคุณลักษณะการปิดบังอำพราง เป็นลักษณะเด่นของวรรณกรรมทำนายภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 35 รองลงมาคือ คุณลักษณะการเบี่ยงบังคิดเป็นร้อยละ 23 คุณลักษณะความแจ่มชัด คิดเป็นร้อยละ 21 และคุณลักษณะการชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 21 ทั้งนี้ตัวบ่งชี้ทางภาษาที่สามารถสะท้อนคุณลักษณะทางวจนลีลาต่างๆ มีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 คุณลักษณะการปิดบังอำพรางในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย

คุณลักษณะการปิดบังอำพรางเป็นคุณลักษณะของการใช้ภาษาเพื่อปิดบังผู้รับสาร ผู้รับสารจะไม่ได้รับสารตามความเป็นจริงทั้งหมด เนื่องจากผู้ส่งสารซ่อนข้อมูลบางข้อมูลไว้ ด้วยการใช้ภาษาไม่ชัดเจน มีความคลุมเครือ หรือการใช้ภาษาที่สื่อความหมายในภาพรวม มีความหมายไม่เฉพาะเจาะจง โดยสามารถตีความได้หลากหลายซึ่งอาจทำให้ผู้รับสารเข้าใจผิดได้ ทั้งนี้กลวิธีหลักที่ผู้ส่งสารใช้ในวรรณกรรมทำนายภาษาไทยคือการใช้คำไม่เจาะจง

การใช้คำไม่เจาะจง หมายถึงการใช้คำที่มีความหมายคลุมเครือ ไม่ชัดเจน จนไม่สามารถสรุปข้อมูลได้อย่างแน่นอน การใช้คำไม่เจาะจงนี้สามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน และการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน

1. การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน

การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน เป็นการใช้ภาษาที่ไม่ระบุหรือไม่เจาะจงว่าบุคคลที่กล่าวถึงนั้นเป็นใคร ด้วยการสื่อความหมายถึงบุคคลอย่างไม่ชี้เฉพาะ ผู้รับสารต้องคาดเดาบุคคลนั้นๆ ด้วยตนเอง ดังนั้นการไม่ให้ข้อมูลชี้เฉพาะเจาะจงอย่างชัดเจนจึงเป็นการปิดบังอำพราง ตัวบ่งชี้ทางภาษาที่พบมากในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย ได้แก่ *คน ผู้ใหญ่*

ตัวอย่างการใช้คำว่า “คน” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 25

“มีโอกาสดีได้อยู่เป็นส่วนตัวกับคนรัก จะทำให้มีผลงานดีขึ้น ได้คบหาสมาคมกับคนต่างถิ่นต่างแดน”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันพฤหัสบดีที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 26

“คนทางไกลจะแวะเวียนมาหา ระวังดูแลรักษาสุขภาพให้ดี”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันอังคารที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 27

“จะมีการเดินทางและคบหาสมาคมกับคนต่างถิ่น จะได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่และเพื่อนร่วมงานดี มีการวิ่งเต้นติดต่อประสานงาน มีเรื่องจำเป็นต้องใช้เงิน มีปัญหากับคนใกล้ชิด

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 28

“คนโสดจะพบรักกับคนใกล้ตัว แถมคนรอบข้างสนับสนุน”

(นิตยสารสุดสัปดาห์ ดวงประจำวันพฤหัสบดีที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 29

“มีเกณฑ์ประสบความสำเร็จได้ง่าย แถมจะมีคนมาช่วยเหลืออยู่ไม่ห่างอีกด้วย”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงประจำวันพฤหัสบดีที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 30

“ระวังจะเกิดการผิดพลาด มีปัญหาเรื่องการใช้จ่าย มีเรื่องเสียเงิน การลงทุนหรือทำกิจการค้าขาย ธุรกิจ ต้องระวังให้มากเป็นพิเศษ เพราะจะไม่ได้กำไร เสี่ยงต่อการขาดทุน หรือจะมีคนในปกครองทุจริตได้”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีกันย์ (18 กันยายน – 17 ตุลาคม) ประจำปี 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏตัวบ่งชี้ *คน* ซึ่งมักปรากฏร่วมกับส่วนขยาย เช่น คนต่างถิ่นต่างแดน คนทางไกล คนต่างถิ่น คนใกล้ชิด คนใกล้ชิด คนรอบข้าง และคนในปกครอง แม้จะดูเหมือนเป็นคำขยายเพื่อให้คำนามมีความชัดเจนมากขึ้น แต่คำเหล่านี้ก็ไม่สามารถระบุผู้อ้างถึงได้อย่างเจาะจงว่าเป็นใคร คนต่างถิ่นต่างแดนหรือคนทางไกลคือผู้ใด เป็นต้น

ตัวอย่างการใช้คำว่า “ผู้ใหญ่” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 31

“การเจรจาติดต่อประสานงานประสบความสำเร็จ จะได้สิ่งของที่พอใจ **ผู้ใหญ่**ให้โชคลาภ จะได้ศึกษาอบรมในระดับที่สูงขึ้น”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันพฤหัสบดีที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 32

“คนที่ว่างงานจะได้งานจาก**ผู้ใหญ่**ที่มองเห็นศักยภาพ ใครที่กำลังรอโอกาสอยู่ก็จะทำได้ แต่ต้องทำให้ดี เพราะ**ผู้ใหญ่**จับตาอยู่”

(นิตยสารแพรว ดวงคนราศีมังกร ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 33

“ถ้าคุณรักใครชอบใครก็จะมีอุปสรรคมาขัดขวาง อาจเป็นเพราะมีคู่แข่งมีคนมาแย่งชิง มีผู้ใหญ่ มาขัดขวาง หรือมีสถานการณ์บางอย่างที่ทำให้คุณไม่ถึงจุดหมายปลายทางเสียที”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีเมถุน (14 มิถุนายน – 14 กรกฎาคม) ประจำปี 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า ตัวบ่งชี้ *ผู้ใหญ่* เป็นคำที่ไม่ชี้เฉพาะเจาะจงว่าเป็นใครอย่างชัดเจน พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ให้ความหมายของคำว่า *ผู้ใหญ่* คือ คนที่มีอายุมาก, บุคคลที่มีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์แล้ว, คนที่เป็นหัวหน้าในงาน, บุคคลชั้นผู้บังคับบัญชา จะเห็นได้ว่า จากความหมายนี้คำว่า *ผู้ใหญ่* ไม่ได้สื่อความหมายอย่างเจาะจงว่าเป็นผู้ใด เป็นคนอายุมาก เป็นคนที่มี อายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ หรือเป็นหัวหน้างาน เป็นต้น ผู้รับสารต้องคาดเดาเอง สะท้อนให้เห็นคุณลักษณะ การปิดบังอำพราง

2. การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ และการกระทำอย่างชัดเจน

การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของหรือการกระทำอย่างชัดเจน เป็นการใช้ภาษาคลุมเครือ ด้วยการ สื่อความหมายถึงวัตถุ สิ่งของหรือการกระทำแบบไม่ชี้เฉพาะเจาะจง ผู้รับสารต้องตีความเองจากบริบทว่า เป็นสิ่งใดหรือหมายถึงการกระทำแบบใด ลักษณะของการให้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจนนี้เป็นคุณลักษณะของ การปิดบังอำพราง โดยตัวบ่งชี้ทางภาษาที่พบมากมักเป็นการใช้คำนามที่มีความหมายกว้างหรือคำนาม สามัญ โดยคำนามเหล่านี้เกิดร่วมกับคำกริยาคุณศัพท์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้คำนามสามัญ คำสรรพนาม และคำลักษณนาม เป็นประเภทหนึ่งของคำนาม ตามแนวคิดของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2553)

ตัวอย่างการไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ และการกระทำอย่างชัดเจนจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิติสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 34

“จะโชคดีจากผลงานเก่าๆ ได้สิ่งของเก่าๆ จะได้ส่วนแบ่งผลประโยชน์ที่อยู่ในมือของคนอื่น จะมีการเดินทางไปร่วมกิจกรรมสำคัญ การเดินทางควรตรวจสภาพยานพาหนะให้ดี การเงินสะพัดมี รายได้เข้ามาหลายทาง คู่ครองคนรักปรับความเข้าใจกันได้ มีคนต่างถิ่นคบหาสมาคมด้วย”

(หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ดวงประจำวันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 35

“ในอนาคตบ้านของท่านมักมีอะไรแปลกๆ ซึ่งท่านไม่จำเป็นต้องหาเหตุผลต้นปลายอะไรใดๆ ทั้งสิ้น”

(หนังสือพิมพ์มติชน ดวงคนราศีพิจิก (16 พฤศจิกายน – 15 ธันวาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 36

“การลงทุนขนาดใหญ่ที่ใช้เวลานานๆ และทุนรอนมากๆ ไม่ค่อยสำเร็จ”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงประจำวันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 37

“คนรักแสดงท่าทีแปลกๆ ได้คบหากับผู้ใหญ่ คนมีความรู้ความสามารถ”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันพฤหัสบดีที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 38

“หากวันนี้คุณคิดที่จะใช้เทคนิคเฉพาะบุคคลทำในสิ่งแปลกใหม่ ในการติดต่อประสานงาน หรือ การเจรจาต่อรองแล้วละก็ อาจต้องชะลอไว้ก่อน เพราะคุณอาจพบกับปัญหาและอุปสรรค”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันจันทร์ที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2562)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏคุณลักษณะการปิดบังอำพรางด้วยการไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ และการกระทำอย่างชัดเจน ในตัวอย่างที่ 34 พบค่านามที่เกิดคู่กับคำกริยาคุณศัพท์แบบไม่เจาะจง ได้แก่ ผลงานเก่าๆ สิ่งของเก่าๆ และ กิจกรรมสำคัญ จะเห็นได้ว่าผู้รับสารไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าเป็น สิ่งใดหรือกิจกรรมใด ต้องคาดเดาเท่านั้นว่า ผลงานหรือสิ่งของที่เก่าคืออะไร และกิจกรรมสำคัญที่กล่าวไว้ คือกิจกรรมใด

ในตัวอย่างที่ 35-38 ปรากฏการไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ และการกระทำอย่างชัดเจนเช่นเดียวกัน อาทิ อะไรแปลกๆ การลงทุนขนาดใหญ่ที่ใช้เวลานานๆ และทุนรอนมากๆ ท่าทีแปลกๆ และ สิ่งแปลกใหม่ สังเกตได้ว่าผู้รับสารไม่สามารถระบุหรือชี้เฉพาะได้อย่างชัดเจนเลยว่าเป็นสิ่งใดหรือมีการกระทำอย่างไร เนื่องจากสื่อความหมายกว้างแบบไม่เจาะจง

3. การไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน

การไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน เป็นการใช้ภาษาคลุมเครือและเป็นคุณลักษณะการปิดบังอำพราง เช่นเดียวกัน เนื่องจากสื่อความหมายเกี่ยวกับเวลาแบบไม่ชี้เฉพาะเจาะจง ผู้รับสารต้องตีความเองว่า ผู้ส่งสารหมายถึงเวลาใด โดยตัวบ่งชี้ทางภาษาที่พบเป็นคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับเวลาในลักษณะ ไม่เฉพาะเจาะจง เช่น สักวัน อีกไม่นาน ในไม่ช้า ในช่วงนี้ ในช่วงต้นเดือน ในช่วงต้นปี ฯลฯ

ตัวอย่างการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจนจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 39

“การทำนิติกรรมสัญญาสำคัญเกี่ยวกับการงานจะสำเร็จในไม่ช้า”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันศุกร์ที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 40

“เงินทองบางส่วนจะใช้จ่ายไปเกี่ยวกับบริวาร มีรายจ่ายมากขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ภายในเงื่อนไขเวลาที่เหมาะสม”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันจันทร์ที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 41

“คนที่มีคู่อยู่แล้ว คู่ไหนที่เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง มีโอกาสที่แฟนจะกลับมาง้อขอคืนดี ยังไม่มีเกณฑ์แยกทางกันในช่วงครึ่งปีหลังนี้ แต่อาจจะมีเรื่องที่ทำให้รู้สึกเสียใจ”

(นิตยสารแพรว ดวงคนราศีเมษ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 42

“ขอให้ชาวราศีพฤษภใจเย็นๆ เพราะโอกาสที่จะประสบความสำเร็จยังมีอยู่ ขอแค่เดินหน้าสู้ต่อไปอย่าได้ท้อถอย เพราะสักวันต้องเป็นวันของคุณอย่างแน่นอน”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีพฤษภ (14 พฤษภาคม – 13 มิถุนายน) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 43

“ปัญหาต่างๆ ในช่วงนี้อาจจะมีมาก ทำให้ครอบครัวไม่ค่อยมีความสุขมากสักเท่าไร คนโสดมีแนวโน้มที่จะผิดหวัง ออกหัก ไม่สมหวังทางด้านความรัก ถ้าเจอคนที่ถูกใจในช่วงนี้ มีแนวโน้มที่จะเสียเงินเสียทอง หรือเสียตัวได้ ให้ระวังจะถูกหลอกหลวง เจอคนเจ้าชู้”

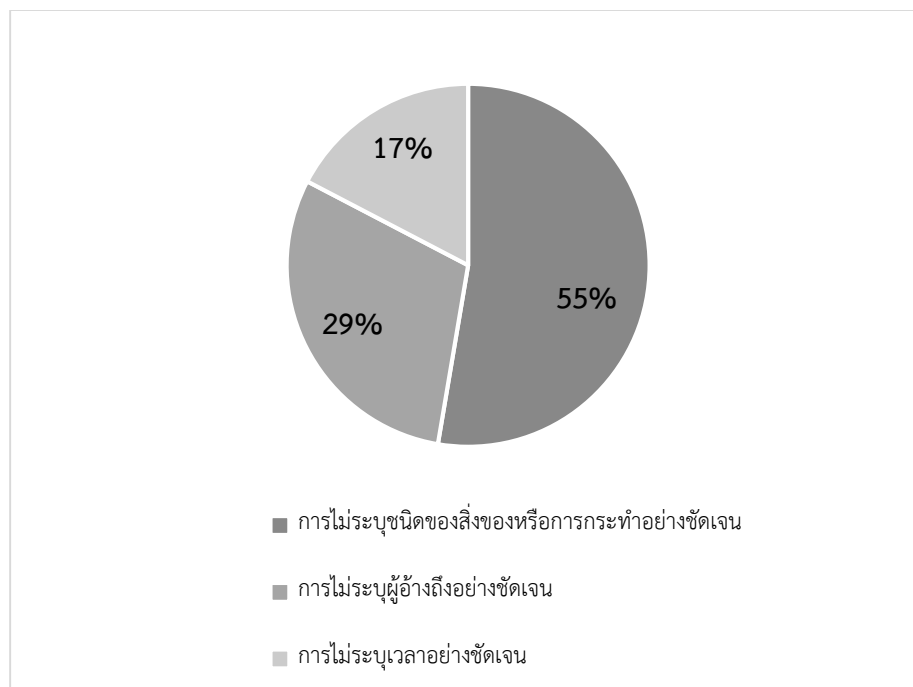
(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีกรกฎ (17 กรกฎาคม – 17 สิงหาคม) ประจำปี 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจนด้วยการใช้คำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับเวลาแบบไม่เจาะจง เช่น ในไม่ช้า ภายในเดือนเวลาที่เหมาะสม ในช่วงครึ่งปีหลังนี้ สักวัน ในช่วงนี้ โดยจะเห็นได้ว่าจากข้อมูลไม่สามารถระบุเวลาได้อย่างชัดเจนว่าเป็นเวลาใด ผู้รับสารต้องคาดเดาเวลาของเหตุการณ์ด้วยตนเอง

ผู้วิจัยเปรียบเทียบความถี่การปรากฏของตัวบ่งชี้ทางภาษาในแต่ละกลวิธีการใช้ภาษาที่แสดงคุณลักษณะการปิดบังอำพราง ได้แก่ การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน และการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน พบว่าการใช้ภาษาที่เด่นที่สุดเพื่อการปิดบังอำพรางในวรรณกรรมทำนายภาษาไทยคือ การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน รองลงมาคือการไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน และการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.2 และภาพที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ความถี่การปรากฏของกลวิธีการใช้ภาษาในคุณลักษณะการปิดบังอำพราง

กลวิธีทางภาษา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน	5,630	55
การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน	2,976	29
การไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน	1,722	17
รวม	10,328	100

ภาพที่ 4.2 ร้อยละการปรากฏของกลวิธีการใช้ภาษาในคุณลักษณะการปิดบังอำพราง

ในตารางที่ 4.2 และภาพที่ 4.2 แสดงให้เห็นอัตราการปรากฏของกลวิธีทางภาษาแสดงการปิดบังอำพราง โดยพบว่า การใช้ภาษาแบบไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน เป็นกลวิธีที่นิยมมากที่สุดเพื่อแสดงการปิดบังอำพราง คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาคือ การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 29 และการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 17

4.2.2 คุณลักษณะการเบี่ยงบังในวรรณกรรมทำนวยภาษาไทย

คุณลักษณะการเบี่ยงบังเป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงความไม่มั่นใจของผู้ส่งสาร จึงให้น่าเสนอข้อมูลเพียงแนวโน้มนหรือความเป็นไปได้ที่อาจเกิดขึ้นเท่านั้น การเบี่ยงบังสะท้อนให้เห็นจากตัวบ่งชี้ทางภาษา เช่น *อาจ มัก คง บาง โอกาส* ยกตัวอย่าง

ประโยค ก แสดงการเบี่ยงบัง “คุณมี*โอกาส*ได้รู้จักกับบุคคลแปลกหน้าต่างถิ่นต่างแดน”

ประโยค ข ไม่มีการเบี่ยงบัง “คุณได้รู้จักกับบุคคลแปลกหน้าต่างถิ่นต่างแดน”

ประโยค ก แสดงการเพียงบังถึงแนวโน้มความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ว่าอาจจะได้รู้จักกับบุคคลแปลกหน้า ถ้าไม่มีรูปภาพแสดงการเพียงบังจะมีลักษณะแบบประโยค ข ที่แสดงความแน่นอนว่าจะได้รู้จักบุคคลแปลกหน้าต่างถิ่นต่างแดน

จากผลการวิเคราะห์พบกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดงการเพียงบัง ทั้งหมด 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้ การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ และการใช้คำบอกนัยส่วนมาก

1. การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้

การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้ คือการใช้คำที่แสดงความหมายเป็นนัยว่าเหตุการณ์ที่น่าเสนอน่าจะเกิดขึ้นจริง ผู้ส่งสารไม่ได้รับรองโดยตรงว่าเกิดขึ้นแน่นอน เพียงสื่อถึงความเป็นไปได้เท่านั้น การใช้คำบอกนัยความเป็นไปได้ พบตัวบ่งชี้ทางภาษา ทั้งหมด 4 คำ ได้แก่ โอกาส เกณฑ์ แนวโน้ม เป็นไปได้ สิทธิ์

ตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ตัวอย่างที่ 44

“ต้นปีถึงกลางปี มีโอกาสรับทรัพย์ก้อนใหญ่จากธุรกิจของครอบครัวรวมถึงการขยายขยายงานใหม่ๆด้วย กลางปีถึงปลายปี เติบโตในเรื่องของความรัก ใครที่ยังโสดมีโอกาสพบความรักที่พัฒนาเป็นคู่ได้ด้วย”

(หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ดวงคนราศีพฤษภ (15 พฤษภาคม – 14 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 45

“การเงินมีเกณฑ์หมุนเวียนมาก ธุรกิจเดินทางนำโชคที่ดีมาให้”

(หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ดวงคนราศีกันย์ (16 กันยายน – 16 ตุลาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 46

“การติดต่อสื่อสารคึกคัก มีแนวโน้มที่จะได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยทุกสิ่งทุกอย่างละเอียดลึกซึ้ง”

(หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ดวงประจำวันเสาร์ที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 47

“การสอบเลื่อนตำแหน่งงาน จะมีความเป็นไปได้อย่างสูง โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายอะไรใดๆ ทั้งสิ้น”

(หนังสือพิมพ์ มติชน ดวงคนราศีกันย์ (17 กันยายน – 16 ตุลาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 48

“ให้ระวังคนที่มาติดต่องานช่วงนี้ ไม่ซื่อสัตย์ มีสิทธิ์โดนโกงงานได้”

(หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ดวงประจำวันอังคารที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างข้างแสดงให้เห็นการเบี่ยงเบนด้วยการใช้วิธีแสดงความเป็นไปได้ โดยปรากฏรูปบ่งชี้ทางภาษา ได้แก่ โอกาส เกณฑ์ แนวโน้ม เป็นไปได้ สิทธิ คำเหล่านี้ โดยเฉพาะ คำว่า โอกาส เกณฑ์ แนวโน้ม และ สิทธิ สังเกตได้ว่ามักปรากฏร่วมกับคำกริยา “มี” และมักเป็นรูปประโยคแบบกริยาไร้ประธาน ผู้เขียนนำเสนอข้อมูลด้วยการเบี่ยงเบนซึ่งเป็นการบอกแนวโน้มของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น หากตัดคำแสดงการเบี่ยงเบนออกไป ข้อมูลที่นำเสนอจะมีความชัดเจนซึ่งแสดงถึงความมั่นใจของผู้เขียน

ตัวอย่างจากนิตยสารออนไลน์

ตัวอย่างที่ 49

“คนที่มียุ่อยู่แล้ว คุ้ไหนที่เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง มีโอกาสที่แฟนจะกลับมาง้อขอคืนดี ยังไม่มีเกณฑ์แยกทางกันในช่วงครึ่งปีหลังนี้”

(นิตยสารแพรว ดวงคนราศีเมษ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 50

“คนโสดมีเกณฑ์พบรักใหม่ อาจจะเป็นเพื่อนเก่า หรือคนอายุน้อยกว่า ด้านคนมีคู่ มีเกณฑ์ชวนกันไปทำบุญและไปเที่ยวด้วยกัน”

(นิตยสารสุดสัปดาห์ ดวงประจำวันจันทร์ที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 51

“มีความเป็นไปได้สูงว่า อาจมีความรักที่ซ่อนเร้น เช่น อาจตกเป็นที่สอง หรืออยู่กันก่อนแต่ง”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันอาทิตย์ที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 52

“อาจได้เงินจากการซื้อขายบ้านที่ดิน แต่ก็ไม่ควรพุ่มเฟิย เพราะมีแนวโน้มว่าจะหมดกับการซื้อความสุขให้กับตัวเอง”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันเสาร์ที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 53

“ระวังเดือรื้อนใจเพราะคนอื่น มีสิทธิ์ถูกโกงเงิน หรือมีคนยืมเงินไปแล้วไม่คืน”

(นิตยสารสุดสัปดาห์ ดวงประจำวันอาทิตย์ที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2563)

วรรณกรรมทำนายในนิตยสารออนไลน์พบการเบี่ยงเบนจำนวนมาก โดยปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษา เช่นเดียวกับวรรณกรรมทำนายในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ได้แก่ โอกาส เกณฑ์ แนวโน้ม เป็นไปได้ สิทธิ์ เพื่อแสดงการเบี่ยงเบน ประกอบกับแสดงความไม่มั่นใจของผู้ส่งสารว่าจะเกิดเหตุการณ์ดังที่นำเสนอแน่นอน จึงใช้การเบี่ยงเบนแสดงความเป็นไปได้เท่านั้น

ตัวอย่างจากเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 54

“คนที่ทำธุรกิจส่วนตัวก็มีโอกาสที่จะปรับปรุงธุรกิจ มีการขยายขยายเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งที่ดีขึ้น”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 13 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 55

“หากใครจะหวังโชคลาภจากการขุดที่โคนต้นตะเคียนก็อาจจะต้องขุดกันเบาๆ หน่อย เพราะดวงยังไม่มีเกณฑ์ได้โชคใหญ่ จะมีโอกาสได้โชคจากการทำงานเพียงอย่างเดียว”

เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 13 พฤษภาคม) ประจำปี 2563

ตัวอย่างที่ 56

“คนมีคู่อยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีความสุข”

เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงประจำวันอังคารที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

ตัวอย่างที่ 57

“ต้องนำเงินที่ได้มาใช้จ่ายในการซื้อยาหรือวิตามิน เพื่อบำรุงรักษาสุขภาพของตัวเองก็เป็นไปได้”

เว็บไซต์ sanook.com ดวงประจำวันอังคารที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2562

ตัวอย่างที่ 58

“คนโสดมีแนวโน้มที่จะสมหวังด้านความรักสูง ได้พบเจอคนที่ดี มีความคิดความอ่านเป็นผู้ใหญ่”

เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีพฤษภ (15 พฤษภาคม – 14 มิถุนายน) ประจำปี 2563

ตัวอย่างที่ 59

“คนโสดให้ระวังจะเจอคนเจ้าชู้ หรือคนไม่จริงจัง มีสิทธิ์จะถูกหลอกได้ ผิดหวังด้านความรัก”

เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีพิจิก (17 พฤศจิกายน – 16 ธันวาคม) ประจำปี 2563

จากตัวอย่างที่ข้างต้นแสดงการเบี่ยงเบนด้วยการใช้คำว่า *โอกาส* *เกณฑ์* *แนวโน้ม* เป็นไปได้ *สิทธิ์* เพื่อแสดงถึงแนวโน้มของเหตุการณ์ที่น่าจะเป็นไปได้ หากไม่มีการเบี่ยงเบนจะต้องนำเสนอ เช่น “คนที่ทำธุรกิจส่วนตัวมีการปรับปรุงธุรกิจ มีการขยายเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งที่ดีขึ้น” หรือ “คนโสดจะสมหวังด้านความรัก” เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการใช้ตัวบ่งชี้ทางภาษาเพื่อบอกนัยเป็นไปได้ เป็นการสื่อถึงนัยความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น ผู้ส่งสารนำเสนอข้อมูลในระดับที่อาจเป็นไปได้เท่านั้น

2. การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้

การใช้คำแสดงการแบ่งรับแบ่งสู้ เป็นการใช้คำที่สื่อความหมายว่าผู้ส่งสารไม่แน่ใจในข้อมูลที่นำเสนอ โดยปรากฏรูปภาษาบ่งชี้แสดงการเบี่ยงเบน คือคำกริยาช่วย ได้แก่คำว่า *อาจ* *สามารถ* *น่า* *ค่อย* *คำช่วยกริยา* ได้แก่คำว่า *มัก* *คง* *ค่อนข้าง* *เหมือน* และคำบอกปริมาณ ได้แก่คำว่า *บาง* คำแสดงการแบ่งรับแบ่งสู้เหล่านี้เป็นการแสดงความไม่มั่นใจของผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารไม่แน่ใจในข้อมูลที่น่าเสนอว่าจะเกิดขึ้น

จริงตามที่ผู้ส่งสารกล่าวหรือไม่ จึงนำเสนอข้อมูลในลักษณะแบ่งรับแบ่งสู้ นอกจากนี้หากไม่เกิดเหตุการณ์ตามที่กล่าวไว้ก็ไม่ได้ถือว่าเป็นการให้ข้อมูลผิด นับเป็นการปกป้องตนเองประการหนึ่ง

2.1 การใช้คำกริยาช่วยแสดงการแบ่งรับแบ่งสู้

คำกริยาช่วยเป็นตัวบ่งชี้ทางภาษารูปแบบหนึ่ง que แสดงการเบี่ยงเบนด้วยการแบ่งรับแบ่งสู้ โดยอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2553) ให้ความหมายของคำกริยาช่วยว่าเป็นคำกริยาประเภทหนึ่งที่มีลักษณะสำคัญทางไวยากรณ์ คือ เป็นคำที่ปรากฏหลังคำว่า *ไม่* ได้ และหลังคำกริยาช่วยจะต้องตามด้วยคำกริยาหลักเสมอ ทั้งนี้ คำกริยาช่วยมีความหมายทั่วไปมากกว่าคำกริยาธรรมดา เนื่องจากเป็นกริยาใช้เพื่อเสริมความหมายของคำกริยาที่ตามหลัง เช่น ความหมายของการณ์ลักษณะ (aspect) มาลา (mood) หรือวาก (voice) ดังนั้นเมื่อใช้เกณฑ์ดังกล่าวแล้ว สามารถตัดสินได้ว่า *อาจ สามารถ น่า ค่อย* เป็นคำกริยาช่วย

ตัวอย่างการใช้คำกริยาช่วยจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ตัวอย่างที่ 60

“การศึกษาข้อธรรมะหรือปรัชญาได้ผลดีและอาจนำลามาให้ท่านได้มาก จะเกิดอาการป่วยไข้ เพราะสารพิษหรือยาฆ่าแมลง ถ้าโกรธยากๆ หน้อยก็จะเป็นการดี อาจเดือดร้อนเพราะไฟ ถ้าว่างเงินทองของมีค่าไว้จะหายทันที”

(หนังสือพิมพ์มติชน ดวงประจำวันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 61

“ท่านอาจจะมีเกณฑ์ในการติดต่อกับชาวต่างชาติต่างภาษาทำให้เกิดโปรเจกต์ใหม่ๆ ทำให้เกิดช่องทางในการประกอบธุรกิจการขยายธุรกิจได้ดีขึ้น”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 14 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 62

“งานเงินปี 63 สามารถสร้างความมั่นคง หาเงินได้มากขึ้น แต่ไม่ได้มาจากโชคลาภ”

(หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ดวงคนราศีมีน ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 63

“เรื่องของเอกสาร ซึ่งความผิดพลาดและปัญหานี้จะยังคงอยู่ไปจนถึงราวๆ เดือนมีนาคม และก็แก้ไขได้ในที่สุด แต่ทว่าจะมีความหนักใจ เข้ามาอีกครั้งในช่วงเดือนตุลาคม ซึ่งน่าจะเกิดจากการถูก discredit หรืออาจไม่ได้รับการโปรโมทตามที่ตั้งใจหรือทุ่มเทไป”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีพิจิก (16 พฤศจิกายน – 15 ธันวาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 64

“พี่น้องมักไม่ค่อยช่วยเหลือกัน เว้นแต่จะมีผู้ใหญ่ช่วยประสานความสามัคคี”

(หนังสือพิมพ์มติชน ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 14 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

คำกริยาช่วยแสดงการเบี่ยงบังในหนังสือพิมพ์ออนไลน์พบทั้งหมด 3 คำ ได้แก่ *อาจ สามารถ น่า ค่อย* แสดงถึงความไม่มั่นใจของผู้ส่งสารว่าจะเกิดเหตุการณ์ตามที่ให้ข้อมูล จึงใช้การเบี่ยงบังเพื่อแบ่งรับแบ่งสู้ว่าอาจเป็นไปได้ตามที่กล่าวอ้าง สังเกตได้จากเมื่อนำคำว่า *อาจ สามารถ น่า ค่อย* ออกไป จะทำให้ข้อความมีความชัดเจนมากขึ้น

ตัวอย่างการใช้คำกริยาช่วยจากนิตยสารออนไลน์

ตัวอย่างที่ 65

“วันนี้¹อาจมีผู้หวังดีแต่ประสงค์ร้าย มาบอกคุณว่า คู่คุณมีก็ัก แม้จะมีแนวโน้มว่าเป็นชาวจริงมากกว่าชาวลงก็ตาม แต่ก็อย่าเพิ่งใจร้อน ควรหาแหล่งข้อมูลและหลักฐานก่อน แต่อย่างไรก็ตาม ขอให้รักตัวเองมากๆ อย่าประชดทำร้ายตัวเอง คนโสดมีความเป็นไปได้สูงว่า *อาจมีความรักที่ซ่อนเร้น* เช่น *อาจตกเป็นที่สอง* หรืออยู่กันก่อนแต่ง

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันอาทิตย์ที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 66

“วันนี้²อาจได้พบชายต่างชาติวัยผู้ใหญ่ในสถานบันเทิง แต่ต้องระวังเขาน่าจะมีคู่แล้ว”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันจันทร์ที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 67

“สถานการณ์การทำงานอาจมีการเปลี่ยนแปลงกะทันหัน อาจได้รับข่าวลือ หรือข่าวไม่ดีจากบริษัท แต่อย่างไรก็ตาม คุณจะ**สามารถใช้**ความสามารถของคุณผ่านไปได้ด้วยดี”

(นิตยสารสุดสัปดาห์ ดวงคนราศีกรกฎ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 68

“การเดินทางไม่ค่อยราบรื่น วางแผนจะไปเที่ยวไหนเจอแต่อุปสรรค เจอแต่เรื่องทะเลาะกับคนในทริป”

(นิตยสารสุดสัปดาห์ ดวงคนราศีกรกฎ ประจำปี 2563)

วรรณกรรมทำนายในนิตยสารออนไลน์ พบคำกริยาช่วยแสดงการเบี่ยงบัง ได้แก่คำว่า *อาจสามารถ น่า ค่อย* โดยมักปรากฏการใช้คำกริยาช่วยแสดงการเบี่ยงบังบ่อยครั้งภายในย่อหน้าเดียวกัน แสดงถึงความไม่มั่นใจในข้อมูลของผู้ส่งสารจึงแสดงการเบี่ยงบังแบบแบ่งรับแบ่งสู้

ตัวอย่างการใช้คำกริยาช่วยจากเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 69

“สำหรับคู่ที่คบกันมานาน**อาจ**จำเป็นต้องวางแผนอนาคตครอบครัวต่างๆ ที่ใจยังไม่พร้อม **อาจ**เป็นเพราะอีกฝ่ายเริ่มเร่งรัดหรือผู้ใหญ่สั่งมา ความสัมพันธ์ในช่วงปี 2563 แม้ว่าจะคบกันมานานแต่ในใจคุณกลับคิดวอกวน ไม่มั่นใจในเรื่องความรัก จน**อาจ**ทำให้เกิดปัญหารักซ้อนซ้อนเงื่อน ระวังจิตใจไขว่เขวเผลอใจไปมองคนอื่น **อาจ**เจอคนที่คุยกันถูกคอหน้าตาถูกใจจนคุณคิดอยากสร้างโลกอีกใบขึ้นมา ซึ่งต้องคิดดีๆ เพราะ**อาจ**ทำให้งานงอกได้”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีพฤษภ (14 พฤษภาคม – 13 มิถุนายน) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 70

“ท่าน**น่าจะ**มีโอกาสที่จะได้หยิบจับเงินก้อนโตๆ นะ”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงประจำวันเสาร์ที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 71

“ในช่วงต้นเดือน ควรจะทำบุญบ่อยๆ ไม่ประมาททำอะไรก็ ต้องพิจารณาให้รอบคอบ ตัดสินใจให้ดีๆ ธรรมาภิบาล การติดต่อต่างๆ จะสามารถกลับมาพลิกฟื้น มีกำไร”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีพิจิก (17 พฤศจิกายน – 16 ธันวาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 72

“ช่วงปีก่อนชาวนาต้องเหน็ดเหนื่อยแบบฟรีๆ เหนื่อยแล้วไม่ค่อยได้อะไร ชีวิตผิดหวังซ้ำซากหวังอะไรไม่ค่อยได้ ส่วนที่สมหวังนั้นมีน้อย ชีวิตไม่ค่อยมีอะไรเปลี่ยนแปลง”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีมีน (14 มีนาคม – 12 เมษายน) ประจำปี 2563)

วรรณกรรมทำนายจากเว็บไซต์พบคำกริยาช่วยแสดงการเบี่ยงบัง คือ อาจ สามารถ น่า ค่อย เช่นเดียวกับนิตยสารออนไลน์ โดยมักปรากฏการใช้คำกริยาช่วยแสดงการเบี่ยงบังจำนวนมากภายในย่อหน้าเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่ 69 พบการเบี่ยงบังด้วยการใช้คำกริยาช่วย “อาจ” มากถึง 5 ครั้ง ซึ่งแสดงถึงความไม่มั่นใจในข้อมูลของผู้ส่งสารอย่างชัดเจน

2.2 การใช้คำช่วยกริยาแสดงการแบ่งรับแบ่งสู้

คำช่วยกริยาเป็นตัวบ่งชี้ทางภาษารูปแบบหนึ่งที่แสดงการเบี่ยงบัง โดยอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2553) กล่าวว่าคำช่วยกริยาไม่ใช่คำกริยา แต่เป็นคำที่เป็นคำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่ขยายกริยา โดยมีลักษณะทางไวยากรณ์ที่สำคัญคือ จะปรากฏหน้าหรือหลังคำกริยา และไม่ปรากฏร่วมกับคำว่า ไม่ และ นี่ จากการวิเคราะห์พบคำช่วยกริยาแสดงการเบี่ยงบัง ได้แก่ มัก คง ค่อนข้าง เหมือน

ตัวอย่างการใช้คำช่วยกริยาจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ตัวอย่างที่ 73

“ยังคงเหนื่อยกับงานอยู่ มีเกณฑ์เดินทางไปต่างประเทศ เป็นดวงชีพจรลงเท้า”

(หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ดวงประจำวันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 74

“รายได้ค่อนข้างฝืดเคือง แต่ลาภที่ได้เป็นระยะๆ ช่วยเหลือท่านได้มาก”

(หนังสือพิมพ์มติชน ดวงคนราศีสิงห์ (17 สิงหาคม – 16 กันยายน) ประจำปี 2563)

คำแสดงการแบ่งรับแบ่งสู้ในตัวอย่างที่ 73-74 แสดงให้เห็นการเบี่ยงบังด้วยตัวบ่งชี้ทางภาษาคือ *มัก คง ค่อนข้าง* โดยไม่พบคำว่า *เหมือน* ในวรรณกรรมทำนายจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ตัวอย่างการใช้คำช่วยกริยาจากนิตยสารออนไลน์

ตัวอย่างที่ 75

“มักได้มาจากการทำงานเป็นหลัก มีเงินเข้ามาอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่มีลาภลอย”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันจันทร์ที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 76

“งานหนักมากจนเครียด และเป็นเหตุให้ทำงานพลาด ทางที่ดีควรตั้งสติและอย่าลนลานมาก *คง*ช่วยให้สถานการณ์ดีขึ้นบ้าง”

(นิตยสารสุดสัปดาห์ ดวงประจำวันศุกร์ที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 77

“สงสัยว่ากำลังมีความรัก เพราะหมดเงินไปกับเรื่องความรัก เช่น ออกเดท ซื้อเสื้อผ้า *ค่อนข้าง*มาก”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันศุกร์ที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 78

“วันนี้คุณก็ยังมีความคิดที่สับสนในเรื่องของอยากศึกษาต่อทั้งทางโลกและทางธรรม ซึ่งใครก็มาขวางคุณไม่ได้ แต่*เหมือน*ตอนเย็นคุณจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับงานด้านเอ็นเทอร์เทนหรืออยู่ในสถานบริการยามราตรี”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันอาทิตย์ที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 75-78 แสดงการเปรียบเทียบด้วยตัวบ่งชี้ทางภาษา *มัก คง ค่อนข้าง เหมือน* ตามลำดับ จะเห็นว่าตัวบ่งชี้ซึ่งเป็นคำช่วยกริยานี้ไม่สามารถปรากฏคำกับว่า *ไม่* ได้ แตกต่างจากคำกริยาช่วยที่สามารถปรากฏร่วมได้ อย่างไรก็ตาม ตัวบ่งชี้การเปรียบเทียบนี้แสดงให้เห็นความไม่แน่ใจของผู้ส่งสารจึงลดหน้าหนักของคำพูดลงด้วยการใช้คำเปรียบเทียบ

ตัวอย่างการใช้คำช่วยกริยาจากเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 79

“ช่างเลือกมาก ๆ **มัก**จะไม่ได้งาน งานหายาก ลังเลใจเปลี่ยนงาน”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงประจำวันจันทร์ที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 80

“จังหวะชีวิตยังอยู่ในช่วงที่พอประมาณ อาจจะไม่มียะไรหรือหว่า หรือมีอะไรที่เสียหายมากนัก **ยังคง**ดำเนินชีวิตไปอย่างเรียบง่าย กิจการงาน**ยังคง**เป็นไปได้ดีด้วยดี อุปสรรคต่างๆ ปัญหาต่างๆ **ยังคง**แก้ไขให้ผ่านพ้นไปได้”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีกรกฎ (17 กรกฎาคม – 17 สิงหาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 81

“ในเรื่องการงานหากใครวางแผนอยากดีดตัวออกจากที่ทำงานเก่าจะ**สนใจ**แน่ เพราะดวงชะตามีเรื่องของการเปลี่ยนแปลง**ค่อนข้าง**ชัดเจน”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 13 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 82

“การเงินมีโชคเล็กๆ เข้ามาเสมอ มีความกังวลใจที่ใครก็สามารถหาเงินเข้ามาได้ซะทุกที แต่**เหมือน**รายจ่ายจะยังมากกว่ารายรับ”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงประจำวันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

วรรณกรรมทำนายจากเว็บไซต์พบคำช่วยกริยาแสดงการเบี่ยงเบนเช่นเดียวกับในนิตยสารออนไลน์ ได้แก่ *มัก คง ค่อนข้าง เหมือน* นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้คำบ่งชี้ “คง” หลายคำภายในย่อหน้าเดียวกัน แสดงถึงความไม่มั่นใจของผู้ส่งสารอย่างมาก ดังตัวอย่างที่ 62

2.3 การใช้คำปริมาณแสดงการแบ่งรับแบ่งสู้

คำปริมาณเป็นการแสดงการเบี่ยงเบนด้วยการแบ่งรับแบ่งสู้เช่นเดียวกัน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2553) ให้ความหมายของคำปริมาณว่าเป็นคำที่ประกอบกับคำนามเพื่อบอกปริมาณมากหรือน้อย โดยพบคำว่า *บาง หลาย* เป็นตัวบ่งชี้การเบี่ยงเบนในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย

ตัวอย่างการใช้คำปริมาณจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 83

“ในปี 2563 นี้ท่านจะพบกับความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ในชีวิตประจำวัน บางเรื่องก็แปลกประหลาดมหัศจรรย์ บางเรื่องก็สนุกสนานตลกขบขัน หัวเราะกันท้องคัดท้องแข็ง”

(หนังสือพิมพ์มติชน ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 14 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 84

“ส่วนคนที่ทำงานประจำ ใครพูดอะไรให้ฟังหูไว้หูอย่าไปคาดหวังมาก เพราะจะโดนหลอกใช้ฟรี บางคนอาจจะโดนใช้ให้ทำจ๊อบนอกหรือโอที ต้องมีหลักฐานให้ชัดเจนไม่จั้นทำฟรีไม่ได้ค่าตอบแทนนะ”

(นิตยสารแพรว ดวงคนราศีธนู ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 85

“มีเรื่องของการใช้จ่ายเพื่อความสุขของตนเองและครอบครัว บางทีเป็นค่าใช้จ่ายในการไปเที่ยว บางทีก็เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อทรัพย์สินต่างๆ แต่ยังไม่ถึงขั้นที่เป็นปัญหาติดขัดเรื่องการเงิน”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีพิจิก (16 พฤศจิกายน – 15 ธันวาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 86

“การเงินต้องวางแผนค่าใช้จ่าย เนื่องจากว่าหลายๆ ท่านจะใช้เงินซื้อความสุขให้ตัวเองออกแนวฟุ่มเฟือย ไม่ค่อยมีเงินเหลือเก็บจึงต้องหารายได้เสริม”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนเกิดวันอังคาร ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 87

“วันนี้มีเคราะห์ ขั้บรระวังอุบัติเหตุ เราไม่ชนเขา เขาก็จะมาชนเรา หลายนครถเสียระหว่างทาง แต่การงานยังก้าวหน้าราบรื่นเป็นไปตามแผน”

(หนังสือพิมพ์มติชน ดวงประจำวันพฤหัสบดีที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2563)

จะเห็นได้ว่าการใช้ภาษาแสดงการเบี่ยงบังเพื่อสื่อความแบ่งรับแบ่งสู้ด้วยการใช้คำปริมาณเพื่อสื่อความถึงจำนวนมากหรือน้อย โดยเหตุการณ์ในคำทำนายไม่ได้เกิดกับทุกคนอาจเกิดกับบางคนหรือหลายคนเท่านั้น ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่นำเสนอไม่เป็นจริงในทุกกรณี และเกิดการเบี่ยงบังบอกนัยความไม่มั่นใจของผู้ส่งสาร

3. การใช้คำบอกนัยส่วนมาก

คำบอกนัยส่วนมาก หมายถึง คำที่สื่อความหมายว่าสิ่งที่กล่าวมาเป็นความจริงกับหลายกรณี เพื่อสื่อความว่าอาจมีข้อยกเว้นหรือไม่เป็นไปตามที่นำเสนอเกิดขึ้นได้ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ, 2558) โดยพบตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงการเบี่ยงบังคือ *ส่วนมาก ส่วนใหญ่ โดยรวม ภาพรวม โดยทั่วไป*

ตัวอย่างการใช้คำบอกนัยส่วนมากจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 88

“ควรรับฟังคำแนะนำของคนรอบข้างบ้าง รายจ่าย**ส่วนมาก**จะเป็นค่าภาษีสังคม”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันพุธที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 89

“อาจจะต้องระวังเรื่องเพื่อนฝูงไว้สักนิดนึง เพราะคนรอบตัวส่วนใหญ่จะเป็นจะเข้ในคราบมนุษย์ที่คอยก่อกวนหาคุณเผล”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีเมถุน (14 มิถุนายน – 14 กรกฎาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 90

“โดยทั่วไปคุณดูแลและเอาใจใส่สุขภาพร่างกายตัวเองดีอยู่แล้ว แต่วันนี้อาจพลาดติดเชื้อไวรัสจากผู้รอบข้างก็ได้”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันอาทิตย์ที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 91

“สิ่งใดที่คุณเคยลงทุนไว้ในอดีตก็จะเริ่มให้ดอกออกผลแล้ว โดยรวมจะมีรายได้เข้ากระเป๋ารายต่อเนื่อง”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีกุมภ์ (13 กุมภาพันธ์ – 13 มีนาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 92

“ในเดือนนี้ ชีวิตภาพรวมประสบความสำเร็จในทิศทางที่ดี มีความก้าวหน้า ทางด้านของการงาน มีความโดดเด่น ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานหรือเจ้านาย”

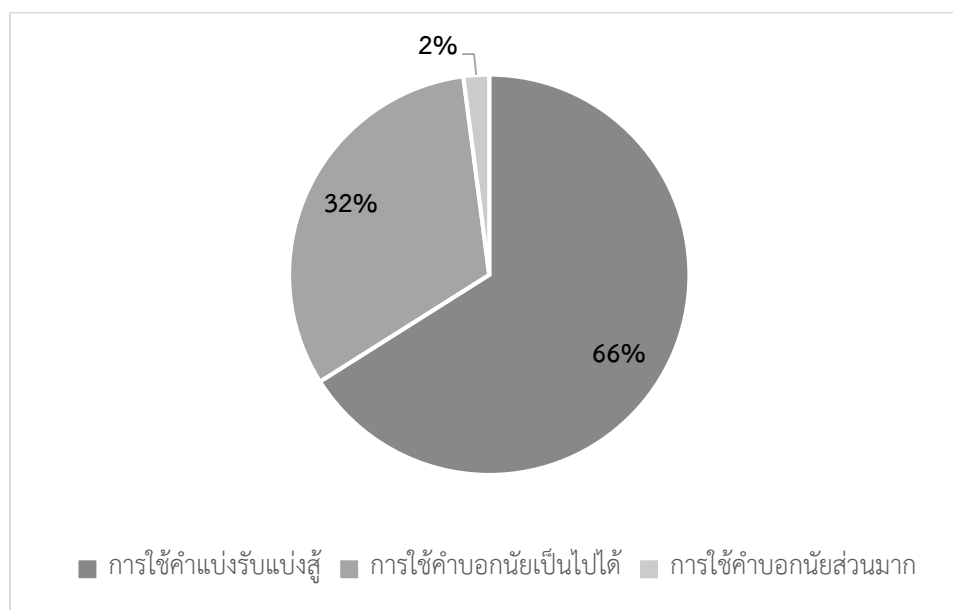
(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีพิจิก (17 พฤศจิกายน – 16 ธันวาคม) ประจำปี 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้คำบอกนัยส่วนมากคือ *ส่วนมาก ส่วนใหญ่ โดยรวม ภาพรวม โดยทั่วไป* เพื่อแสดงการเบี่ยงบัง เนื่องจากคำบอกนัยส่วนมากเป็นการสื่อถึงความหมายในภาพรวม ผู้ส่งสารไม่แน่ใจว่าข้อมูลที่น่าเสนอจะเกิดขึ้นในทุกกรณี แต่สามารถมีข้อยกเว้นได้ โดยที่ผู้ส่งสารไม่ได้นำเสนอข้อมูลผิดแต่อย่างใด

ผู้วิจัยเปรียบเทียบความถี่การปรากฏของตัวบ่งชี้ทางภาษาในแต่ละกลวิธีการใช้ภาษาที่แสดงคุณลักษณะการเบี่ยงบัง ได้แก่ การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้ การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ และการใช้คำบอกนัยส่วนมาก พบว่ากลวิธีการใช้ภาษาที่เด่นที่สุดเพื่อแสดงการเบี่ยงบังคือ การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้ และการใช้คำบอกนัยส่วนมาก ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3 และภาพที่ 3

ตารางที่ 4.3 ความถี่การปรากฏของกลวิธีการใช้ภาษาในคุณลักษณะการเบี่ยงบัง

กลวิธีทางภาษา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้	4,412	66
การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้	2,108	32
การใช้คำบอกนัยส่วนมาก	137	2
รวม	6,657	100

ภาพที่ 4.3 ร้อยละการปรากฏของกลวิธีการใช้ภาษาในคุณลักษณะการเบี่ยงบัง

ในตารางที่ 4.3 และภาพที่ 4.3 แสดงให้เห็นอัตราการปรากฏของกลวิธีทางภาษาแสดงการเบี่ยง บัง โดยพบว่า กลวิธีทางภาษาที่นิยมใช้เพื่อแสดงการเบี่ยงบังมากที่สุดคือ การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ คิดเป็น ร้อยละ 66 รองลงมาคือ การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้อ คิดเป็นร้อยละ 32 และพบกลวิธีการใช้คำบอกนัย ส่วนมากน้อยที่สุด โดยพบเพียงร้อยละ 2

4.2.3 คุณลักษณะความแจ่มชัดในวรรณกรรมทำนวยภาษาไทย

คุณลักษณะความแจ่มชัดคือการให้ข้อมูลที่ชัดเจน ไม่กำกวม ทำให้ผู้รับสารเข้าใจตรงกันกับ ผู้ส่งสาร โดยไม่เกิดความสับสน นอกจากนี้ยังเป็นการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างมีเหตุมีผล และให้ข้อมูล สนับสนุนหรือให้หลักฐานเพิ่มอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้รับสารเห็นภาพหรือเข้าใจมากขึ้น คุณลักษณะความ แจ่มชัดในวรรณกรรมทำนวยภาษาไทย สามารถจำแนกได้ออกเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ การใช้คำแสดง หลักฐาน และการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ

1. การใช้คำแสดงหลักฐาน

การใช้คำแสดงหลักฐานเป็นการแสดงความชัดเจนของข้อมูล ด้วยการอ้างถึงหลักฐานเพื่อ สนับสนุนข้อมูลที่มาก่อนหน้า หรือการขยายความอย่างเป็นเหตุเป็นผลเกี่ยวกับข้อมูลที่มาก่อนหน้าให้ มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาที่ใช้มากในวรรณกรรมทำนวยภาษาไทย ได้แก่ *คือ ด้วย โดย เช่น ทำให้*

ตัวอย่างการใช้คำว่า “คือ” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 93

“โชคดีที่จะเกิดแก่ท่านเป็นพิเศษก็คือ ได้เงินสดหรือเดินทางไปต่างประเทศ”

(หนังสือพิมพ์มติชน ดวงคนราศีตุลย์ (17 ตุลาคม – 15 พฤศจิกายน) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 94

“สุขภาพจะเกี่ยวข้องกับหน้าที่การงาน คืออาจเจ็บไข้ได้ป่วยจากการปฏิบัติงาน ควรรับประทาน อาหารให้ตรงเวลา และหลีกเลี่ยงการรับประทานยาที่ต่อเนื่องเป็นเวลานาน”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันพฤหัสบดีที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 95

“ไม่ว่าหันหัวเรือไปทางไหนเรือมันก็ไม่ไปอย่างที่ใจต้องการ พุดง่ายๆ คือปีที่ผ่านมาคุณไม่ค่อยสมหวังในหลายเรื่อง เลยทำให้คุณหมดไฟหมดพลังในการทำงานพอสมควร”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 13 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นความแจ่มชัด เนื่องจากการให้ข้อมูลเพิ่มสนับสนุนข้อความที่มาก่อนหน้า ดังตัวอย่างที่ 93 ที่ผู้เขียนกล่าวว่าจะมีโชคดี และได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าความโชคดีย่กกล่าวก่อนหน้านี้คือการได้เงินหรือได้เดินทางไปต่างประเทศ

ตัวอย่างการใช้คำว่า “ด้วย” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 96

“ในช่วงต้นปี 2563 ชาวราศีกันย์น่าจะเป็นราศีหนึ่งที่ยิ้มได้กว้างกว่าราศีอื่นเพราะการเงินก็ค่อนข้างที่จะดี แล้วแถมเงินยังดีไปถึงปลายปี 2563 ด้วยถือว่ามีดวงการเงินดีตลอดปี”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีกันย์ (17 กันยายน – 16 ตุลาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 97

“แนะนำให้ทำบุญเสริมดวงความรักด้วยการชวนแฟนไปทำบุญที่วัดด้วยกัน”

(นิตยสารสุดสัปดาห์ ดวงคนราศีเมษ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 98

“มีโชคดีทางการเงิน มีเกณฑ์ได้ลาภโดยเสน่หา หรือ ได้รับมรดก แต่ควรระวังอาจถูกหลอกให้สูญเสียเงินจำนวนมากด้วยเล่ห์เสน่หาจากเพศตรงข้ามเช่นกัน”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 13 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเพื่อความแจ่มชัดเช่นเดียวกันด้วยการใช้ตัวบ่งชี้ทางภาษาคือ ด้วย ข้อความที่ตามหลังเป็นการสนับสนุนและให้เหตุผลเพื่อความชัดเจน เช่น ตัวอย่างที่ 96 ผู้เขียน แนะนำให้อ่านทำบุญเสริมดวงความรัก โดยให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าการทำบุญเสริมดวงต้องทำอะไร

ตัวอย่างการใช้คำว่า “โดย” และ “โดยเฉพาะ” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 99

“ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานสามารถแก้ไขได้ โดยอาศัยความรู้ความสามารถตลอดจน อุปกรณ์การทำงานที่ทันสมัย”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันอาทิตย์ที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 100

“ส่วนในช่วงครึ่งปีหลัง ให้ระวังเดือนสิงหาคม ระวังในโรคความดัน หัวใจ เป็นต้น โดยเฉพาะใน ผู้สูงอายุ”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีมังกร (15 มกราคม – 12 กุมภาพันธ์) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 101

“มีโอกาสเดินทางไกลเพราะเรื่องงานบ่อยๆ จะได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง แต่ไม่วายเจอคนอิจฉา โดยคนเหล่านั้นพยายามหาเรื่องไม่ให้คุณอยู่เป็นสุข”

(นิตยสารสุดสัปดาห์ ดวงคนราศีสิงห์ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 102

“ควรให้ความสำคัญกับการขับถ่าย โดยเฉพาะไม่ควรกลั้นปัสสาวะ เพราะอาจทำให้กรวยไตหรือ กระเพาะปัสสาวะอักเสบ”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันศุกร์ที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 103

“ขอให้ชาวราศีเมษสู้ต่อไป โดยเอาปัญหาหรืออุปสรรคที่พบเจอในปี 2562 เป็นเครื่องเตือนใจให้สู้ต่อไป”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 13 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 104

“ในเดือนนี้ก็จะมีความเสี่ยงสูงที่จะเสียรู้เสียเปรียบ หรือเสียคน! โดยเฉพาะจากการหาผลประโยชน์ทางที่ไม่สุจริต หรือประพฤติผิดศีลธรรม”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 13 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏตัวบ่งชี้แสดงความแจ่มชัดคือ *โดย* และ *โดยเฉพาะ* เพื่อเพิ่มความชัดเจนให้ผู้รับสาร การใช้คำว่า *โดย* เป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติมสนับสนุนข้อความก่อนหน้านี้ ส่วนคำว่า *โดยเฉพาะ* เป็นการชี้เฉพาะเพื่อให้ใจความของข้อความมีความชัดเจนมากขึ้น

ตัวอย่างการใช้คำว่า “เช่น” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 105

“ในช่วงครึ่งหลัง ของปี 2563 ก็มีข้อควรระวังอยู่บ้างโดยเฉพาะสุขภาพสตรีให้ตรวจสุขภาพ เช่น มดลูกหรือซีสเนื้องอกเพื่อเป็นการป้องกัน”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีตุลย์ (17 ตุลาคม – 15 พฤศจิกายน) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 106

“งานจะมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ เช่น เปลี่ยนงาน ย้ายงาน รับผิดชอบงานใหม่ๆ”

(นิตยสารสุดสัปดาห์ ดวงคนราศีกรกฎ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 107

“วิธีแก้ดวงหรือเสริมดวงคือ ทำบุญปล่อยชีวิตสัตว์ เช่น ปล่อยนก ปล่อยปลา สร้างพระ ถวายผ้าห่มองค์พระประจำวันเกิด ทำบุญหนังสือสวดมนต์ หรือจะถือศีลสวดมนต์ภาวนา จะช่วยเปลี่ยนสิ่งที่ร้ายให้กลายเป็นดีเร็วขึ้น”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีพฤษภ (15 พฤษภาคม – 14 มิถุนายน) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 105-107 ปรากฏตัวบ่งชี้แสดงความแจ่มชัดคือ เช่น ผู้ส่งสารใช้คำนี้เพื่อนำตัวอย่างมาสนับสนุนข้อความที่กล่าวด้านหน้า ดังในตัวอย่างที่ 107 ผู้ส่งสารแนะนำให้ผู้รับสารทำบุญและปล่อยชีวิตสัตว์ ด้วยการให้ข้อมูลที่เป็นตัวอย่างเพิ่มเติมว่า การทำบุญและปล่อยชีวิตสัตว์คือการทำอะไร อันได้แก่ การปล่อยนก การปล่อยปลา การสร้างพระ การถวายผ้าห่มองค์พระประจำวันเกิด การทำบุญหนังสือสวดมนต์ และการถือศีลสวดมนต์ภาวนา

ตัวอย่างการใช้คำว่า “ทำให้” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 108

“ท่านอาจจะมีเกณฑ์ในการติดต่อกับชาวต่างชาติต่างภาษาทำให้เกิดโปรเจกต์ใหม่ๆ ทำให้เกิดช่องทางในการประกอบธุรกิจการขยายขยายธุรกิจได้ดีขึ้น”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 14 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 109

“มีทำบุญบริจาคปัจจัย หรือสิ่งจำเป็นให้บ้านเด็กกำพร้า จะทำให้ได้บุญเกิดความสำเร็จที่ดี”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงประจำวันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 110

“นอกจากนี้ยังมีไอเดียใหม่ๆ ในการทำงาน ทำให้งานประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้”

(นิตยสารสุดสัปดาห์ ดวงประจำวันอังคารที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าตัวบ่งชี้ ทำให้ แสดงความแจ่มชัดของข้อมูลที่น่าเสนอมากขึ้น ด้วยการขยายความต่อจากข้อความด้านหน้าอย่างเป็นเหตุเป็นผล

2. การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ

คำแสดงการเชื่อมโยงความเป็นการใช้คำเชื่อมสัมพันธ์สาร โดยคำเชื่อมสัมพันธ์สารหมายถึง คำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยคหรือข้อความให้ต่อเนื่องกัน (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ , 2558) ผู้ส่งสารใช้คำเชื่อมสัมพันธ์สารเพื่อให้ข้อความที่ต้องการสื่อสารมีความต่อเนื่องกันและชัดเจน ด้วยการเชื่อมโยงข้อความให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ทำให้เข้าใจง่าย จากการวิเคราะห์พบคำเชื่อมสัมพันธ์สารที่ใช้มาก ได้แก่ เพราะ ดังนั้น จึง เนื่องจาก แม้ (แม้ แม้ว่า ถึงแม้ ถึงแม้ว่า) อย่างไรก็ตาม

ตัวอย่างการใช้คำว่า “เพราะ” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 111

“วันนี้ทำงานอย่างมีความสุข เพราะงานที่เราลุ้นผลงานออกมาดีเกินคาด”

“หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงประจำวันอาทิตย์ที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2563”

ตัวอย่างที่ 112

“ส่วนคนมีคู่ช่วงนี้แฟนอาจจะไม่ค่อยสนใจเราเท่าไร เพราะทำงานมาก แนะนำให้ปล่อยเขาไปทำงาน ไม่ได้มีปัญหาเรื่องนอกใจแน่นอน แต่เราอาจจะหงุดหงิดไม่ค่อยพอใจ ต้องยอม เพราะเขาตั้งใจหาเงินมาให้เรา”

“นิตยสารแพรว ดวงคนราศีพฤษภ ประจำปี 2563”

ตัวอย่างที่ 113

“มีสติคิดไตร่ตรองใครมาดีมาร้าย..เพราะจินตการและความเพ้อฝันไม่หยุดนิ่งอาจจะนำปัญหารักสามเศร้า รักซ้อน หัวใจพิการได้”

“เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนเกิดวันศุกร์ ประจำปี 2563”

จากตัวอย่างที่ 111-113 ปรากฏตัวบ่งชี้แสดงความแจ่มชัด คือคำว่า เพราะ โดยเป็นการให้หลักฐานเชื่อมข้อความอย่างเป็นเหตุเป็นผล เพื่อความชัดเจน ส่งผลให้ข้อความมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

ตัวอย่างการใช้คำว่า “ดังนั้น” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 114

“ท่านจะมีเหตุให้ต้องใช้เงินก้อนใหญ่แบบไม่ตั้งตัว **ดังนั้น**ในระหว่างนี้ต้องวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างระมัดระวังเพื่อเหตุที่ฉุกเฉินด้านการเงิน”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีพฤษภ (15 พฤษภาคม – 14 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 115

“พื้นดวงในช่วงครึ่งปีหลังการเงินดีอยู่แล้ว เพราะงานก็ได้เลื่อนตำแหน่ง **ดังนั้น**เงินเดือนก็จะดีขึ้นด้วย”

(นิตยสารแพรว ดวงคนราศีพฤษภ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 116

“ดาวแห่งทรัพย์อยู่ในตำแหน่งที่ดี **ดังนั้น**จะทำได้ก็ล้วนแล้วแต่จะมีกำไร หรือมีผลประโยชน์รายได้ที่กลับมาเป็นอย่างดี”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีพฤษภ (15 พฤษภาคม – 14 มิถุนายน) ประจำปี 2563)

ตัวบ่งชี้ทางภาษา **ดังนั้น** แสดงความแจ่มชัดเช่นเดียวกัน เนื่องจากการให้ข้อมูลหรือหลักฐานเพิ่มเติมอย่างมีเหตุผล ด้วยการเชื่อมข้อความที่เป็นผลเข้ากับสาเหตุซึ่งเป็นข้อความที่มาก่อนหน้า ส่งผลให้ข้อมูลมีความชัดเจนมากขึ้น

ตัวอย่างการใช้คำว่า “จึง” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 117

“จะต้องระมัดระวังคำพูดหรือการแสดงออกทางอารมณ์ ให้ใช้สติมากกว่าอารมณ์ **จึง**จะทำให้คลี่คลายปัญหาไปได้”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีตุลย์ (17 ตุลาคม – 15 พฤศจิกายน) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 118

“รับประทานอาหารระวังอาหารเป็นพิษนะะ จึงควรเลือกอาหารที่สะอาดถูกสุขลักษณะ”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 119

“ผู้ใหญ่หรือผู้บังคับบัญชาที่แต่เดิมก็ช่วยเหลืออุปถัมภ์กันดี แต่พักหลังๆ ก็ทิ้งคุณไว้กลางทาง คุณจึงต้องทำงานแบบพึ่งพาตนเองเป็นหลัก”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีมังกร (14 มกราคม – 12 กุมภาพันธ์) ประจำปี 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงตัวบ่งชี้ทางภาษา จึง มีลักษณะแสดงความแจ่มชัดเช่นเดียวกับคำว่า **ดังนั้น** เนื่องจากเป็นการให้ข้อมูลอย่างเป็นเหตุเป็นผล ด้วยการใช้อำนาจเชื่อม จึง เชื่อมข้อความที่เป็นผลเข้ากับสาเหตุก่อนหน้า

ตัวอย่างการใช้คำว่า “เนื่องจาก” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 120

“**เนื่องจาก**ท่านเป็นผู้มีความสามารถในการบริหารเงินทอง จัดสรรและเก็บออม จึงทำให้ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนเงินทองมากนัก”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 14 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 121

“ส่วนคนที่ม่คู่อยู่แล้ว ให้ระวังการกลับมาของคนรักเก่าของเราจะทำให้ว้าวุ่นใจ **เนื่องจาก**ความสัมพันธ์กับแฟนที่คบอยู่ในครั้งปีหลังไม่ค่อยดี เพราะเขาจะทำตัวไม่เหมือนเดิม ไม่ได้รักเราเท่าเดิมแล้ว มีสิทธิ์ที่เราจะกลับไปคบกับคนเก่าได้”

(นิตยสารแพรว ดวงคนราศีกรกฎ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 122

“การทำงานไม่ค่อยโดดเด่นเท่าไร **เนื่องจาก**สภาวะอารมณ์ค่อนข้างที่จะแปรปรวน”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนเกิดวันพุธ ประจำปี 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษา *เนื่องจาก* ตัวบ่งชี้ทางภาษานี้มีความแตกต่างจากตัวบ่งชี้ *ดังนั้น* และ *จึง* แม้ว่าจะแสดงความแจ่มชัดเช่นเดียวกัน แต่คำเชื่อม *เนื่องจาก* เป็นการเชื่อมข้อความที่เป็นสาเหตุเข้ากับผล

ตัวอย่างการใช้คำว่า “แม้” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 123

“การทำงาน**แม้**จะมีอุปสรรคอยู่บ้าง แต่ด้วยการมีแผนงานที่ดีและได้รับการสนับสนุนและร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานทำให้การทำงาน**พิน**ตัวอย่างรวดเร็ว”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันอังคารที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 124

“**แม้**ว่าจะมีรายจ่ายมากแต่ก็ไม่ถึงขั้นทำให้เดือดร้อน”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงประจำวันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 125

“**แม้**จะรักเขามาก แต่วันนี้**คุณ**อาจได้รู้ว่า เขาไม่ได้มี**คุณ**คนเดียว”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 123-125 ปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงความแจ่มชัดคือ *แม้* ซึ่งเป็นคำเชื่อมที่แสดงความขัดแย้ง กล่าวคือ เมื่อใช้คำเชื่อม *แม้* เชื่อมประโยคหรือข้อความจะแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งกันระหว่างประโยคด้านหน้ากับประโยคด้านหลัง

ตัวอย่างการใช้คำว่า “อย่างไรก็ตาม” จากนิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 126

“คุณอาจแต่งงานกันหรืออยู่ด้วยกัน เพราะความเหมาะสม อาจเพราะผู้ใหญ่ หรือเพราะหน้าที่การงาน แต่**อย่างไรก็ตาม** วันนี้ไม่คุณกับคู่ก็อาจต้องย้ายไปทำงานต่างถิ่น หรือไม่ก็ไปเรียนต่อ ไม่ได้อยู่ด้วยกันเหมือนก่อน”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันเสาร์ที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 127

“ในปีนี้ 2563 จะมีโอกาสได้ทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้ แต่**อย่างไรก็ตาม**ชาวราศีพิจิกควรจะเร่งมือให้มาก อยากจะทำอะไรก็ให้รีบๆ ทำ”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีพิจิก (16 พฤศจิกายน – 15 ธันวาคม) ประจำปี 2563)

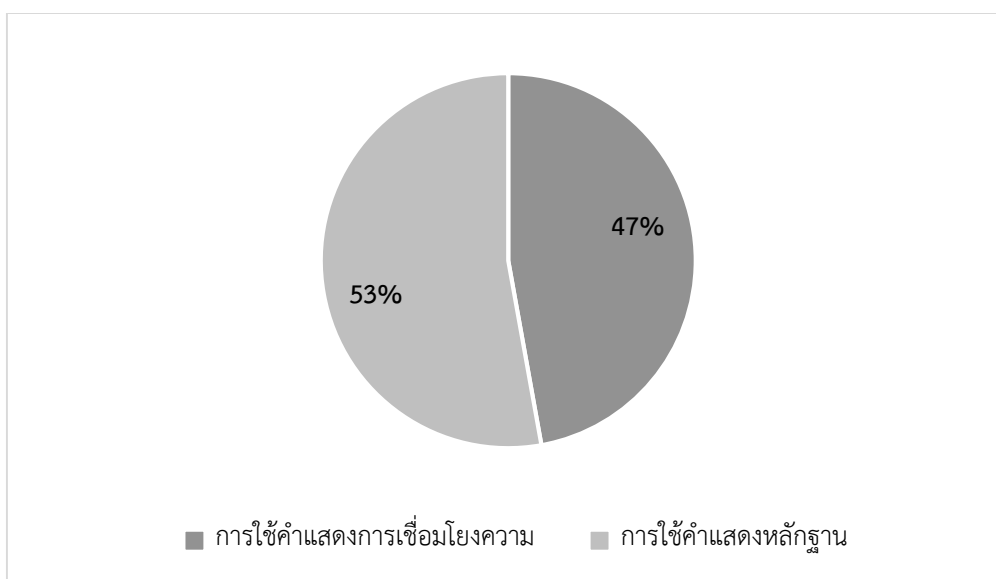
ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นความแจ่มชัดจากตัวบ่งชี้ทางภาษาคือ *อย่างไรก็ตาม* คำเชื่อมนี้มีหน้าที่คล้ายกับคำเชื่อม *แม้* กล่าวคือเป็นการเชื่อมโยงข้อความที่ขัดแย้งกันระหว่างข้อความที่มาก่อนหน้ากับข้อความที่ตามมาด้านหลัง

จะเห็นว่าคำเชื่อมสัมพันธ์สารเป็นการเชื่อมโยงความเพื่อแสดงความแจ่มชัด เนื่องจากทำให้ข้อความต่อเนื่องกัน แสดงความเป็นเหตุเป็นผล ทำให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจได้อย่างต่อเนื่องและชัดเจนมากขึ้น

ผู้วิจัยเปรียบเทียบความถี่การปรากฏของตัวบ่งชี้ทางภาษาในแต่กลวิธีทางภาษาที่แสดงคุณลักษณะความแจ่มชัด ระหว่างการใช้คำแสดงหลักฐานกับการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ พบว่ามีการใช้กลวิธีการใช้คำแสดงหลักฐานเพื่อแสดงความแจ่มชัดมากที่สุด รองลงมาคือการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ ดังแสดงในตารางที่ 4.4 และภาพที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ความถี่การปรากฏของกลวิธีการใช้ภาษาในคุณลักษณะความแจ่มชัด

กลวิธีทางภาษา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การใช้คำแสดงหลักฐาน	3,228	66
การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ	2,882	32
รวม	6,110	100

ภาพที่ 4.4 ร้อยละการปรากฏของกลวิธีการใช้ภาษาในคุณลักษณะความแจ่มชัด

ในตารางที่ 4.4 และภาพที่ 4.4 แสดงให้เห็นอัตราการปรากฏของกลวิธีทางภาษาแสดงความแจ่มชัด โดยพบว่า กลวิธีทางภาษาที่นิยมใช้เพื่อแสดงความแจ่มชัดมากที่สุดคือ การใช้คำแสดงหลักฐาน คิดเป็นร้อยละ 66 รองลงมาคือ การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ คิดเป็นร้อยละ 32

4.2.4 คุณลักษณะการชี้แนะในวรรณกรรมทำนายนายภาษาไทย

คุณลักษณะการชี้แนะ หมายถึง การใช้ภาษาที่มีเจตนาให้ผู้รับสารกระทำตามที่อยู่ส่งสารต้องการ ด้วยการใช้อย่างแสดงการสั่ง การบังคับ การห้าม หรือการชักจูง จากการวิเคราะห์พบคำกริยาที่มีการใช้มาก และเป็นตัวบ่งชี้แสดงการชี้แนะในวรรณกรรมทำนายนายภาษาไทย ได้แก่ *ควร ต้อง อย่า ห้าม ให้ แนะนำ ขอ (ขอให้ ขอแนะนำ ขอแนะนำให้)*

ตัวอย่างการใช้คำว่า “ควร” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 128

“ระวังข้อมูลข่าวสารให้ดี **ควร**หมั่นตรวจสอบความถูกต้องในงานที่ทำตลอดเวลา”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงประจำวันพฤหัสบดีที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 129

“**ไม่ควร**ทำแต่งงาน หรือใช้ชีวิตัลลลา สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง จนไม่ดูแลตัวเอง หากไม่สบายก็ไม่ **ควร**ซื้อยามารับประทานเอง **ควร**ไปพบแพทย์ให้เป็นเรื่องเป็นราวก่อนที่จะรักษายาก”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันอาทิตย์ที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 130

“ท่าน**ควร**ควบคุมอารมณ์ให้ได้ คนมีปัญหาอย่าอุมควบคุมการแสดงออกได้ จึงไม่**ควร**เอาแต่ใจตนเอง”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันเสาร์ที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2563)

ตัวบ่งชี้ทางภาษา “ควร” แสดงเจตนาการสั่ง ผู้ส่งสารต้องการให้ผู้รับสารกระทำตามสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการว่าควรทำหรือไม่ควรทำสิ่งใด ตัวบ่งชี้ทางภาษานี้สะท้อนให้เห็นคุณลักษณะการชี้แนะในลักษณะของการเสนอแนะให้กระทำตาม

ตัวอย่างการใช้คำว่า “ต้อง” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 131

“ข่าวดีเรื่องการเงินดีขึ้น เป็นราศีของคนรวย 2020 แต่**ต้อง**ขยันทำงาน จะได้งานใหม่ๆเข้ามา แต่ช่วงหลังสงกรานต์**ต้อง**ระวังรายจ่ายก้อนโต พร้อมเตือนเรื่องสุขภาพของคนใกล้ชิด **ต้อง**เอาใจใส่มากเป็นพิเศษ”

(หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ดวงคนราศีกุมภ์ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 132

“การเงินไม่ได้แย่ซะทีเดียว แต่ไม่ได้ดีมาก อยู่ในอาการทรงแต่ไม่ทรุด ราศีนี้ครึ่งปีหลังจะใช้จ่ายเงิน เยอะ ต้องมีสติให้มาก ต้องระวังให้ดี”

(นิตยสารแพรว ดวงคนราศีมังกร ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 133

“คนที่ทำธุรกิจต้องคอยจับน้ำเย็นบ่อย ๆ ต้องคอยเตือนตัวเองให้ใจเย็นๆ เพราะความสำเร็จไม่ได้มาแบบรวดเร็ว”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีพฤษภ (14 พฤษภาคม – 13 มิถุนายน) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างการใช้คำว่า “อย่า” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 134

“มีโอกาสร่วมงานสังคม จะได้พบคนรักที่ถูกใจ ได้รับของฝากของขวัญจากคนต่างถิ่น ต้องใจเย็นๆ อย่าใช้อารมณ์วู่วาม”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันพฤหัสบดีที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 135

“การเงินยังไม่มีลาภลอยเข้ามา แต่ต้องระวังเรื่องการเซ็นสัญญา ทางที่ดีควรหลีกเลี่ยง อย่าไปเซ็นสัญญากับใคร เพราะมีโอกาสโดนหลอกหรือโดนโกงได้ง่ายๆ”

(นิตยสารแพรว ดวงคนราศีมีน ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 136

“ทำอะไรอย่าขาดสติหรือเหตุผล ควรหันหน้าเข้าวัดปฏิบัติธรรม หรือทำบุญด้วยการเป็นเจ้าภาพบวชพระ สามเณร ถวายยารักษาโรค”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีพฤษภ (15 พฤษภาคม – 14 มิถุนายน) ประจำปี 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นคุณลักษณะการชี้้นำด้วยตัวบ่งชี้ทางภาษาคือ *ต้อง* และ *อย่า* โดยตัวบ่งชี้ทางภาษา *ต้อง* สะท้อนให้เห็นว่าผู้ส่งสารมีเจตนาบังคับให้ผู้รับสารกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามที่ผู้ส่งสารต้องการ ในทางกลับกันตัวบ่งชี้ทางภาษา *อย่า* แสดงเจตนาการห้ามด้วยการบังคับไม่ให้ผู้ส่งสารกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ตัวอย่างการใช้คำว่า “ห้าม” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 137

“ห้ามใช้อารมณ์กับบริวาร ลูกน้อง หรือลูกค้าต้องพยายามใช้สติและการยับยั้งชั่งใจเป็นอย่างมาก ใช้ระเบียบ กฎหมายแก้ปัญหา จะผ่านไปได้

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีสิงห์ (16 สิงหาคม – 16 กันยายน) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 138

“ความรักยังไม่ค่อยดี ห้ามพูดเรื่องเก่า พูดเรื่องเครียดๆ เพราะจะทำให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งกัน มีปัญหาจนกระทั่งเป็นเรื่องใหญ่โต”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีกรกฎ (17 กรกฎาคม – 17 สิงหาคม) ประจำปี 2563)

ตัวบ่งชี้ทางภาษา *ห้าม* สะท้อนให้เห็นคุณลักษณะชี้ นำ เนื่องจากการใช้ภาษาเพื่อห้ามหรือบังคับผู้ส่งสาร อย่างไรก็ตาม ไม่พบตัวบ่งชี้ทางภาษานี้ในนิตยสารออนไลน์ เนื่องจากคำว่า ห้าม ในนิตยสารออนไลน์ล้วนเป็นการห้ามที่ไม่สะท้อนคุณลักษณะการชี้ นำ เช่น ห้ามใจไม่ได้ หรือ รักต้องห้าม

ตัวอย่างการใช้คำว่า “ให้” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 139

“ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2563 ให้ระวังปัญหาอุปสรรคอันเกิดมาจาก ลูกน้องบริวาร หรือแม้กระทั่งลูกค้าของท่านอาจจะแสดงตนหรือมีการแสดงออกที่ไม่ดีทำให้ท่านมีปัญหาโดยเฉพาะเรื่องชื่อเสียงได้”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีสิงห์ (16 สิงหาคม – 16 กันยายน) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 140

“ให้ดูข้อตกลงเรื่องสัญญาให้ดีๆ ในกรณีที่ต้องมีการทำงานกับผู้ใหญ่ ถ้าไม่ระวังเหนียวแน่น เพราะสัญญาเราเสียเปรียบกว่าเขา”

(นิตยสารแพรว ดวงคนราศีธนู ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 141

“ปีนี้ให้ทำบุญเกี่ยวกับที่ดิน..หรือซื้อดินปลูกต้นไม้โรยรอบต้นไม้ใหญ่ที่ศักดิ์เพื่ออมรารากแก้ว ของชีวิต”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนเกิดวันอังคาร ประจำปี 2563)

ตัวบ่งชี้ทางภาษา ให้ เป็นคำกริยาแสดงการสั่งเช่นเดียวกัน ผู้ส่งสารมีเจตนาสั่งให้ผู้รับสารกระทำ ตามในลักษณะของการบังคับให้ทำ

ตัวอย่างการใช้คำว่า “แนะนำ” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 142

“แนะนำชาวราศีเมษกราบไหว้พระปางไสยาสน์ เพื่อขอพรพระเพื่อค้าจุนดวงชะตา และหมั่น สวดมนต์เสริมดวงชะตาเสมอ”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 14 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 143

“การงานมีเกณฑ์กลุ่มใจกับคนรอบข้าง ที่มาช่วยคุณเรื่องงาน เพราะไม่อยากเห็นคุณได้ดีกว่า แนะนำว่าอย่าไปเดินรนตามเขา ไม่เป็นผลดีหรอก”

(นิตยสารสุดสัปดาห์ ดวงประจำวันศุกร์ที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 144

“แนะนำว่าถ้าต้องตัดสินใจเรื่องใหญ่ๆ ก็ขอให้หันหน้าไปปรึกษาคนใกล้ชิดที่ไว้ใจได้ เพื่อประกอบการตัดสินใจ ดีกว่าคิดอะไรคนเดียวหลายเท่าตัว”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีสิงห์ (17 สิงหาคม – 16 กันยายน) ประจำปี 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นตัวบ่งชี้ทางภาษา *แนะนำ* สะท้อนให้เห็นคุณลักษณะการชี้นำด้วยการแนะนำให้ผู้รับสารกระทำตาม การใช้ตัวบ่งชี้นี้ได้เป็นการบังคับผู้รับสาร แต่เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้รับสารมีทางเลือกว่าจะทำตามข้อแนะนำหรือไม่ ผู้ส่งสารเพียงแนะนำและต้องการชี้นำให้กระทำตามเท่านั้น

ตัวอย่างการใช้คำว่า “ขอ” จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 145

“สำหรับคนที่กำลังดูใจคบหา ยังมีความไม่แน่นอน ความผันผวนในความรัก สำหรับท่านที่มีครอบครัวแล้วขอให้ท่านมั่นคง และมีจิตใจที่เข้มแข็งในการประคับประคองชีวิตครอบครัว”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีพฤษภ (15 พฤษภาคม – 14 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 146

“สำหรับผู้ที่ทำงานด้านพีอาร์ประชาสัมพันธ์ พนักงานขาย หรือกำลังติดต่อประสานงาน หรือเจรจาต่อรอง วันนี้อาจมีปัญหาและอุปสรรคที่ยากต่อการแก้ไขได้ทันท่วงที ขอให้คุณเตรียมข้อมูลให้พร้อม เพื่อสู้กันด้วยเหตุผล ไม่ควรสู้กันด้วยอารมณ์”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันอังคารที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 147

“ขอแนะนำให้ชาวราศีมีนไปทำบุญเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา เช่น การบริจาคทุนการศึกษา การบริจาคหนังสือเรียน เป็นต้น”

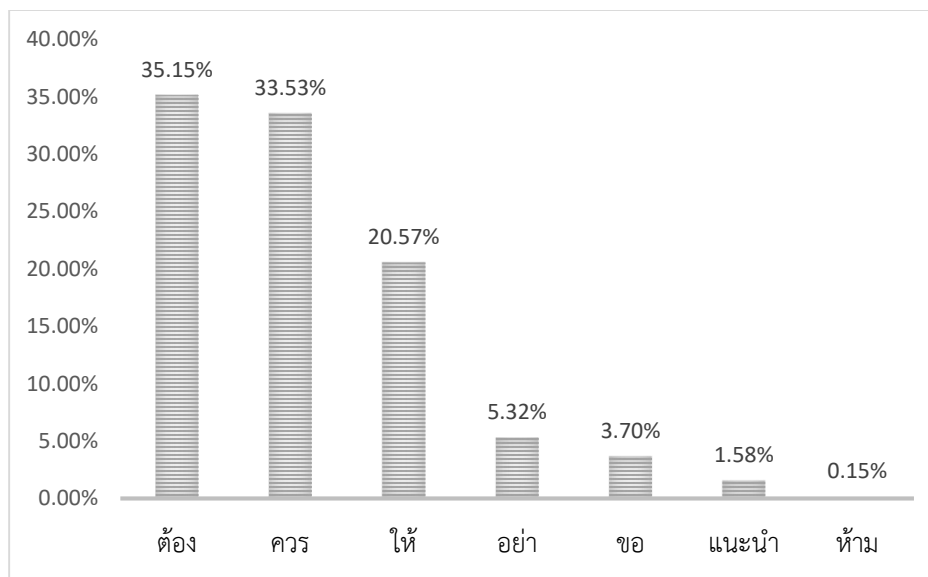
(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีมีน (14 มีนาคม – 12 เมษายน) ประจำปี 2563)

ตัวบ่งชี้ทางภาษา *ขอ (ขอ ขอให้ ขอแนะนำ ขอแนะนำให้)* สะท้อนให้เห็นคุณลักษณะการชี้แนะ ด้วยการขอร้องให้ผู้รับสารกระทำตาม กล่าวได้ว่า ตัวบ่งชี้ทางภาษา *ขอ* แสดงการชี้แนะในระดับที่น้อยที่สุด เนื่องจากไม่เป็นการบังคับหรือการสั่งโดยตรง

ผู้วิจัยเปรียบเทียบความถี่การปรากฏของตัวบ่งชี้ทางภาษาที่แสดงคุณลักษณะการชี้แนะทั้งหมด 7 คำ ได้แก่ *ต้อง ควร ให้ อย่า ขอ แนะนำ ห้าม* พบว่าคำว่า *ต้อง* มีการใช้ในความถี่สูงสุด รองลงมาคือ *ควร ให้ อย่า ขอ แนะนำ ห้าม* ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.5 และภาพที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ความถี่การปรากฏของของตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการชี้แนะ

กลวิธีทางภาษา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
ต้อง	2,129	35.15
ควร	2,031	33.53
ให้	1,246	20.57
อย่า	322	5.32
ขอ	224	3.70
แนะนำ	96	1.58
ห้าม	9	0.15
รวม	6,057	100

ภาพที่ 4.5 ร้อยละการปรากฏของตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการชี้แนะ

ในตารางที่ 4.5 และภาพที่ 4.5 แสดงให้เห็นอัตราการปรากฏของตัวบ่งชี้แสดงการชี้แนะ โดยพบว่า ตัวบ่งชี้ที่ใช้เพื่อแสดงการชี้แนะมากที่สุดคือ คำว่า *ต้อง* คิดเป็นร้อยละ 35.15 รองลงมาคือ *ควร* คิดเป็นร้อยละ 33.53 *ให้* คิดเป็นร้อยละ 20.57 *อย่า* คิดเป็นร้อยละ 5.32 *ขอ* คิดเป็นร้อยละ 3.7 *แนะนำ* คิดเป็นร้อยละ 1.58 และ *ห้าม* คิดเป็นร้อยละ 0.15 ตามลำดับ

4.3 สรุป

วรรณกรรมทำนายภาษาไทยปรากฏวจนลีลาที่เป็นลักษณะเด่นทางไวยากรณ์และลักษณะเด่นทางด้านคำ โดยลักษณะเด่นทางไวยากรณ์มีทั้งหมด 2 ประเภท ได้แก่ การใช้รูปประโยคไร้ผู้กระทำ และการใช้ประโยคคำสั่ง โดยการใช้รูปประโยคไร้ผู้กระทำสะท้อนคุณลักษณะทางวจนลีลาคือการปิดบังอำพราง และการใช้ประโยคคำสั่งสะท้อนให้เห็นคุณลักษณะทางวจนลีลาคือการชี้แนะ

ลักษณะเด่นทางด้านคำสามารถสะท้อนให้เห็นคุณลักษณะทางวจนลีลาทั้งหมด 4 คุณลักษณะ โดยเรียงลำดับตามการปรากฏมากไปน้อย ได้แก่ คุณลักษณะการปิดบังอำพราง คุณลักษณะการเบี่ยงบัง คุณลักษณะความแจ่มชัด และคุณลักษณะการชี้แนะ โดยคุณลักษณะการปิดบังอำพราง พบการใช้คำไม่เจาะจงทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน การไม่ระบุวัตถุสิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน และการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน

คุณลักษณะการเรียงบั้ง จำแนกออกเป็นกลวิธีทางภาษา ได้แก่ การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้ การใช้คำแสดงการแบ่งรับแบ่งสู้ การใช้คำบอกนัยส่วนมาก ส่วนคุณลักษณะความแจ่มชัดในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย สามารถจำแนกกลวิธีทางภาษาได้ออกเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ การใช้คำแสดงหลักฐาน และ การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ คุณลักษณะสุดท้ายคือคุณลักษณะการชี้แนะ พบตัวบ่งชี้ทางภาษาทั้งหมด 7 คำ ได้แก่ ต้อง ควร ให้ อย่า ขอ แนะนำ ห้าม ทั้งนี้ผู้วิจัยจะตีความอำนาจของภาษาที่สะท้อนคุณลักษณะทางวจนลีลาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทยในบทถัดไป

บทที่ 5

อำนาจกับวรรณกรรมทำนวยภาษาไทย

ในบทนี้ ผู้วิจัยตีความอำนาจของภาษาที่สะท้อนให้เห็นจากคุณลักษณะทางวจนลีลาในวรรณกรรมทำนวยภาษาไทย โดยพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า อำนาจ คือ ความสามารถหรือสิ่งที่สามารถทำหรือบันดาลให้เกิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ หรือพลังบังคับให้การเป็นไปหรือไม่เป็นไป หรือให้ต้องปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด หรือส่งผลให้เกิดสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยอำนาจของภาษาสามารถส่งผลให้ผู้รับสารเกิดความเชื่อหรือกระทำตามเจตนาของผู้ส่งสาร

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าวรรณกรรมทำนวยมีคุณลักษณะทางวจนลีลาที่สำคัญทั้งหมด 4 คุณลักษณะ ได้แก่ คุณลักษณะการปิดบังอำพราง คุณลักษณะการเบี่ยงบัง คุณลักษณะความแจ่มชัด และคุณลักษณะการชี้แนะ โดยพบคุณลักษณะการปิดบังอำพรางมากที่สุดจากข้อมูลคำทำนวยทั้งสามแหล่งข้อมูล ได้แก่ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์ โดยคุณลักษณะทางวจนลีลาแต่ละคุณลักษณะส่งผลให้วรรณกรรมทำนวยภาษาไทยมีอำนาจดังต่อไปนี้

5.1 อำนาจกับคุณลักษณะการปิดบังอำพราง

คุณลักษณะการปิดบังอำพรางเป็นคุณลักษณะที่เด่นที่สุดของวรรณกรรมทำนวยภาษาไทย เนื่องจากพบความถี่มากที่สุด (ดังแสดงในตารางที่ 4.1 ความถี่การปรากฏของคุณลักษณะทางวจนลีลา หน้า 39) ผู้เขียนวรรณกรรมทำนวยมักมีการปิดบังข้อมูลบางข้อมูลไว้ หรือให้ข้อมูลแบบกว้างจนไม่สามารถได้ข้อสรุปเพียงประการเดียวหรือข้อสรุปที่แน่นอน การปิดบังอำพรางสะท้อนให้เห็นจากกลวิธีทางภาษาได้แก่ การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน และการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน การไม่ระบุข้อมูลดังกล่าวนี้แบบชี้เฉพาะเจาะจง ส่งผลให้ผู้รับสารสามารถตีความได้อย่างหลากหลาย และได้ข้อสรุปที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ของผู้รับสาร ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

“การเจรจาติดต่อประสานงานประสบความสำเร็จ จะได้สิ่งของที่พอใจ **ผู้ใหญ่**ให้โชคลาภจะได้ศึกษาอบรมในระดับที่สูงขึ้น”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันพฤหัสบดีที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 2

“คนโสดจะพบรักกับคนโสดตัว แถมคนรอบข้างสนับสนุน”

(นิตยสารสุดสัปดาห์ ดวงประจำวันพฤหัสบดีที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 3

“จะโชคดียากผลงานเก่าๆ ได้สิ่งของเก่าๆ จะได้ส่วนแบ่งผลประโยชน์ที่อยู่ในมือของคนอื่น จะมีการเดินทางไปร่วมกิจกรรมสำคัญ”

(หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ดวงประจำวันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 4

“การทำนิติกรรมสัญญาสำคัญเกี่ยวกับการงานจะสำเร็จในไม่ช้า”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันศุกร์ที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2563)

ในตัวอย่างที่ 1 และ 2 ปรากฏความไม่ชัดเจน โดยสังเกตได้จากตัวบ่งชี้ทางภาษา ได้แก่ “ผู้ใหญ่” “คนโสดตัว” และ “คนรอบข้าง” คำเหล่านี้ไม่สามารถเจาะจงได้เลยว่าเป็นผู้ใด เช่น อายุมากเท่าใดถึงเรียกได้ว่าเป็นผู้ใหญ่ หากผู้อ่านคำทำนายมีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ผู้ใหญ่ในบริบทนี้คือใคร นอกจากนี้ คนโสดตัวก็ตีความได้ยากเช่นเดียวกัน แบบใดถึงเรียกได้ว่าเป็นคนโสดตัว คนรู้จัก คนสนิท หรือคนไม่รู้จัก แต่อยู่ใกล้กัน เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 3 และ 4 มีลักษณะไม่ชัดเจนเช่นเดียวกัน เนื่องจากไม่สามารถทราบได้เลยว่าผลงานเก่าๆ หรือสิ่งของเก่าๆ คือสิ่งใด โดยสามารถตีความได้มากกว่า 1 ชนิดขึ้นไป นอกจากนี้คำว่า “ในไม่ช้า” ก็ไม่ได้สื่อความหมายเจาะจงว่าเป็นเวลานานเท่าใด อาจหมายถึงช่วงเวลาภายใน 3 เดือน หรือ 6 เดือน หรือมากกว่านั้น

ลักษณะดังข้างต้นส่งผลให้ผู้อ่านคำทำนายสามารถตีความแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะการปิดบังอำพรางนี้ทำให้สังเกตได้อย่างชัดเจนว่าผู้ทำนายนิยมเขียนคำทำนายที่สื่อความหมายแบบกว้างหรือไม่เจาะจง เพื่อให้คำทำนายมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น คำทำนายที่สามารถตีความได้อย่างหลากหลายจะทำให้คำทำนายดูเหมือนมีความแม่นยำ ดังนั้น หากไม่ตระหนักถึงอำนาจ

ของภาษาซึ่งสะท้อนจากวัจนลีลาการปิดบังอำพรางนี้ ผู้อ่านคำทำนายย่อมหลงเชื่อคำทำนายทันที และมองว่าผู้ทำนายสามารถทำนายอนาคตได้อย่างถูกต้อง

การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจนด้วยการใช้คำที่ให้ความหมายอย่างไม่เจาะจง และการใช้รูปประโยคไร้ผู้กระทำ ประกอบกับการไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ การกระทำ หรือเวลาอย่างชัดเจน นับเป็นการปิดบังอำพรางข้อมูลกับผู้รับสาร ผู้รับสารไม่สามารถทำความเข้าใจทันที แต่ต้องคาดเดาจากบริบทหรือประสบการณ์ของตนเอง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คุณลักษณะการปิดบังอำพรางแสดงอำนาจชักจูงผู้อื่นได้ง่าย เนื่องจากใช้ภาษาในการทำนายให้ดูมีความน่าเชื่อถือ สามารถตีความได้อย่างหลากหลาย ทำให้ผู้อ่านมีการตีความไปตามประสบการณ์หรืออคติส่วนบุคคล คำทำนายจึงดูเหมือนมีความแม่นยำมาก อย่างไรก็ตาม ความแม่นยำไม่ได้เกิดจากการให้ข้อมูลที่ชัดเจน แต่เป็นเพียงการให้ข้อมูลการทำนายที่มีข้อสรุปมากกว่า 1 ข้อสรุป

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2558) กล่าวว่า การใช้ภาษาตามคุณลักษณะทางวัจนลีลาด้วยการปิดบังอำพรางนั้น จะทำให้ผู้ส่งสารมีภาพลักษณ์ของความเป็นมิตร ส่งผลให้ผู้รับสารเกิดความเชื่อได้ง่าย ผู้วิจัยจึงมองว่าการที่ผู้ทำนายเขียนคำทำนายด้วยการใช้ภาษาปิดบังอำพราง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อถือในตัวของผู้ทำนาย ด้วยการคิดว่าคำทำนายมีความถูกต้อง และผู้ทำนายเขียนคำทำนายด้วยความหวังดี และเป็นมิตรกับผู้รับสาร ด้วยเหตุนี้คุณลักษณะการปิดบังอำพรางจึงมีอำนาจแบบแอบแฝง ในลักษณะของการชักจูงหรือโน้มน้าวคนในสังคมไทยแบบไม่รู้ตัว และยังทำให้ผู้อ่านคำทำนายเชื่อถือในคำทำนายและผู้ทำนายมากยิ่งขึ้น

5.2 อำนาจกับคุณลักษณะการเบี่ยงบัง

คุณลักษณะการเบี่ยงบังเป็นคุณลักษณะทางวัจนลีลาที่สำคัญรองลงมาจาก การปิดบังอำพราง คุณลักษณะการเบี่ยงบังเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความไม่มั่นใจของผู้เขียนคำทำนาย จึงนำเสนอข้อมูลหรือทำนายเพียงแนวโน้มน่าที่อาจเกิดขึ้น คุณลักษณะการเบี่ยงบัง พบกลวิธีทางภาษาทั้งหมด 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้ การใช้คำแบ่งรบบแบ่งสู้ และการใช้คำบอกนัยส่วนมาก ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 5

“ต้นปีถึงกลางปี มีโอกาสรับทรัพย์ก้อนใหญ่จากธุรกิจของครอบครัวรวมถึงการขยายขยายงานใหม่ๆ ด้วย กลางปีถึงปลายปี เเด่นในเรื่องของความรัก ใครที่ยังโสดมีโอกาสมพบความรักที่พัฒนาเป็นคู่ได้ด้วย”

(หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ดวงคนราศีพฤษภ (15 พฤษภาคม – 14 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 6

“ท่านอาจจะจะมีเกณฑ์ในการติดต่อกับชาวต่างชาติต่างภาษาทำให้เกิดโปรเจกต์ใหม่ๆ ทำให้เกิดช่องทางในการประกอบธุรกิจการขยายขยายธุรกิจได้ดีขึ้น”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 14 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 7

“โดยทั่วไปคุณดูแลและเอาใจใส่สุขภาพร่างกายตัวเองดีอยู่แล้ว แต่วันนี้อาจพลาดติดเชื้อไวรัสจากผู้คนรอบข้างก็ได้”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันอาทิตย์ที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2562)

ตัวอย่างที่ 5 ปรากฏตัวบ่งชี้แสดงการเบี่ยงเบนด้วยการใช้คำบอกนัยเป็นไปได้อีก คือ โอกาส โดยปรากฏในข้อความทั้งหมด 2 ครั้ง การปรากฏดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นใจของผู้ทำนาย จึงมีการใช้คำเบี่ยงเบนสื่อความหมายถึงความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้น หากไม่เบี่ยงเบนในตัวอย่างที่ 5 ผู้ทำนายจะต้องให้ข้อมูลการทำนายว่า

“ต้นปีถึงกลางปี จะได้รับทรัพย์ก้อนใหญ่จากธุรกิจของครอบครัวรวมถึงการขยายขยายงานใหม่ๆ ด้วย กลางปีถึงปลายปี เเด่นในเรื่องของความรัก ใครที่ยังโสดจะพบความรักที่พัฒนาเป็นคู่ได้”

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะทางวจนลีลาในข้อความนี้มีการใช้วจนลีลาการเบี่ยงเบนและการปิดบังอำพรางประกอบกัน โดยตัวบ่งชี้การปิดบังอำพรางคือ ต้นปีถึงกลางปี กลางปีถึงปลายปี และ ทรัพย์ก้อนใหญ่ คำเหล่านี้ไม่ได้มีการเจาะจงเวลาว่าเป็นเวลาใดอย่างชัดเจน ประกอบกับทรัพย์ก้อนใหญ่คืออะไร และคำว่า ใหญ่ หมายถึงจำนวนมากเท่าใด การใช้วจนลีลาทั้งสองแบบแสดงให้เห็นถึงความไม่ชัดเจนของการทำนายมากยิ่งขึ้น

ในตัวอย่างที่ 6 ปรากฏตัวบ่งชี้แสดงการเบี่ยงเบนด้วยการใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ คือ *อวจ* และการใช้คำบอกนัยเป็นไปได้ คือ *เกณฑ์* สังเกตได้ว่าในตัวอย่างนี้ปรากฏการใช้ภาษาแสดงการเบี่ยงเบนติดกันถึง 2 คำ และยังปรากฏวัจนลีลาการปิดบังอำพรางจากตัวบ่งชี้ *ชาวต่างชาติต่างภาษา* ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้ทำนายมีความไม่มั่นใจอย่างชัดเจนว่าจะเกิดเหตุการณ์ขึ้นตามคำทำนาย

สำหรับตัวอย่างที่ 7 ปรากฏคำแสดงการเบี่ยงเบนด้วยการใช้คำบอกนัยส่วนมาก คือ *โดยทั่วไป* และการใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ คือ *อวจ* การปรากฏของคำดังกล่าวเป็นการเน้นย้ำว่าการทำนายนั้นอนุมานได้เพียงแนวโน้มที่อาจจะเกิดเหตุการณ์ขึ้นเท่านั้น

คุณลักษณะการเบี่ยงเบนสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่าผู้ส่งสารไม่แน่ใจและไม่มีความมั่นใจว่าข้อมูลที่นำเสนอจะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน การใช้ภาษาแสดงการเบี่ยงเบนทำให้บางกรณีสามารถมีข้อยกเว้นได้ กล่าวคือ การไม่เกิดเหตุการณ์ตามคำทำนายเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ลักษณะดังกล่าวส่งผลให้ภาพลักษณ์ของผู้ทำนายมีความน่าเชื่อถือ มีความจริงใจ เป็นคนที่ไม่โกหกหลอกลวง เนื่องจากไม่ได้นำเสนอข้อมูลผิดหรือทำนายผิด

ด้วยเหตุนี้คุณลักษณะการเบี่ยงเบนจึงมีอำนาจแอบแฝงเช่นเดียวกับคุณลักษณะการปิดบังอำพราง ผู้อ่านคำทำนายที่คิดว่าผู้ทำนายมีความจริงใจและมีความน่าเชื่อถือ ย่อมเปิดใจรับสาร ดังนั้นจึงเกิดอำนาจแอบแฝงให้ผู้อ่านคำทำนายหลงเชื่อคำทำนายได้ง่าย ด้วยความเชื่อใจ และรู้สึกถึงความเป็นมิตร

5.3 อำนาจกับคุณลักษณะความแจ่มชัด

คุณลักษณะทางวัจนลีลาแสดงความแจ่มชัดคือการให้ข้อมูลที่ชัดเจน ไม่ทำให้ผู้รับสารเกิดความสับสน ด้วยการให้ข้อมูลสนับสนุนหรือหลักฐานเพิ่มอย่างมีเหตุผล โดยคุณลักษณะความแจ่มชัดในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย มีการใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อแสดงความแจ่มชัด 2 ประเภท ได้แก่ การใช้คำแสดงหลักฐาน และการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ

ตัวอย่างที่ 8

“ในเดือนนี้ก็จะมียกเกณฑ์สูงที่จะเสียรู้เสียเปรียบ หรือเสียคน! โดยเฉพาะจากการหาผลประโยชน์ทางที่ไม่สุจริต หรือประพาศิตตศีลธรรม”

(เว็บไซต์ sanook.com ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 13 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 9

“มีความเป็นไปได้สูงว่า อาจมีความรักที่ซ่อนเร้น **เช่น** อาจตกเป็นที่สอง หรืออยู่กันก่อนแต่ง”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันอาทิตย์ที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างที่ 10

“เนื่องจากท่านเป็นผู้มีความสามารถในการบริหารเงินทอง จัดสรรและเก็บออม จึงทำให้ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนเงินทองมากนัก”

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีเมษ (13 เมษายน – 14 พฤษภาคม) ประจำปี 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงความแจ่มชัดด้วยการใช้คำแสดงหลักฐาน คือ *โดยเฉพาะ* และ *เช่น* โดยการใช้คำแสดงหลักฐานเป็นการให้หลักฐานสนับสนุนข้อความก่อนหน้านี้เพื่อให้ข้อมูลก่อนหน้ามีความชัดเจนมากขึ้น ทำให้เกิดความแจ่มชัด คำว่า *โดยเฉพาะ* เป็นการชี้เฉพาะให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้นด้วยการเพิ่มข้อมูลอย่างเป็นเหตุเป็นผล ประกอบกับคำว่า *เช่น* เป็นการยกตัวอย่างเพื่อให้ข้อความก่อนหน้ามีหลักฐานมาสนับสนุนอย่างชัดเจน

ตัวอย่างที่ 10 แสดงความแจ่มชัดด้วยตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงการเชื่อมโยงความ คือ *เนื่องจาก* ซึ่งเป็นการเชื่อมข้อความที่เป็นสาเหตุเข้ากับผล ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและเห็นภาพชัดเจนขึ้น ด้วยการใช้คำเชื่อมแสดงความเป็นเหตุเป็นผล อย่างไรก็ตาม แม้ว่าวรรณกรรมทำนายภาษาไทยจะพบคุณลักษณะทางวจนลีลาความแจ่มชัด ซึ่งหมายถึงการให้ข้อมูลที่ชัดเจนหรือไม่คลุมเครือ แต่สังเกตได้ว่าคุณลักษณะความแจ่มชัดนี้มักเกิดร่วมกับคุณลักษณะการเบี่ยงบังหรือคุณลักษณะการปิดบังอำพราง ดังแสดงให้เห็นในตัวอย่างที่ 8 และ 9

ในตัวอย่างที่ 8 และ 9 ปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงการเบี่ยงบัง คือ *เกณฑ์* และ *เป็นไปได้* โดยแสดงเพียงแนวโน้มการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ตามคำทำนาย นอกจากนี้ยังพบกลวิธีการใช้ภาษาแบบการปิดบังอำพราง ด้วยการให้ข้อมูลไม่ชัดเจนประกอบกับตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงการเบี่ยงบัง เช่น “มีเกณฑ์สูง” และ “มีความเป็นไปได้สูง” ลักษณะดังกล่าวเป็นการปิดบังอำพรางประการหนึ่ง เนื่องจากคำว่า *สูง* ให้ความไม่ชัดเจนหรือเจาะจงว่ามีแนวโน้มจะเกิดเหตุการณ์ตามคำทำนายมากเท่าใด กล่าวได้ว่าโดยรวมแล้วข้อมูลที่ได้จากการทำนายข้างต้น ไม่มีความชัดเจน เนื่องจากสามารถตีความถึงข้อสรุปได้มากกว่า 1 ข้อสรุป

คุณลักษณะทางวจนลีลาแสดงความแจ่มชัดสะท้อนภาพลักษณ์ของผู้ส่งสารหรือผู้ทำนายว่ามีความน่าเชื่อถือและสามารถพึ่งพาได้ เนื่องจากการให้ข้อมูลแบบตรงไปตรงมา มีการเชื่อมโยงความอย่างชัดเจน พร้อมแสดงหลักฐานสนับสนุนข้อมูลของตน ทำให้คำทำนายดูเหมือนมีความถูกต้องและชัดเจน ด้วยเหตุนี้คุณลักษณะความแจ่มชัดจึงมีอำนาจทำให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อว่าจะเกิดเหตุการณ์ขึ้นตามคำทำนาย เพราะตีความว่าผู้ทำนายได้ทำนายแบบตรงไปตรงมา มีความแจ่มชัด ประกอบกับภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือของผู้ทำนายว่าเป็นผู้ที่สามารถพึ่งพาได้ ผู้ทำนายสามารถช่วยแก้ปัญหาของตนเองได้ ด้วยเหตุนี้จึงมีอำนาจทำให้ผู้รับสารเชื่อได้ง่าย

5.4 อำนาจกับคุณลักษณะการขึ้นนำ

คุณลักษณะทางวจนลีลาแสดงการขึ้นนำเป็นการใช้ภาษาเพื่อสั่ง บังคับ ห้าม หรือชักจูงผู้รับสารให้กระทำตามที่ผู้ส่งสารต้องการ โดยวรรณกรรมทำนายภาษาไทยพบตัวบ่งชี้คุณลักษณะการขึ้นนำทั้งหมด 7 คำ ได้แก่ *ควร ต้อง อย่า ห้าม ให้ แนะนำ ขอ* ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 11

“ข่าวดีเรื่องการเงินดีขึ้น เป็นราศีของคนรวย 2020 แต่**ต้อง**ขยันทำงาน จะได้งานใหม่ๆเข้ามา แต่ช่วงหลังสงกรานต์**ต้อง**ระวังรายจ่ายก้อนโต พร้อมเตือนเรื่องสุขภาพของคนใกล้ชิด **ต้อง**เอาใจใส่มากเป็นพิเศษ”

(หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ดวงคนราศีกุมภ์ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 12

“**ห้าม**ใช้อารมณ์กับบริวาร ลูกน้อง หรือลูกค้า **ต้อง**พยายามใช้สติและการยับยั้งชั่งใจเป็นอย่างมาก ใช้ระเบียบ กฎหมายแก้ปัญหาจะผ่านไปได้

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า ดวงคนราศีสิงห์ (16 สิงหาคม – 16 กันยายน) ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 13

“**ไม่ควร**ทำแต่งงาน หรือใช้ชีวิตัลลลา สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง จนไม่ดูแลตัวเอง หากไม่สบายก็**ไม่ควร**ซื้อยามารับประทานเอง **ควร**ไปพบแพทย์ให้เป็นเรื่องเป็นราวก่อนที่จะรักษาาก”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันอาทิตย์ที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2563)

ในตัวอย่างที่ 11 จะเห็นได้ว่าปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาคือคำว่า *ต้อง* ซึ่งเป็นการแสดงการสั่งในลักษณะของการบังคับ ผู้ทำนายนี้อาจมีเจตนาสั่งให้ผู้อ่านคำทำนายนี้อาจทำตามด้วยการกำหนดว่าเป็นสิ่งจำเป็นต้องทำ จากตัวอย่างปรากฏการสั่งมากถึง 3 ครั้ง ว่าต้องกระทำหรือปฏิบัติอย่างไรบ้าง

ตัวอย่างที่ 12 ปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงการบังคับคือคำว่า *ห้าม* และ *ต้อง* โดยผู้ทำนายแสดงการสั่งหรือบังคับให้ผู้อ่านคำทำนายนี้อาจทำตามหรือไม่กระทำตามที่ผู้ทำนายต้องการ และในตัวอย่างที่ 13 ปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาคือคำว่า *ควร* โดยตัวบ่งชี้ทางภาษานี้ไม่ได้แสดงน้ำหนักของการบังคับเทียบเท่ากับคำว่า *ต้อง* และ *ห้าม* แต่คำว่า *ควร* เป็นการแสดงการแนะนำว่าควรหรือไม่ควรทำอะไร ผู้ทำนายเปิดโอกาสให้ผู้อ่านคำทำนายนี้อาจเลือกที่จะทำตามหรือไม่

คุณลักษณะการชี้แนะแสดงให้เห็นอำนาจของภาษา ผู้ทำนายมีอำนาจสามารถทำให้ผู้อ่านคำทำนายนี้อาจปฏิบัติตามที่ผู้ทำนายต้องการ ด้วยการสั่ง บังคับ หรือชักจูงให้ผู้อ่านคำทำนายนี้อาจทำตาม จะเห็นได้ว่าการใช้คุณลักษณะการชี้แนะส่งผลให้ผู้ทำนายมีภาพลักษณ์น่าเกรงขาม ผู้ทำนายสามารถเป็นผู้นำทางหรือผู้ชักชวนได้ ภาษาการทำนายนี้อาจมีอำนาจบังคับผู้อ่านคำทำนายนี้อาจปฏิบัติตามแบบไม่รู้ตัว เนื่องจากผู้อ่านคำทำนายนี้อาจรู้สึกเกรงกลัวว่าจะเกิดเหตุการณ์ไม่ดีหากไม่ปฏิบัติตามคำทำนาย ในทางกลับกันหากปฏิบัติตามแล้วก็เชื่อมั่นว่าอาจจะเกิดสิ่งดีๆ ดีในชีวิตตามคำทำนาย

5.5 สรุป

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าวรรณกรรมทำนายนภาษาไทยมีอำนาจต่อผู้อ่านคำทำนายนี้อาจมีคุณลักษณะการปิดบังอำพรางมีอำนาจชักจูงโน้มน้าวให้เชื่อคำทำนายนี้อาจแบบไม่รู้ตัว ด้วยภาพลักษณ์ของความเป็นมิตรทำให้เปิดใจเชื่อได้ง่าย นอกจากนี้การที่สามารถได้ข้อสรุปมากกว่า 1 ข้อสรุปยังมีอำนาจให้ผู้อ่านคำทำนายนี้อาจเชื่อถือคำทำนายนี้อาจมากขึ้น เนื่องจากดูเหมือนเป็นการให้ข้อเท็จจริง

คุณลักษณะการเบี่ยงเบนมีอำนาจแอบแฝงเช่นเดียวกับคุณลักษณะการปิดบังอำพราง คุณลักษณะการเบี่ยงเบนทำให้ผู้ทำนายมีภาพลักษณ์ของความจริงใจและเป็นมิตร เมื่อผู้อ่านเปิดใจรับความหวังดี ย่อมเกิดอำนาจทำให้เชื่อได้ง่าย เมื่ออ่านคำทำนายนี้อาจเชื่อถือและปฏิบัติตาม ดังนั้นคุณลักษณะการเบี่ยงเบนจึงเป็นอำนาจที่ทำให้ทำให้เชื่อหรือทำตามแบบไม่รู้ตัว

คุณลักษณะความแจ่มชัดแสดงภาพลักษณ์ของผู้ทำนายว่าเป็นคนที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถพึ่งพาได้ การให้ข้อมูลชัดเจน ไม่โกหก ด้วยการเชื่อมโยงความอย่างมีเหตุมีผล และมีการแสดงหลักฐานประกอบเพื่อให้เข้าใจได้อย่างดี จึงเกิดอำนาจที่ทำให้ผู้อ่านคำทำนายเกิดความเชื่อถือ คุณลักษณะสุดท้ายคือคุณลักษณะการชี้แนะ คุณลักษณะการชี้แนะแสดงอำนาจของการเป็นผู้นำ ที่มีอำนาจสั่ง บังคับ หรือแนะนำให้ผู้อ่านคำทำนายกระทำตามคำทำนาย ด้วยภาพลักษณ์ของความน่าเกรงขามจากคุณลักษณะการชี้แนะ ดังนั้นภาษาการทำนายจึงมีอำนาจชักจูงหรือโน้มน้าวให้ผู้อ่านคำทำนายเชื่อ กระทำตาม หรือเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้

อย่างไรก็ตาม หากผู้รับสารตระหนักรู้ถึงคุณลักษณะทางวจนลีลาทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ คุณลักษณะการปิดบังอำพราง คุณลักษณะการเบี่ยงบัง คุณลักษณะความแจ่มชัด และคุณลักษณะการชี้แนะ ก็จะไม่ตกเป็นเหยื่อของอำนาจที่ซ่อนอยู่ในภาษา ผู้อ่านจะอ่านคำทำนายอย่างมีวิจารณญาณ ไม่ยึดคำทำนายเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

บทที่ 6

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วจนลีลาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย และตีความอำนาจของภาษาที่สะท้อนจากวรรณกรรมทำนายภาษาไทย โดยเก็บข้อมูลวรรณกรรมทำนายทั้งหมด 3 แหล่งข้อมูล ได้แก่ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์ทำนายดวง ข้อมูลในการวิจัยสามารถจำแนกประเภทของลักษณะการทำนายออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ วรรณกรรมทำนายรายปีและวรรณกรรมทำนายรายวัน

6.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบคุณลักษณะทางวจนลีลาที่สำคัญทั้งหมด 4 คุณลักษณะ ได้แก่ คุณลักษณะการปิดบังอำพราง คุณลักษณะการเบี่ยงบัง คุณลักษณะความแจ่มชัด และคุณลักษณะการชี้แนะ

คุณลักษณะทางวจนลีลาแสดงการปิดบังอำพรางเป็นคุณลักษณะที่โดดเด่นของวรรณกรรมทำนายภาษาไทย เนื่องจากปรากฏการใช้มากที่สุด โดยคุณลักษณะการปิดบังอำพราง เป็นการใช้ภาษาแบบไม่เจาะจง มีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจนทำให้ผู้รับสารไม่สามารถรับสารตามความเป็นจริงได้ทั้งหมด

จากการวิเคราะห์พบว่าคุณลักษณะการปิดบังอำพรางซึ่งเป็นการใช้ภาษาแบบไม่เจาะจง สามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน และการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน โดยพบกลวิธีการใช้แบบการไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจนมากที่สุด รองลงมาคือ การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน และการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน ตามลำดับ

ตัวอย่างที่ 1

“เพศตรงข้ามให้สิ่งของอันต้องตา การเงินหมุนเวียนดีขึ้น ได้สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คู่ครองคนรักปรับความเข้าใจกันได้”

(หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ดวงประจำวันอังคารที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

จากตัวอย่างเป็นการใช้คำแบบไม่เจาะจงด้วยการไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน สังเกตได้จากตัวบ่งชี้ทางภาษาคือ “สิ่งของอันต้องตา” เป็นการใช้คำที่สื่อความหมายกว้าง ไม่เจาะจงว่า เป็นสิ่งใด ลักษณะความไม่ชัดเจนนี้สะท้อนให้เห็นคุณลักษณะการปิดบังอำพราง อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะการปิดบังอำพรางสะท้อนให้เห็นจากลักษณะทางไวยากรณ์ด้วยเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 2

“จะได้ศึกษาอบรมเพิ่มเติม ไม่ควรตรากตรำงานหรือเที่ยวตีมากจนเกินไปเพราะอาจทำให้เจ็บไข้ไม่สบายได้ เงินทองส่วนใหญ่ใช้ไปเพื่อรักษาสุขภาพ จะได้รับข่าวจากทางไกล วุ่นวายเรื่องเพศตรงข้าม มีเรื่องจำเป็นต้องใช้เงิน มีปัญหากับคนใกล้ชิด”

(หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ดวงประจำวันจันทร์ที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นการใช้รูปประโยคไร้ผู้กระทำ ซึ่งสังเกตว่าไม่ปรากฏผู้กระทำอย่างชัดเจน ว่าเป็นผู้ใดที่กระทำกริยาต่างๆ ในประโยค การละผู้กระทำในประโยค ทำให้ผู้รับสารต้องตีความและคาดเดาผู้กระทำเองจากบริบท ลักษณะความคลุมเครือและไม่ชัดเจนนี้สะท้อนให้เห็นคุณลักษณะการปิดบังอำพรางเช่นเดียวกัน

คุณลักษณะทางวัจนลีลาที่พบมากรองลงมาคือ คุณลักษณะการเบี่ยงบัง โดยคุณลักษณะการเบี่ยงบัง หมายถึงการใช้ภาษาของผู้ส่งสารที่แสดงความไม่มั่นใจว่าจะเกิดเหตุการณ์จริงตามที่กล่าว จึงมีการให้ข้อมูลในลักษณะของความเป็นไปได้ที่อาจเกิดเหตุการณ์ขึ้นเท่านั้น กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดงคุณลักษณะการเบี่ยงบังที่พบมากที่สุดคือ การใช้คำแสดงการแบ่งรับแบ่งสู้ รองลงมาคือ การใช้คำบอกนัย เป็นไปได้ และลำดับสุดท้ายคือ การใช้คำบอกนัยส่วนมาก

ตัวอย่างที่ 3

“ส่วนในการทำงานร่วมกับผู้ใหญ่หรือผู้บังคับบัญชาจะมีความลำบากใจที่เอ่ยออกมาเป็นคำพูดไม่ได้เพราะเดี๋ยวนางนอก หรือบางคนอาจมีเรื่องของการเปลี่ยนแปลงผู้บังคับบัญชา”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีพฤษภ (14 พฤษภาคม – 13 มิถุนายน) ประจำปี 2563)

จากตัวอย่างปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการเบี่ยงบัง คือ “บาง” สังเกตได้ว่าผู้เขียนคำทำนายใช้คำนี้เพื่อสื่อความหมายถึงความไม่มั่นใจว่าจะเกิดเหตุการณ์นี้กับทุกคน จึงใช้คำเบี่ยงบัง “บาง” ซึ่งเป็นคำปริมาณแสดงการแบ่งรับแบ่งสู้ สื่อความหมายว่ามีกรณียกเว้นได้ เหตุการณ์ดังกล่าวไม่ได้เกิดกับทุกคน โดยอาจเกิดกับบางคนเท่านั้น

คุณลักษณะทางวจนลีลาที่สำคัญอีกคุณลักษณะหนึ่งคือ คุณลักษณะความแจ่มชัด คุณลักษณะความแจ่มชัดนี้เป็นการให้ข้อมูลที่ชัดเจน ทำให้ผู้รับสารเข้าใจตรงกันกับผู้ส่งสาร ด้วยการให้เชื่อมโยงข้อมูลอย่างมีเหตุผล หรือให้หลักฐานเพิ่มเติม กลวิธีทางภาษาที่ใช้มากเพื่อแสดงความแจ่มชัดในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย คือ การใช้คำแสดงหลักฐาน โดยพบการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความในลำดับรองลงมา

ตัวอย่างที่ 4

“สงสัยว่ากำลังมีความรัก เพราะหมดเงินไปกับเรื่องความรัก เช่น ออกเดท ซื้อเสื้อผ้าค่อนข้างมาก”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันศุกร์ที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2562)

จากตัวอย่างปรากฏการใช้คำแสดงหลักฐานสะท้อนคุณลักษณะความแจ่มชัดคือคำว่า “เช่น” โดยสังเกตได้ว่าคำว่า “เช่น” เป็นการยกตัวอย่างเพื่อให้หลักฐานเพิ่มและสนับสนุนข้อความก่อนหน้าทำให้เกิดความแจ่มชัดมากขึ้น นอกจากนี้คำเชื่อม “เพราะ” เป็นการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ ด้วยเชื่อมข้อความอย่างเป็นเหตุเป็นผล ทำให้มีความชัดเจนมากขึ้น

คุณลักษณะการขึ้นนำเป็นคุณลักษณะที่พบในลำดับสุดท้าย คุณลักษณะการบังคับขึ้นนำคือการใช้ภาษาที่มีเจตนาให้ผู้รับสารกระทำตามและผู้ส่งสารต้องการ ด้วยการใช้คำแสดงการสั่ง การบังคับ การห้าม หรือการชักจูง ผลการวิเคราะห์พบตัวบ่งชี้ทางภาษาเรียงลำดับตามที่พบมาก คือ *ต้อง ควร ให้ อย่า ขอ แนะนำ ห้าม*

ตัวอย่างที่ 5

“วันนี้คุณจะเดินทางติดต่อประสานงานทั้งวัน อาจต้องลดความห้าวหาญ เชื้อมั่นในตัวเองลงบ้าง แต่ก็ไม่ต้องถึงกับสนิทสนมกับลูกน้องจนมากเกินไป โดยเฉพาะผู้ที่มีบุคลิกดั่งตึง เพราะเขาอาจไม่เกรงใจคุณต่อหน้าลูกค้า”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันศุกร์ที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2562)

จากตัวอย่างปรากฏคำแสดงการชี้แนะคือ “ต้อง” เห็นได้ว่าผู้เขียนคำทำนายใช้คำนี้เพื่อสั่งหรือกำหนดให้ผู้รับสารกระทำหรือไม่กระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งตามที่ผู้ส่งสารต้องการ ลักษณะดังกล่าวสะท้อนคุณลักษณะทางวจนลีลาแสดงการชี้แนะ อย่างไรก็ตาม ลักษณะทางไวยากรณ์ก็สะท้อนคุณลักษณะการชี้แนะเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 6

“หากใครที่ต้องการใครสักคนเข้ามาในชีวิต คงต้องเปลี่ยนตัวเองให้มาก พยายามอย่าปิดตัวเอง ต้องพาตัวเองไปอยู่ในสถานที่ที่มีคนเยอะๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ตัวเองบ้าง”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนราศีตุลย์ (17 ตุลาคม – 15 พฤศจิกายน) ประจำปี 2563)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นการใช้ประโยคคำสั่ง ได้แก่ คงต้องเปลี่ยนตัวเองให้มาก พยายามอย่าปิดตัวเอง ต้องพาตัวเองไปอยู่ในสถานที่ที่มีคนเยอะๆ โดยการใช้ประโยคคำสั่งพบมากในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นคุณลักษณะการชี้แนะ คือการที่ผู้ส่งสารสั่งหรือบังคับให้ผู้รับสารกระทำตามเจตนาของตน

จากผลการวิจัยสามารถตีความอำนาจของภาษาในวรรณกรรมทำนายภาษาไทยได้ว่าคุณลักษณะการปิดบังอำพรางมีภาพลักษณ์ของความเป็นมิตร ทำให้ผู้รับสารเปิดใจรับสาร ส่งผลให้คุณลักษณะการปิดบังอำพรางมีอำนาจชักจูงโน้มน้าวผู้รับสารแบบไม่รู้ตัว นอกจากนี้การทำให้ดูเหมือนเป็นการให้ข้อเท็จจริงที่มีประโยชน์กับทุกคนยังทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ

อำนาจของภาษาสะท้อนจากคุณลักษณะการเปี่ยมบ่งเช่นกัน คุณลักษณะการเปี่ยมบ่งมีภาพลักษณ์ของความจริงใจและเป็นมิตร ทำให้เกิดอำนาจแอบแฝงเช่นเดียวกับคุณลักษณะการปิดบังอำพราง เมื่อผู้รับสารมองว่าผู้ส่งสารมีความหวังดี ย่อมเกิดอำนาจทำให้เชื่อได้ง่าย เมื่ออ่านคำทำนายจึงเชื่อถือและปฏิบัติตาม ดังนั้นคุณลักษณะการเปี่ยมบ่งจึงเป็นอำนาจที่ทำให้ทำให้เชื่อหรือกระทำตามแบบไม่รู้ตัว ทั้งนี้ ผู้ทำนายไม่เสียความน่าเชื่อถือ เพราะได้บอกเป็นนัยแล้วว่าไม่มั่นใจกับสิ่งที่ทำนาย หรือสามารถเกิดเหตุการณ์ได้หลายแบบ

คุณลักษณะความแจ่มชัดมีอำนาจทำให้คนเชื่อมั่นและกระทำตาม เนื่องจากมีภาพลักษณ์ของความน่าเชื่อถือและการพึ่งพาได้ การใช้ภาษาด้วยการเชื่อมโยงความอย่างมีเหตุมีผล และแสดงหลักฐานประกอบอย่างชัดเจน ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือได้ คุณลักษณะสุดท้ายคือคุณลักษณะการชี้แนะ คุณลักษณะการชี้แนะเป็นคุณลักษณะที่ทำให้ผู้รับสารกระทำหรือปฏิบัติตามคำทำนายด้วยความกลัวเกรง เนื่องจากคุณลักษณะการชี้แนะแสดงอำนาจของการเป็นผู้นำที่มีอำนาจสั่ง บังคับ ด้วยมีภาพลักษณ์ของความน่าเกรงขาม

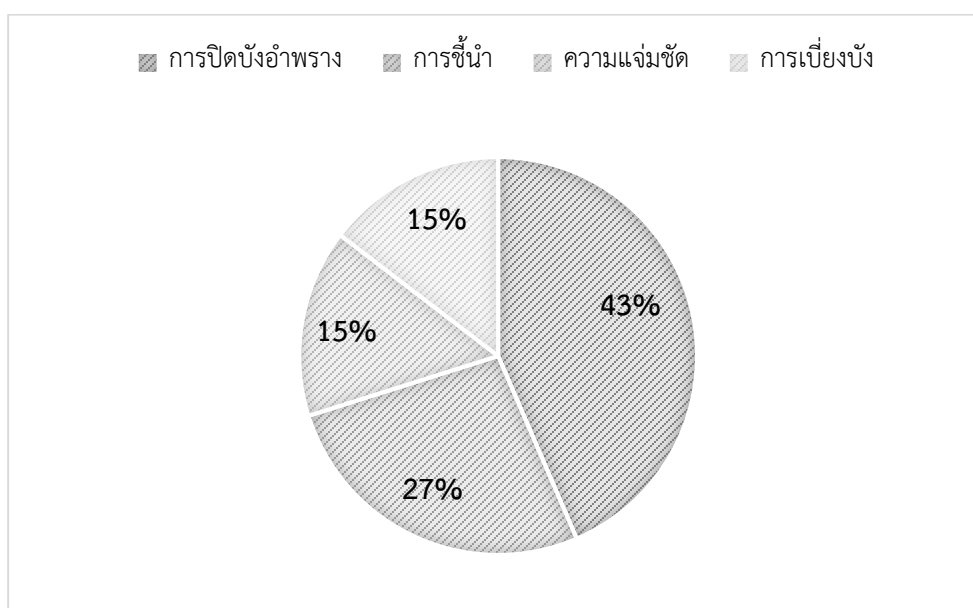
6.2 อภิปรายผลการวิจัย

6.2.1 การเปรียบเทียบคุณลักษณะทางวจนลีลาวรรณกรรมทำนายภาษาไทยในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

จากผลการวิเคราะห์พบว่าคุณลักษณะการปิดบังอำพรางเป็นคุณลักษณะสำคัญและโดดเด่นมากที่สุดที่วรรณกรรมทำนายภาษาไทย เนื่องจากพบอัตราการปรากฏสูงที่สุดจากวรรณกรรมทำนาย ทั้งในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์ นอกจากนี้คุณลักษณะทางวจนลีลาที่พบรองลงมาของทั้งสามแหล่งข้อมูลก็มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยพบคุณลักษณะทางวจนลีลาสำคัญรองลงมาคือคุณลักษณะการเปี่ยมบ่ง คุณลักษณะความแจ่มชัด และคุณลักษณะการชี้แนะ อย่างไรก็ตาม วรรณกรรมทำนายในหนังสือพิมพ์พบคุณลักษณะสำคัญในลำดับที่สองแตกต่างจากแหล่งข้อมูลอื่น โดยพบคุณลักษณะการชี้แนะมากเป็นลำดับที่สอง รองจากคุณลักษณะการปิดบังอำพราง ทั้งนี้ คุณลักษณะทางวจนลีลาจากทั้ง 3 แหล่งข้อมูลแสดงในตารางและภาพ ดังนี้

ตารางที่ 6.1 ความถี่การปรากฏของคุณลักษณะทางวจนลีลาในหนังสือพิมพ์ออนไลน์

คุณลักษณะทางวจนลีลา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การปิดบังอำพราง	3,012	43
การชี้้นำ	1,866	27
ความแฉ่มชัด	1,071	15
การเปี่ยงบัง	1,062	15
รวม	7,011	100

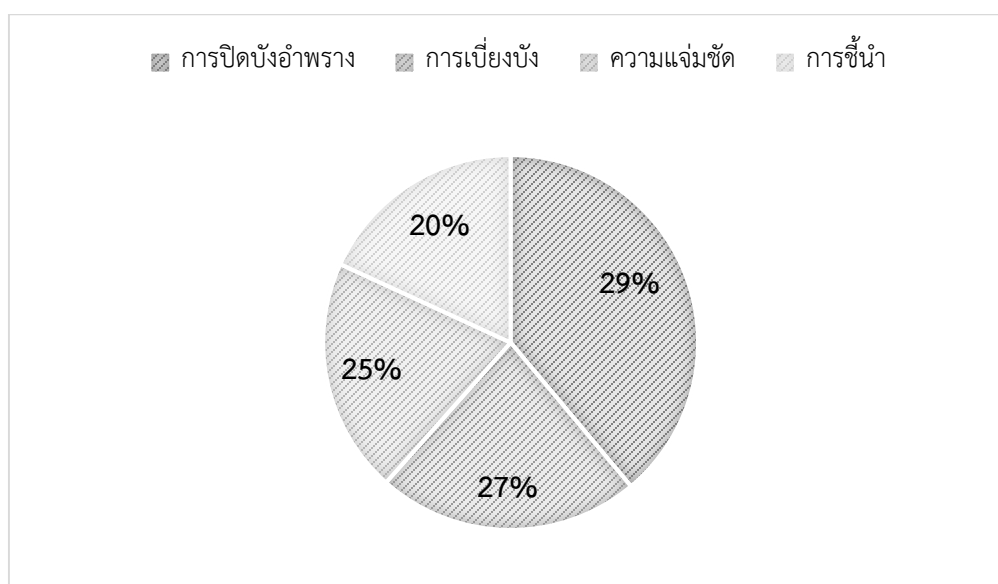

ภาพที่ 6.1 ร้อยละการปรากฏของคุณลักษณะทางวจนลีลาในหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ในตารางที่ 6.1 และภาพที่ 6.1 แสดงให้เห็นว่าวรรณกรรมทำนายในหนังสือพิมพ์ออนไลน์พบคุณลักษณะการปิดบังอำพรางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43 รองลงมาพบคุณลักษณะการชี้้นำ คิดเป็นร้อยละ 27 และคุณลักษณะความแฉ่มชัดและคุณลักษณะการเปี่ยงบัง คิดเป็นร้อยละ 15

ตารางที่ 6.2 ความถี่การปรากฏของคุณลักษณะทางวจนลีลาในนิตยสารออนไลน์

คุณลักษณะทางวจนลีลา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การปิดบังอำพราง	3,658	29
การเบี่ยงบัง	3,451	27
ความแฉ่มชัด	3,127	25
การชี้้นำ	2,482	20
รวม	12,718	100

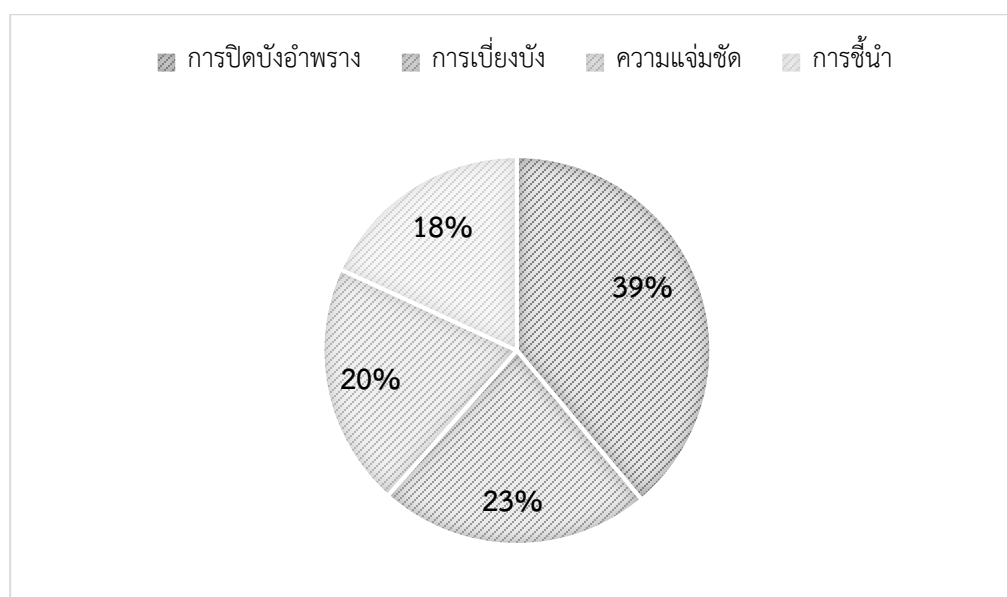

ภาพที่ 6.2 ร้อยละการปรากฏของคุณลักษณะทางวจนลีลาในนิตยสารออนไลน์

ในตารางที่ 6.2 และภาพที่ 6.2 แสดงให้เห็นว่าวรรณกรรมทำนายในนิตยสารออนไลน์พบคุณลักษณะการปิดบังอำพรางมากที่สุดเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 29 คุณลักษณะทางวจนลีลาที่พบรองลงมา คือคุณลักษณะการเบี่ยงบัง คิดเป็นร้อยละ 27 คุณลักษณะความแฉ่มชัด คิดเป็นร้อยละ 25 และคุณลักษณะการชี้้นำ คิดเป็นร้อยละ 20 ตามลำดับ

ตารางที่ 6.3 ความถี่การปรากฏของคุณลักษณะทางวจนลีลาในเว็บไซต์

คุณลักษณะทางวจนลีลา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การปิดบังอำพราง	3,658	39
การเบี่ยงบัง	2,144	23
ความแฉ่มชัด	1,912	20
การชี้้นำ	1,709	18
รวม	9,423	100

ภาพที่ 6.3 ร้อยละการปรากฏของคุณลักษณะทางวจนลีลาในเว็บไซต์

ในตารางที่ 6.3 และภาพที่ 6.3 จะเห็นได้ว่าวรรณกรรมทำนายในเว็บไซต์พบคุณลักษณะการปิดบังอำพรางมากที่สุดเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์และนิตยสารออนไลน์ โดยคิดเป็นร้อยละ 39 คุณลักษณะทางวจนลีลาที่พบรองลงมา คือคุณลักษณะการเบี่ยงบัง คิดเป็นร้อยละ 23 คุณลักษณะความแฉ่มชัด คิดเป็นร้อยละ 20 และคุณลักษณะการชี้้นำ คิดเป็นร้อยละ 18 ตามลำดับ

จากตารางและภาพข้างต้นสามารถกล่าวได้ว่าคุณลักษณะทางวัจนลีลาที่พบ ได้แก่ การปิดบังอำพราง การเบี่ยงบัง ความแหม่มซัด และการชี้แนะ เป็นคุณลักษณะเด่นในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย เนื่องจากมีอัตราการปรากฏไม่แตกต่างกันระหว่างข้อมูลทั้งสามแหล่งข้อมูล โดยมีคุณลักษณะการปิดบังอำพรางเป็นคุณลักษณะทางวัจนลีลาที่เด่นมากที่สุด อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้พบคุณลักษณะการชี้แนะในหนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นลำดับที่สองรองจากคุณลักษณะการปิดบังอำพราง ซึ่งแตกต่างจากวรรณกรรมทำนายในนิตยสารออนไลน์และเว็บไซต์ ที่พบคุณลักษณะการเบี่ยงบังเป็นลำดับรองลงมา

การพบคุณลักษณะการปิดบังอำพรางและคุณลักษณะการชี้แนะเป็นวัจนลีลาที่สำคัญของวรรณกรรมทำนายในหนังสือพิมพ์ออนไลน์สอดคล้องกับผลงานวิจัยของกิตติมา อินทรมพรรย์ และคณะ (2558) ที่พบว่าภาษาข่าวหรือข่าวหนังสือพิมพ์มีคุณลักษณะทางวัจนลีลาที่โดดเด่นคือการปิดบังอำพรางและการชี้แนะ โดยงานวิจัยนี้พบการปรากฏคุณลักษณะการปิดบังอำพรางจำนวนมากเกือบครึ่งหนึ่งของข้อมูลทั้งหมดในวรรณกรรมทำนายจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นอกจากนี้ยังปรากฏการชี้แนะมากถึงเกือบร้อยละ 30 ของข้อมูลทั้งหมด ในขณะที่วรรณกรรมทำนายในนิตยสารออนไลน์และเว็บไซต์ พบการปิดบังอำพรางเป็นจำนวนไม่ถึงร้อยละ 40 ของข้อมูลทั้งหมด ส่วนการชี้แนะพบน้อยที่สุด โดยน้อยกว่าร้อยละ 20 กล่าวได้ว่า คุณลักษณะการปิดบังอำพรางและคุณลักษณะการชี้แนะเป็นคุณลักษณะทางวัจนลีลาที่สำคัญสำหรับข่าวหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นภาษาข่าวหนังสือพิมพ์หรือวรรณกรรมทำนายในหนังสือพิมพ์ก็ตาม

ในทางตรงข้าม ผลการวิจัยนี้พบข้อขัดแย้งกับภาษาข่าวในงานวิจัยของกิตติมา อินทรมพรรย์ และคณะ (2558) เนื่องจากงานวิจัยนี้พบคุณลักษณะการชี้แนะแบบแนะนำมากที่สุด โดยปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาคือ *ควร* ประกอบกับพบคำกริยาชี้แนะแสดงการบังคับคำว่า *ห้าม* อีกด้วย ในขณะที่งานวิจัยของกิตติมา อินทรมพรรย์ และคณะ (2558) พบกริยาชี้แนะแสดงการบังคับมากที่สุด โดยปรากฏตัวบ่งชี้คือ *ให้* และ *ต้อง* อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยไม่พบคำกริยา *ห้าม* ในวรรณกรรมทำนายในหนังสือพิมพ์

นอกจากนี้ผลการวิจัยวรรณกรรมทำนายภาษาไทยยังพบคุณลักษณะการเบี่ยงบังและคุณลักษณะความแหม่มซัด โดยทั้งสองคุณลักษณะทางวัจนลีลานี้ไม่พบในภาษาหนังสือพิมพ์ดังเช่นงานวิจัยของกิตติมา อินทรมพรรย์ และคณะ (2558) กล่าวได้ว่า แม้ว่าวรรณกรรมทำนายภาษาไทยในหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษาข่าวหนังสือพิมพ์ แต่วรรณกรรมทำนายก็มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากภาษาข่าวหนังสือพิมพ์ เนื่องจากพบการปรากฏคุณลักษณะทางวัจนลีลาที่แตกต่างกันนั่นเอง

ลักษณะของวัจนลีลาการชี้แนะที่พบในหนังสือพิมพ์สะท้อนให้เห็นวิธีการสร้างอำนาจของผู้เขียนข่าวหรือผู้เขียนคำทำนายที่ต้องการให้ผู้อ่านมีความคิด ความเชื่อ หรือปฏิบัติตามที่ผู้เขียนต้องการ โดยต้องการสร้างอำนาจในสังคมมากกว่าผู้เขียนคำทำนายในนิตยสารออนไลน์หรือเว็บไซต์จึงพบจำนวนการใช้คุณลักษณะการชี้แนะในความถี่สูง แม้ว่าจะพบการใช้คุณลักษณะการชี้แนะในนิตยสารออนไลน์หรือเว็บไซต์น้อยกว่าหนังสือพิมพ์ออนไลน์ แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้เขียนคำทำนายในนิตยสารออนไลน์หรือเว็บไซต์ไม่ต้องการสร้างอำนาจกับผู้อ่าน เนื่องจากพบคำกริยาชี้แนะแสดงการบังคับสูงสุด โดยปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาคือ ต้อง แสดงการบังคับให้ผู้อ่านปฏิบัติตามคำทำนายของผู้ทำนาย

นอกจากความแตกต่างของอัตราการปรากฏคุณลักษณะทางวัจนลีลาจะสะท้อนลักษณะเฉพาะของแหล่งข้อมูลทั้งสามแล้ว คุณลักษณะทางวัจนลีลาที่พบก็สามารถสะท้อนลักษณะเฉพาะของวรรณกรรมทำนายด้วยเช่นกัน

การพบคุณลักษณะทางวัจนลีลาแสดงการปิดบังอำพรางเป็นวัจนลีลาที่เด่นที่สุดในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคำทำนายหรือการทำนายเป็นการกล่าวถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การเลือกใช้คำแบบเฉพาะเจาะจงถึงผู้กระทำ วัตถุ สิ่งของ การกระทำ หรือเวลาอย่างชัดเจนจะให้คำทำนายผิดพลาดได้ง่าย เมื่อเกิดความผิดพลาดหรือคำทำนายไม่มีความแม่นยำ อาจส่งผลให้ผู้ทำนายขาดความน่าเชื่อถือ ดังนั้น การทำนายด้วยการให้ข้อมูลที่คลุมเครือ ไม่ชัดเจน หรือสามารถตีความได้หลากหลายจะทำให้คำทำนายมีโอกาสแม่นยำมากกว่าการใช้คำแบบเจาะจง

นอกจากนี้การพบคุณลักษณะการเบี่ยงบังเป็นวัจนลีลาที่สำคัญแสดงให้เห็นว่าผู้ทำนายมีความไม่มั่นใจในการทำนายจึงเลือกใช้คำแสดงการแบ่งรับแบ่งสู้ การบอกนัยเป็นไปได้ และการบอกนัยส่วนมากเพื่อแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของเหตุการณ์หรือแนวโน้มของเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นตามคำทำนาย อย่างไรก็ตาม หากไม่เป็นไปตามคำทำนายก็ไม่ถือว่าเป็นการทำนายผิด เนื่องจากการเบี่ยงบังเพื่อหลีกเลี่ยงว่าอาจไม่เกิดเหตุการณ์ตามคำทำนายในทุกกรณี บางกรณีอาจเป็นข้อยกเว้นได้ ส่งผลให้ผู้ทำนายไม่เสียความน่าเชื่อถือ เพราะได้บอกเป็นนัยแล้วว่าสิ่งที่ทำนายอาจไม่เป็นจริงร้อยเปอร์เซ็นต์

ผู้วิจัยสังเกตว่าคุณลักษณะการปิดบังอำพรางและคุณลักษณะการเบี่ยงบังมักเกิดคู่กัน ทั้งนี้การพบคุณลักษณะการปิดบังอำพรางและคุณลักษณะการเบี่ยงบังเกิดคู่กันบ่อยครั้ง ยิ่งแสดงให้เห็นว่าคำทำนายส่วนใหญ่มีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน และยังมีโอกาสไม่เป็นไปตามคำทำนายอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 7

“มีโอกาสดูรู้จักกับบุคคลในระดับสูงและบุคคลต่างถิ่นต่างแดน จะพูดจะเขียนอะไรต้องระวัง เพราะจะเกิดเรื่องราวได้ง่าย”

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดวงประจำวันอังคารที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2562)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าปรากฏคุณลักษณะทางวจนลีลา คือ การเบี่ยงบังและการปิดบังอำพราง โดยคำว่า “โอกาส” แสดงการเบี่ยงบังแบบการบอกนัยเป็นไปได้ว่าอาจจะเกิดเหตุการณ์หรือไม่เกิด เหตุการณ์ตามคำทำนายได้ นอกจากนี้คำว่า “บุคคลในระดับสูง” “บุคคลต่างถิ่นต่างแดน” และ “เรื่องราว” แสดงการปิดบังอำพราง เนื่องจากการให้ข้อมูลแบบไม่เจาะจงถึงการกระทำที่ชัดเจน และไม่สามารถระบุได้เลยว่าเป็นผู้ใด หรือการกระทำจะก่อให้เกิดเหตุการณ์อย่างไร

ตัวอย่างที่ 8

“ท่านน่าจะมีโอกาสที่จะได้หยิบจับเงินก้อนโตๆ นะ”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงประจำวันเสาร์ที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นคุณลักษณะการเบี่ยงบังและการปิดบังอำพราง โดยพบคำแสดงการเบี่ยงบังสองคำ ได้แก่ “น่า” และ “โอกาส” ทำให้เหตุการณ์ดูเหมือนจะมีโอกาสไม่เกิดขึ้นมากกว่าที่จะเกิดเหตุการณ์ตามคำทำนาย นอกจากนี้ยังปรากฏคำแสดงการปิดบังอำพรางคือ “เงินก้อนโตๆ” เป็นการใช้ภาษาที่ไม่ชัดเจน เนื่องจากไม่ได้ระบุเจาะจงว่าเป็นเงินมากเท่าใด

คุณลักษณะความแจ่มชัดดูเหมือนจะเป็นคุณลักษณะที่ขัดแย้งกับคุณลักษณะการปิดบังอำพรางและคุณลักษณะการเบี่ยงบัง เนื่องจากคุณลักษณะความแจ่มชัดเป็นการใช้ภาษาที่ชัดเจน ไม่คลุมเครือ เพื่อให้แจ่มชัด และเข้าใจได้ง่าย ผู้วิจัยมองว่าการที่ผู้ทำนายพยายามใช้วจนลีลาความแจ่มชัดเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับคำทำนายของตนเอง เนื่องจากภาพลักษณ์ของคุณลักษณะความแจ่มชัดคือผู้นำทางหรือผู้มีปัญญา (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ 2558) อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าคุณลักษณะความแจ่มชัดนี้มักเกิดควบคู่กับคุณลักษณะการเบี่ยงบังหรือคุณลักษณะการปิดบังอำพราง การพบวจนลีลาที่เกิดคู่กันระหว่างความไม่ชัดเจนและคลุมเครือกับความแจ่มชัดนี้ ย่อมส่งผลให้น้ำหนักของความแจ่มชัดลดลง คำทำนายจึงดูเหมือนมีความแจ่มชัด แต่ความจริงแล้วก็ยังคงไม่ชัดเจน ยกตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 9

“อาจได้เงินพิเศษจากงานพิเศษ แต่ก็อาจหมดกับการเลี้ยงเพื่อนฝูง หรือลงทุนในธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูง โดยที่ยังไม่เห็นผลตอบแทน จึงไม่ควรซื้อหรือฝัน เพราะจะทำให้คุณเป็นหนี้สิน”

(นิตยสารแพรว ดวงประจำวันพฤหัสบดีที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2563)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าปรากฏคุณลักษณะทางวจนลีลาทั้งหมด 3 คุณลักษณะ ได้แก่ คุณลักษณะการเบี่ยงบัง คุณลักษณะการปิดบังอำพราง และคุณลักษณะความแฉะชัด โดยสังเกตได้จาก ตัวบ่งชี้ทางภาษา “อาจ” แสดงการเบี่ยงบัง คำว่า “ธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูง” แสดงการปิดบังอำพราง เนื่องจากไม่ได้ระบุชัดเจนว่าเป็นธุรกิจอะไรที่มีความเสี่ยงสูง ทำให้ไม่ชัดเจน ตัวบ่งชี้ที่แสดงคุณลักษณะความแฉะชัดคือ “โดย” “จึง” และ “เพราะ” เป็นการเชื่อมโยงความให้เข้าใจง่ายและให้ข้อมูลสนับสนุนอย่างมีเหตุผล อย่างไรก็ตาม ข้อความก่อนหน้าเป็นข้อความที่แสดงความไม่แน่ใจว่าจะเกิดเหตุการณ์ขึ้น ร้อยเปอร์เซ็นต์ อีกทั้งยังมีความคลุมเครือที่ทำให้ต้องคาดเดาผลสรุป จึงกล่าวได้ว่าความแฉะชัดถูกลดทอนลงไป ทำให้กลายเป็นไม่ชัดเจน

คุณลักษณะการชี้นำเป็นคุณลักษณะทางวจนลีลาที่พบน้อยที่สุด แต่ก็ก็เป็นคุณลักษณะเฉพาะของวรรณกรรมทำนายภาษาไทย การที่ผู้ทำนายเลือกใช้รูปภาษาแสดงการชี้นำเป็นการสร้างอำนาจประการหนึ่ง เนื่องจากคุณลักษณะนี้ให้ภาพลักษณ์ของความน่าเกรงขาม ผู้ทำนายดูเหมือนเป็นผู้ที่ฟังพาได้ สามารถช่วยเหลือหรือแนะนำแนวทางในการดำเนินชีวิตได้ การใช้ภาษาแสดงการชี้นำจึงส่งผลให้ผู้อ่าน คำทำนายเชื่อถือและปฏิบัติตามคำทำนาย

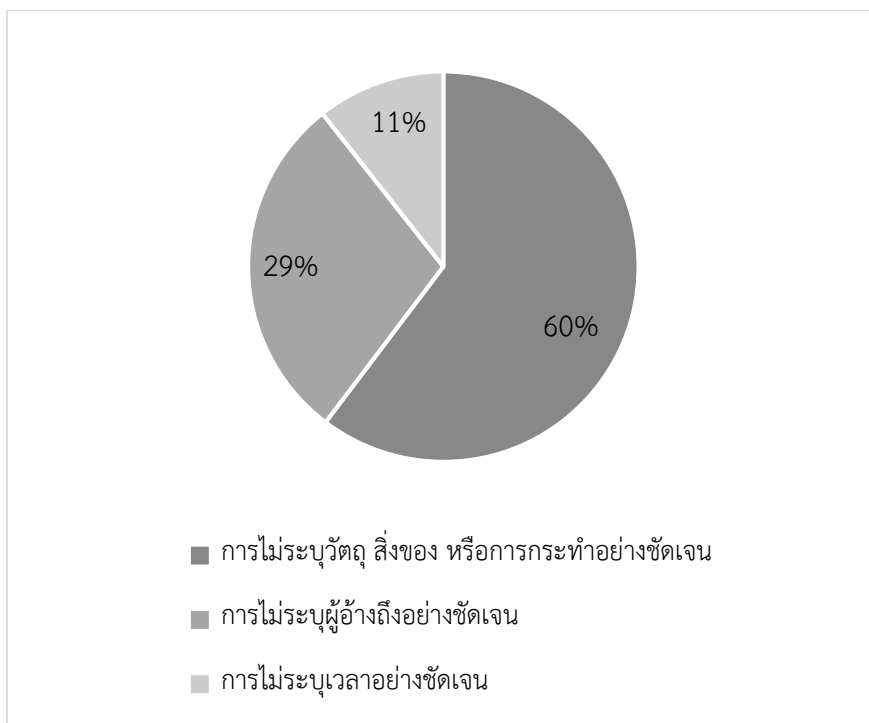
6.2.2 ความแตกต่างของกลวิธีการใช้ภาษาและตัวบ่งชี้ทางภาษาในแต่ละคุณลักษณะทางวจนลีลาในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

1. คุณลักษณะการปิดบังอำพราง

คุณลักษณะการปิดบังอำพรางสะท้อนให้เห็นจากกลวิธีการใช้ภาษา 3 ประเภท ได้แก่ การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน และการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน โดยพบอัตราการปรากฏของกลวิธีการใช้ภาษาแสดงปิดบังอำพรางด้วยการไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจนมากที่สุด ทั้งในวรรณกรรมทำนายนจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์ ดังแสดงในตารางและภาพ ดังนี้

ตารางที่ 6.4 ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการปิดบังอำพราง
ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์

คุณลักษณะการปิดบังอำพราง	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน	1,800	60
การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน	887	29
การไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน	325	11
รวม	3,012	100

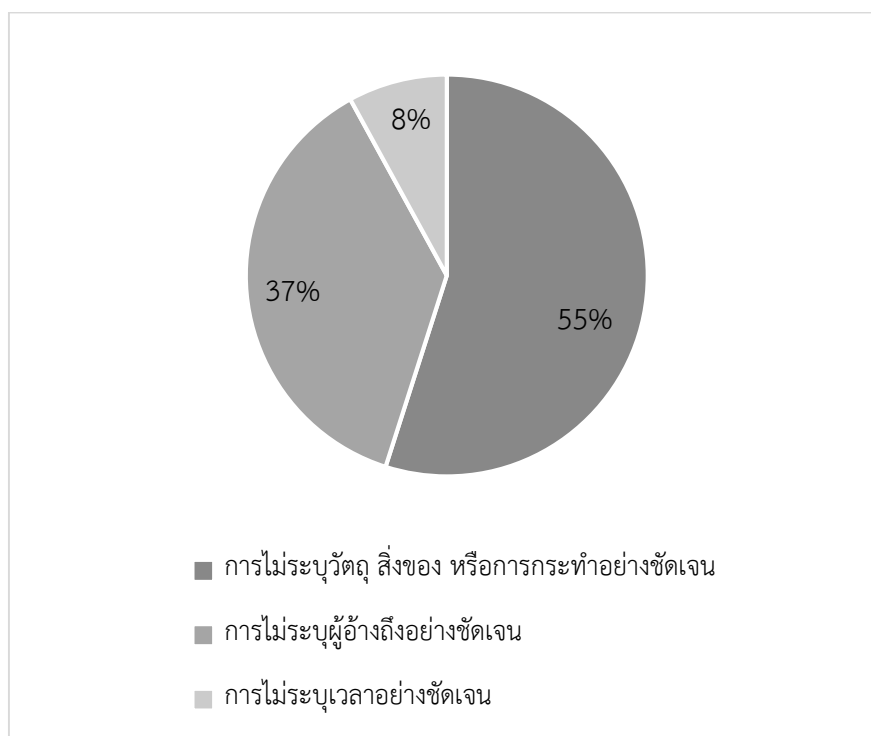

ภาพที่ 6.4 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการปิดบังอำพราง
ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ในตารางที่ 6.4 และภาพที่ 6.4 จะเห็นได้ว่ากลวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดงคุณลักษณะการปิดบังอำพรางมากที่สุด คือ การไม่ระบุวัตถุประสงค์ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน โดยคิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา คือการไม่ระบุผู้อ้างอิงอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 29 และการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 11 ตามลำดับ

ตารางที่ 6.5 ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการปิดบังอำพราง
ในนิตยสารออนไลน์

คุณลักษณะการปิดบังอำพราง	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน	2,008	55
การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน	1358	37
การไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน	292	8
รวม	3,658	100

ภาพที่ 6.5 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการปิดบังอำพราง
ในนิตยสารออนไลน์

ในตารางที่ 6.5 และภาพที่ 6.5 แสดงให้เห็นว่ากลวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดงคุณลักษณะการปิดบังอำพรางคือ การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจนมีอัตราการปรากฏมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมา คือการไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 37 และการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 8 ตามลำดับ

ตารางที่ 6.6 ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการปิดบังอำพรางในเว็บไซต์

คุณลักษณะการปิดบังอำพราง	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน	1,822	50
การไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน	1,105	30
การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน	731	20
รวม	3,658	100

ภาพที่ 6.6 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการปิดบังอำพรางในเว็บไซต์

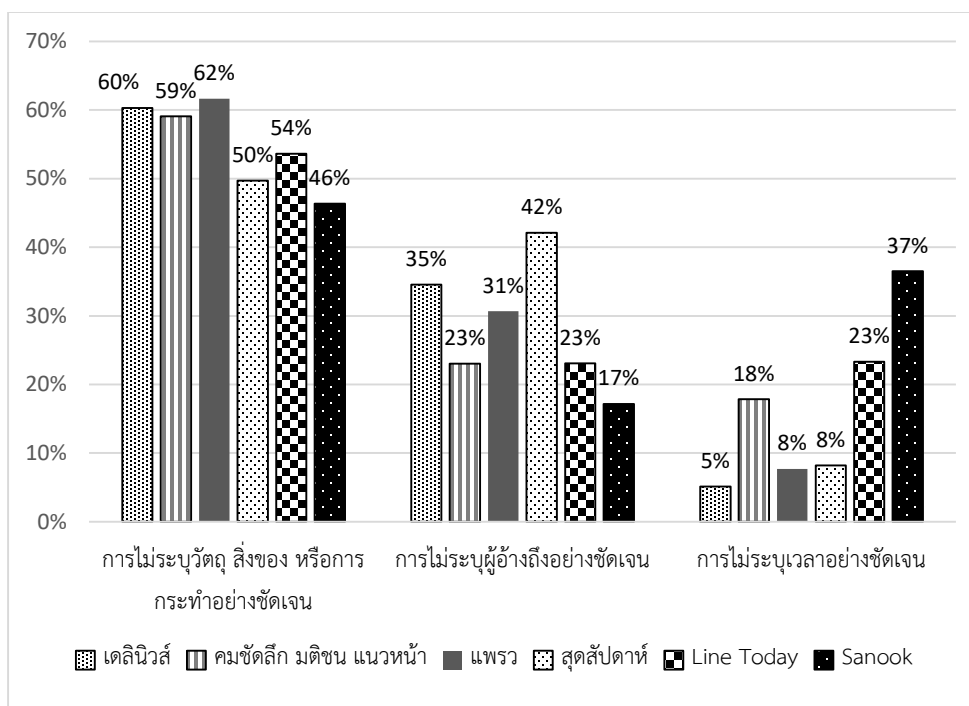
ในตารางที่ 6.6 และภาพที่ 6.6 พบกลวิธีการใช้ภาษาคือ การไม่ระบุวัตถุประสงค์ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจนเพื่อแสดงคุณลักษณะการปิดบังอำพรางมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา คือ การไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 30 และการไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 20 ตามลำดับ

ผู้วิจัยมองว่าการพบกลวิธีในการการไม่ระบุวัตถุประสงค์ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจนเพื่อแสดงคุณลักษณะการปิดบังอำพรางมากที่สุดทั้งวรรณกรรมทำนายในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะเนื้อหาของการทำนายส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับโชคลาภ การทำงาน และความรัก ผู้ทำนายจึงต้องทำนายเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งของที่เป็นโชคลาภ และกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำงานและความรักอยู่บ่อยครั้งทั้งในการทำนายแบบรายวันและรายปีจึงทำให้พบกลวิธีนี้มากที่สุด นอกจากนี้ อาจเป็นเพราะผู้ทำนายไม่สามารถระบุชนิด ประเภท กิจกรรม หรือการกระทำได้อย่างเจาะจง จึงต้องใช้ภาษาแบบไม่ชัดเจนเพื่อเป็นการปิดบังอำพรางและสร้างความน่าเชื่อถือกับผู้อ่านคำทำนาย

วรรณกรรมทำนายในหนังสือพิมพ์ออนไลน์และนิตยสารออนไลน์พบกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดงคุณลักษณะการปิดบังอำพรางไม่ต่างกัน แต่วรรณกรรมทำนายในเว็บไซต์พบกลวิธีการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจนมากกว่ากลวิธีการไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน ลักษณะดังกล่าวผู้วิจัยมองว่าอาจเป็นวัจนลีลาเฉพาะของผู้เขียนคำทำนายในเว็บไซต์ Sanook เท่านั้น แต่ไม่ได้เป็นกลวิธีหลักของวัจนลีลาวรรณกรรมทำนายภาษาไทยในภาพรวม ทั้งนี้ข้อมูลจากทั้งสองเว็บไซต์ที่เลือกมาเป็นแหล่งข้อมูล (Line Today และ Sanook) แม้ว่าจะพบกลวิธีการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจนมากกว่ากลวิธีการไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจนทั้งสองเว็บไซต์ แต่ความแตกต่างในเว็บไซต์ Line today มีความถี่ต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ในขณะที่เว็บไซต์ Sanook มีความแตกต่างกันมาก ดังแสดงในตารางและภาพ ดังนี้

ตารางที่ 6.7 ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการปิดบังอำพราง
ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

แหล่งข้อมูล การปิดบังอำพราง	เดลินิวส์	คมชัดลึก มติชน แนวหน้า	แพรว	สุด สัปดาห์	Line Today	Sanook	รวม
การไม่ระบุวัตถุ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจน	1,010	790	984	1,024	934	888	5,630
การไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน	579	308	490	868	402	329	2,976
การไม่ระบุผู้อ้างถึงอย่างชัดเจน	86	239	123	169	406	699	1,722
รวม	1,675	1,337	1,597	2,061	1,742	1,916	10,328

ภาพที่ 6.7 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการปิดบังอำพราง
ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์

จากตารางและภาพจะเห็นได้ว่ากลวิธีการไม่ระบุวัตถุประสงค์ สิ่งของ หรือการกระทำอย่างชัดเจนพบเป็นความถี่สูงสุดของทุกแหล่งข้อมูล ทั้งหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์ แสดงให้เห็นว่ากลวิธีนี้เป็นกลวิธีเด่นที่มักใช้แสดงการปิดบังอำพรางในวรรณกรรมทำนาย

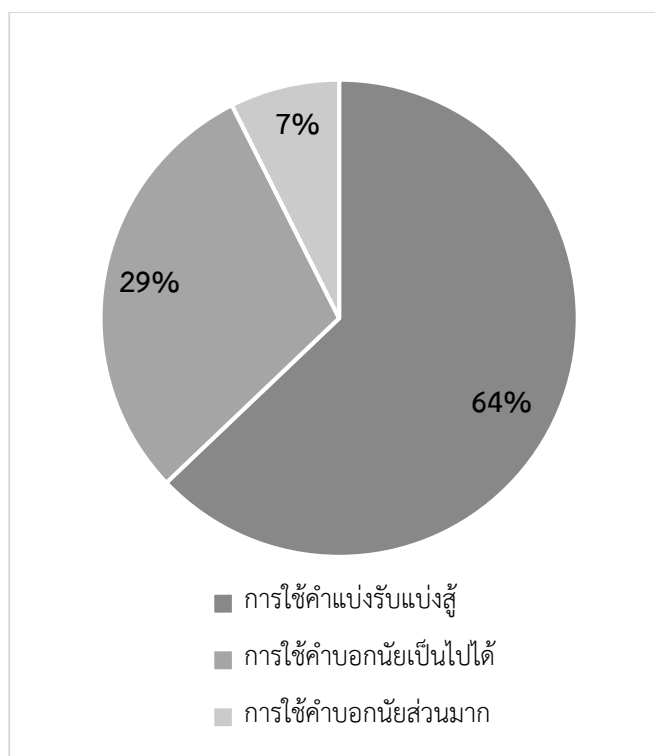
อย่างไรก็ตาม ในเว็บไซต์ Sanook เป็นเพียงเว็บไซต์เดียวที่ปรากฏความต่างของกลวิธีการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจนสูงกว่ากลวิธีการไม่ระบุผู้อ้างอิงอย่างชัดเจน โดยร้อยละการปรากฏของกลวิธีการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 37 และกลวิธีการไม่ระบุผู้อ้างอิงอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 17 ในขณะที่เว็บไซต์ Line Today ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลวิธีการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจนกับกลวิธีการไม่ระบุผู้อ้างอิงอย่างชัดเจน อาจกล่าวได้ว่า กลวิธีการไม่ระบุเวลาอย่างชัดเจนเป็นกลวิธีที่สะท้อนให้เห็นวัจนลีลาการปิดบังอำพรางซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของผู้ทำนายในเว็บไซต์ Sanook เท่านั้น แต่ไม่ได้เป็นกลวิธีหลักของวัจนลีลาการปิดบังอำพรางของวรรณกรรมทำนายภาษาไทยในเว็บไซต์

2. คุณลักษณะการเปียงบัง

กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดงการเปียงบังมีทั้งหมด 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้อ และการใช้คำบอกนัยส่วนมาก โดยกลวิธีที่พบการใช้มากที่สุดคือ กลวิธีการใช้คำแบบแบ่งรับแบ่งสู้ อย่างไรก็ตาม วรรณกรรมทำนวยภาษาไทยในเว็บไซต์พบกลวิธีการใช้คำบอกนัยเป็นไปได้อสูงกว่ากลวิธีแบ่งรับแบ่งสู้ ดังแสดงรายละเอียดในตารางและภาพ ดังนี้

ตารางที่ 6.8 ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการเปียงบัง
ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์

กลวิธีทางภาษา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้	682	64
การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้อ	304	29
การใช้คำบอกนัยส่วนมาก	76	7
รวม	1,062	100

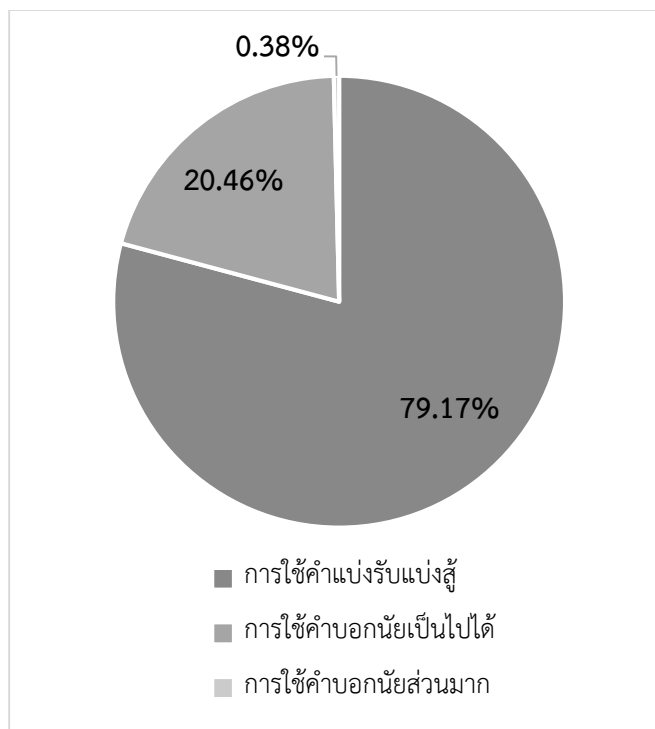

ภาพที่ 6.8 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการเบี่ยงบังในหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ในตารางที่ 6.8 และภาพที่ 6.8 แสดงให้เห็นอัตราการปรากฏของกลวิธีทางภาษาแสดงการเบี่ยงบัง โดยพบว่า กลวิธีทางภาษาที่นิยมใช้เพื่อแสดงการเบี่ยงบังมากที่สุดในหนังสือพิมพ์ออนไลน์คือ การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ คิดเป็นร้อยละ 64 รองลงมาคือ การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้ คิดเป็นร้อยละ 29 และกลวิธีการใช้คำบอกนัยส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 7 ตามลำดับ

ตารางที่ 6.9 ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการเบี่ยงบังในนิตยสารออนไลน์

กลวิธีทางภาษา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้	2,732	79.17
การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้	706	20.46
การใช้คำบอกนัยส่วนมาก	13	0.38
รวม	3451	100

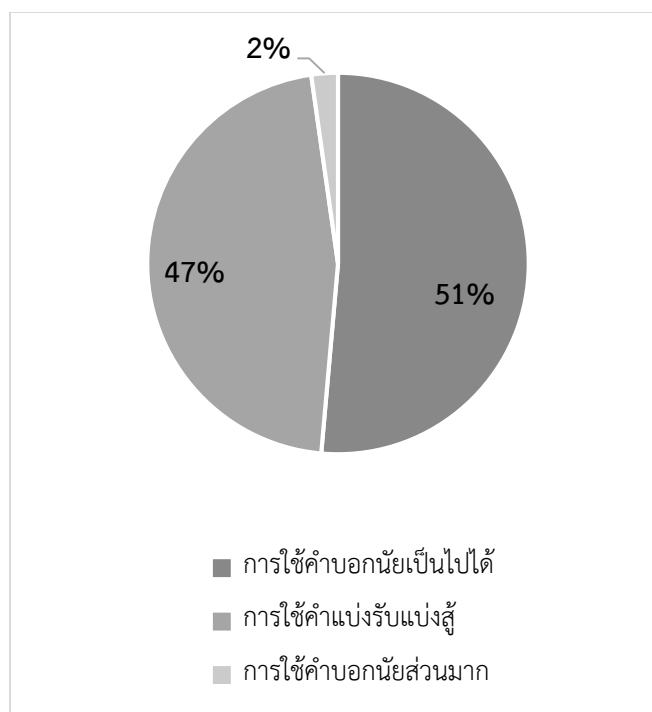

ภาพที่ 6.9 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการเบี่ยงบังในนิตยสารออนไลน์

ในตารางที่ 6.9 และภาพที่ 6.9 แสดงให้เห็นว่ากลวิธีทางภาษาที่นิยมใช้เพื่อแสดงการเบี่ยงบังมากที่สุดบนนิตยสารออนไลน์คือ การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ คิดเป็นร้อยละ 79.17 รองลงมาคือ การใช้คำบอกน้อยเป็นไปได้ คิดเป็นร้อยละ 20.46 และพบกลวิธีการใช้คำบอกน้อยส่วนมากน้อยที่สุด โดยพบเพียงร้อยละ 0.38 เท่านั้น

ตารางที่ 6.10 ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการเบี่ยงบังในเว็บไซต์

กลวิธีทางภาษา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การใช้คำบอกน้อยเป็นไปได้	1,098	51
การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้	998	47
การใช้คำบอกน้อยส่วนมาก	48	2
รวม	2,144	100

ภาพที่ 6.10 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะการเบี่ยงบังในเว็บไซต์

ในตารางที่ 6.10 และภาพที่ 6.10 แสดงให้เห็นอัตราการปรากฏของกลวิธีทางภาษาแสดงการเบี่ยงบัง โดยพบว่า กลวิธีทางภาษาที่นิยมใช้เพื่อแสดงการเบี่ยงบังมากที่สุดในเว็บไซต์คือ การใช้คำบอกนัยเป็นไปได้ คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมาคือ การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ คิดเป็นร้อยละ 47 และพบกลวิธีการใช้คำบอกนัยส่วนมากน้อยที่สุด โดยพบเพียงร้อยละ 2

ผลการวิจัยพบการปรากฏของกลวิธีการใช้ภาษาแสดงการเบี่ยงบังด้วยการใช้คำแบ่งสู้เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะการใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้มีประเภทของคำให้เลือกใช้เป็นจำนวนมาก จึงสามารถใช้ในบริบทที่หลากหลายมากกว่าการใช้คำบอกนัยเป็นไปได้และการใช้คำบอกนัยส่วนมาก โดยคำแบ่งรับแบ่งสู้ จำแนกออกเป็นหลายประเภท ได้แก่ คำกริยาช่วย เช่น *อาจ สามารถ* คำช่วยกริยา เช่น *มัก คง* คำปริมาณ เช่น *บาง หลาย* นอกจากนี้การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ยังเป็นการแสดงความไม่มั่นใจของผู้ทำนายว่าจะเกิดเหตุการณ์ตามคำทำนายร้อยละเท่าไร โดยผู้ทำนายมีความมั่นใจเพียงบางส่วนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสนใจว่าการใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ในภาษาการทำนายมีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษาวิชาการ

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2558) กล่าวว่าคำแบ่งรับแบ่งสู้แสดงการเบี่ยงบัง ได้แก่ *อาจสามารถ น่า มัก คง บาง* เป็นลักษณะเด่นของภาษาวิชาการ เนื่องจากพบการปรากฏของตัวบ่งชี้ทางภาษาเป็นจำนวนมาก ภาษาวิชาการต้องมีความน่าเชื่อถือ เพื่อให้ผู้อ่านเชื่อ นักวิชาการจึงต้องเผยแพร่ความรู้ที่เป็นจริงเท่านั้น หากพิสูจน์ได้ว่าสิ่งที่เผยแพร่ไปไม่เป็นจริง นักวิชาการผู้นั้นจะขาดความน่าเชื่อถือได้ นักวิชาการจึงต้องเขียนงานวิชาการอย่างระมัดระวัง ดังนั้นการใช้ภาษาแสดงการเบี่ยงบังจึงมีความจำเป็นมาก เนื่องจากเป็นการแสดงความซื่อสัตย์และความจริงใจ ด้วยการทำให้ผู้อ่านทราบว่าข้อความนั้นเป็นความจริงระดับใด หากไม่มั่นใจก็ต้องเบี่ยงบังด้วยการบอกเป็นนัยว่าข้อความนั้นๆ อาจไม่เป็นจริงตามที่กล่าวก็เป็นได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เขียนไม่ได้ให้ข้อมูลผิด และเป็นการปกป้องตัวผู้เขียนให้รักษาความน่าเชื่อถือไว้อีกด้วย ภาษาวิชาการจึงดูเหมือนมีความจริงใจและสามารถพึ่งพาได้

จะเห็นได้ว่าภาษาการทํานายและภาษาวิชาการมีลักษณะคล้ายคลึงกันบางประการ กล่าวคือ ทั้งภาษาการทํานายและภาษาวิชาการมีวัตถุประสงค์ คือต้องการให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อในสิ่งที่เผยแพร่ และต้องการปกป้องตัวผู้เขียนเองไม่ให้เสียความน่าเชื่อถือ ด้วยวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงทำให้ผู้ทํานายเลือกใช้การเบี่ยงบังแบบแบ่งรับแบ่งสู้คล้ายกับนักวิชาการ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ในฐานะที่เป็นผู้มีความจริงใจ ไม่โกหก และสามารถพึ่งพาได้ เช่นเดียวกับนักวิชาการ

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าวรรณกรรมทํานายในเว็บไซต์ทั้งเว็บไซต์ Line Today และเว็บไซต์ Sanook นิยมใช้การเบี่ยงบังด้วยการใช้คำบอกนัยเป็นไปได้และคำแบ่งรับแบ่งสู้ เนื่องจากพบการปรากฏความถี่ของกลวิธีทั้งสองนี้ที่ไม่ต่างกันมากนัก ในขณะที่วรรณกรรมทํานายในหนังสือพิมพ์ออนไลน์และนิตยสารออนไลน์นิยมใช้การเบี่ยงบังด้วยการใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้เป็นจำนวนมากกว่าการใช้คำบอกนัยเป็นไปได้อยู่มาก ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นลักษณะเฉพาะของวรรณกรรมทํานายในเว็บไซต์ที่มีความแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์และนิตยสารออนไลน์ กล่าวคือ ผู้ทํานายในเว็บไซต์แสดงความไม่มั่นใจในคำทํานายมากกว่าผู้ทํานายในหนังสือพิมพ์ออนไลน์และนิตยสารออนไลน์ จึงมีการการเบี่ยงบัง ด้วยการใช้คำบอกนัยเป็นไปได้ร่วมกับการใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ หรือมีการใช้คำเบี่ยงบังแบบแบ่งรับแบ่งสู้บ่อยครั้งในข้อความเดียวกัน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 10

“สำหรับคนโสดมีโอกาสเจอคนถูกใจหรืออาจจะเป็นคนที่เคยชอบพอแต่ไม่มีโอกาสในการพัฒนา อาจจะมีการเริ่มต้นขึ้นค่ะ”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนเกิดวันอาทิตย์ ประจำปี 2563)

ตัวอย่างที่ 11

“การงานมีโอกาสของความสำเร็จและความก้าวหน้ารออยู่ หลายๆ ท่านมีโอกาสเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงโยกย้ายไปสู่จุดที่ดีขึ้นกว่าเดิม”

(เว็บไซต์ LINE TODAY ดวงคนเกิดวันอาทิตย์ ประจำปี 2563)

ในตัวอย่างที่ 10 จะเห็นได้ว่าปรากฏตัวบ่งชี้แสดงการเบี่ยงเบนแบบแบ่งรับแบ่งสู้ คือคำว่า อาจ โดยปรากฏการใช้ทั้งหมด 2 ครั้ง นอกจากนี้ยังปรากฏคำแสดงเบี่ยงเบนบอกนัยเป็นไปได้อีกคือคำว่า โอกาส โดยปรากฏการใช้จำนวน 2 ครั้งเช่นเดียวกัน ในตัวอย่างที่ 11 ปรากฏตัวบ่งชี้แสดงการเบี่ยงเบนบอกนัยเป็นไปได้อีกคือคำว่า โอกาส และ เกณฑ์ สังเกตได้ว่าผู้ทำนายมีการใช้คำเบี่ยงเบนในข้อความเดียวกันจำนวนมาก สะท้อนให้เห็นว่าผู้ทำนายไม่มั่นใจในการทำนายของตนว่าจะเกิดเหตุการณ์ตามคำทำนาย ในทางกลับกัน อาจกล่าวได้ว่าลักษณะดังกล่าวเป็นการแสดงความจริงใจของผู้ทำนายที่แสดงความไม่มั่นใจด้วยการบอกนัยเบี่ยงเบนแก่ผู้อ่าน

3. คุณลักษณะความแจ่มชัด

คุณลักษณะความแจ่มชัดปรากฏกลวิธีทางภาษาทั้งหมด 2 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำแสดงหลักฐาน และการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ โดยวรรณกรรมทำนายในหนังสือพิมพ์ออนไลน์และเว็บไซต์พบการใช้คำแสดงหลักฐานสูงกว่าการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ ในขณะที่วรรณกรรมทำนายในนิตยสารออนไลน์ พบการใช้กลวิธีการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงสูงกว่าการใช้คำแสดงหลักฐาน อย่างไรก็ตามเมื่อคำนวณอัตราการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงสูงกว่าการใช้คำแสดงหลักฐานแล้วสามารถสรุปได้ว่า การใช้คำแสดงหลักฐานเป็นกลวิธีเด่นที่สุดเพื่อแสดงความแจ่มชัดในวรรณกรรมทำนายภาษาไทย ดังแสดงรายละเอียดในตารางและภาพ ดังนี้

ตารางที่ 6.11 ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัด
ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์

กลวิธีทางภาษา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การใช้คำแสดงหลักฐาน	708	66
การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ	363	34
รวม	1,071	100

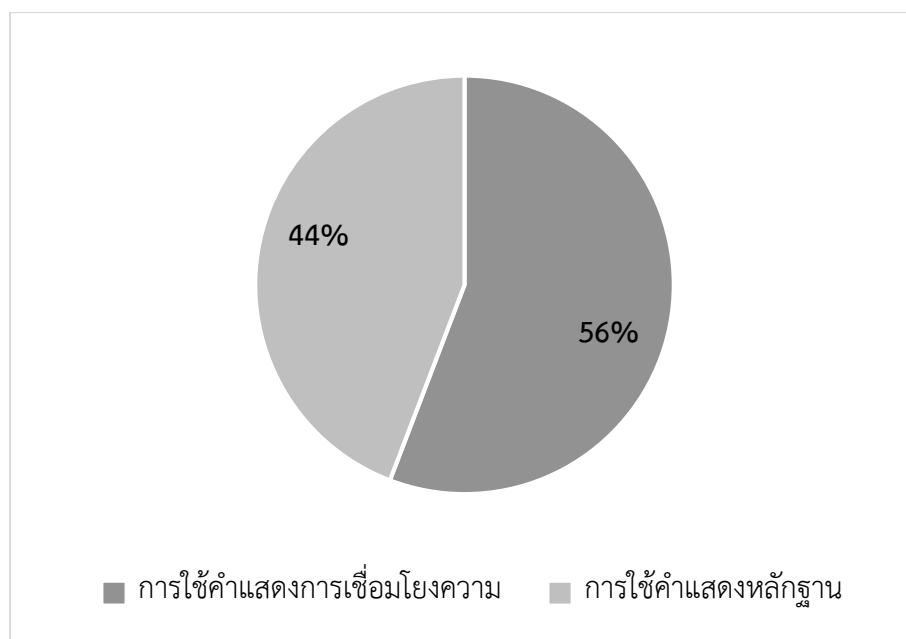

ภาพที่ 6.11 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัด
ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ในตารางที่ 6.11 และภาพที่ 6.11 แสดงให้เห็นอัตราการปรากฏของกลวิธีทางภาษาแสดงความแจ่มชัด โดยพบว่า กลวิธีทางภาษาที่นิยมใช้เพื่อแสดงความแจ่มชัดมากที่สุดในหนังสือพิมพ์ออนไลน์คือ การใช้คำแสดงหลักฐาน คิดเป็นร้อยละ 66 และพบการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความในลำดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 34

ตารางที่ 6.12 ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัด
ในนิตยสารออนไลน์

กลวิธีทางภาษา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ	1745	56
การใช้คำแสดงหลักฐาน	1382	44
รวม	3,127	100

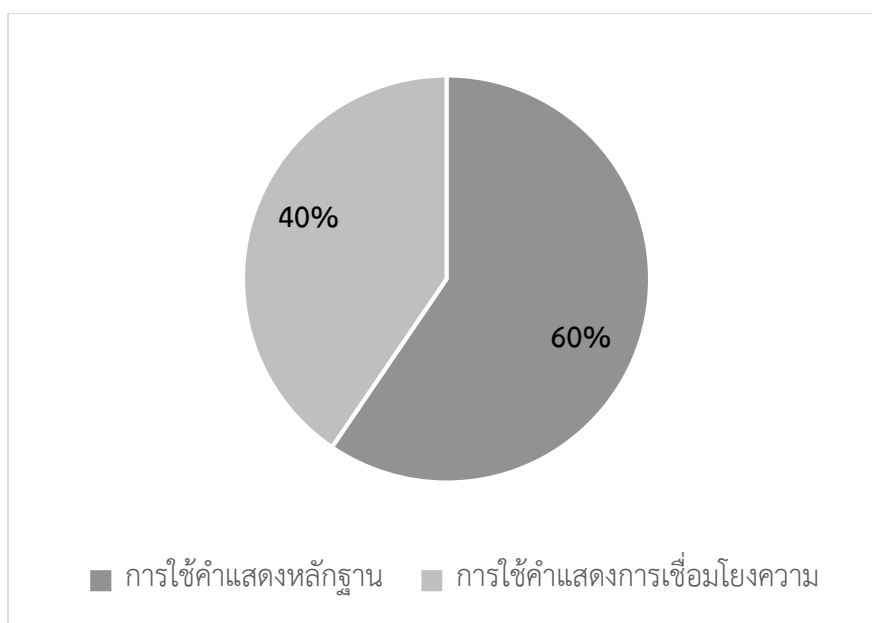

ภาพที่ 6.12 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัด
ในนิตยสารออนไลน์

ในตารางที่ 6.12 และภาพที่ 6.12 แสดงให้เห็นว่ากลวิธีทางภาษาที่นิยมใช้เพื่อแสดงความแจ่มชัดมากที่สุดบนนิตยสารออนไลน์คือ การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมาคือการใช้คำแสดงหลักฐาน คิดเป็นร้อยละ 44

ตารางที่ 6.13 ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัดในเว็บไซต์

กลวิธีทางภาษา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
การใช้คำแสดงหลักฐาน	1138	60
การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ	774	40
รวม	1,912	100

ภาพที่ 6.13 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัดในเว็บไซต์

ในตารางที่ 6.13 และภาพที่ 6.13 แสดงให้เห็นอัตราการปรากฏของกลวิธีทางภาษาแสดงความแจ่มชัด โดยพบว่า กลวิธีทางภาษาที่นิยมใช้เพื่อแสดงความแจ่มชัดมากที่สุดในเว็บไซต์คือ การใช้คำแสดงหลักฐาน คิดเป็นร้อยละ 60 และพบการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 40

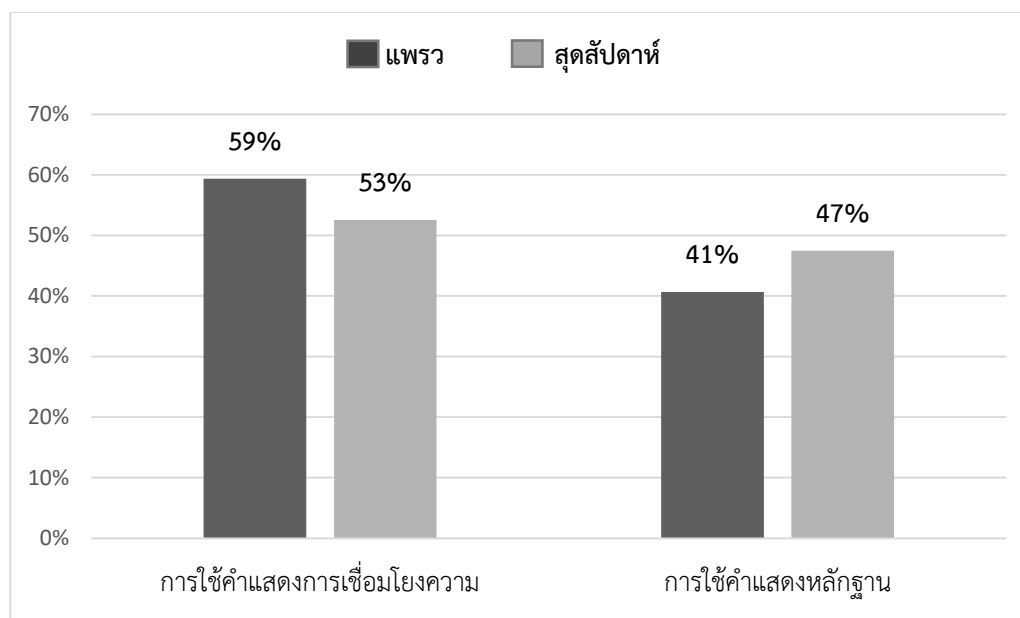
จากการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดงความแจ่มชัดจะเห็นได้ว่ากลวิธีการใช้คำแสดงหลักฐานเป็นกลวิธีหลักเพื่อแสดงความแจ่มชัด ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะการใช้คำแสดงหลักฐานทำให้เห็นภาพชัดเจนและเข้าใจง่าย ด้วยการอธิบายหรือให้ตัวอย่างเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนข้อความก่อนหน้า นอกจากนี้วรรณกรรมทำนายส่วนใหญ่มักเป็นข้อความที่สั้นกระชับมากกว่าความเรียง โดยเฉพาะคำ

ทำนายรายวัน จึงทำให้ไม่จำเป็นต้องใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความมากนัก เป็นที่น่าสังเกตว่าลักษณะดังกล่าวมีความคล้ายคลึงกับภาษาวิชาการ ที่มักใช้คำแสดงหลักฐานเพื่อแสดงความแจ่มชัด โดยพบตัวบ่งชี้ทางภาษาในภาษาวิชาการ คือคำว่า *คือ ดัง เช่น โดย อย่าง* (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ 2558) ในขณะที่ภาษาการทำนายพบตัวบ่งชี้ทางภาษา คือคำว่า *คือ ด้วย โดย เช่น ทำให้* แม้ว่าตัวบ่งชี้ทางภาษาจะมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง แต่วัตถุประสงค์ของการใช้คำแสดงหลักฐานระหว่างภาษาวิชาการและภาษาการทำนายมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ผู้เขียนต้องการแสดงหลักฐานเพื่อสนับสนุนข้อความที่กล่าวข้างหน้า และให้ข้อมูลมีความชัดเจนหรือครบถ้วนมากขึ้น

การใช้ภาษาแสดงความแจ่มชัดจะช่วยทำให้ข้อความดูน่าเชื่อถือมากขึ้น ในฐานะที่เป็นผู้มีความรู้ จึงส่งผลให้ผู้ทำนายเลือกใช้การแสดงความแจ่มชัดด้วยการใช้คำแสดงหลักฐานคล้ายกับนักวิชาการ เพื่อให้ผู้อ่านเชื่อมั่นว่าคำทำนายมีความถูกต้องแม่นยำ และสามารถชี้นำการดำเนินชีวิตได้ อย่างไรก็ตามวรรณกรรมทำนายในนิตยสารออนไลน์มีลักษณะแตกต่างจากวรรณกรรมทำนายในหนังสือพิมพ์ออนไลน์และเว็บไซต์ เนื่องจากพบการแสดงความแจ่มชัดด้วยการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความมากกว่าการใช้คำแสดงหลักฐาน

ตารางที่ 6.14 ความถี่การปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัด
ในนิตยสารแพรวและสุดสัปดาห์

นิตยสาร	แพรว	สุดสัปดาห์	รวม
ความแจ่มชัด			
การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ	1,303	442	1,745
การใช้คำแสดงหลักฐาน	893	489	1,382
รวม	2,196	931	3,127

ภาพที่ 6.14 ร้อยละการปรากฏกลวิธีการใช้ภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัด
ในนิตยสารแพรวและสุดสัปดาห์

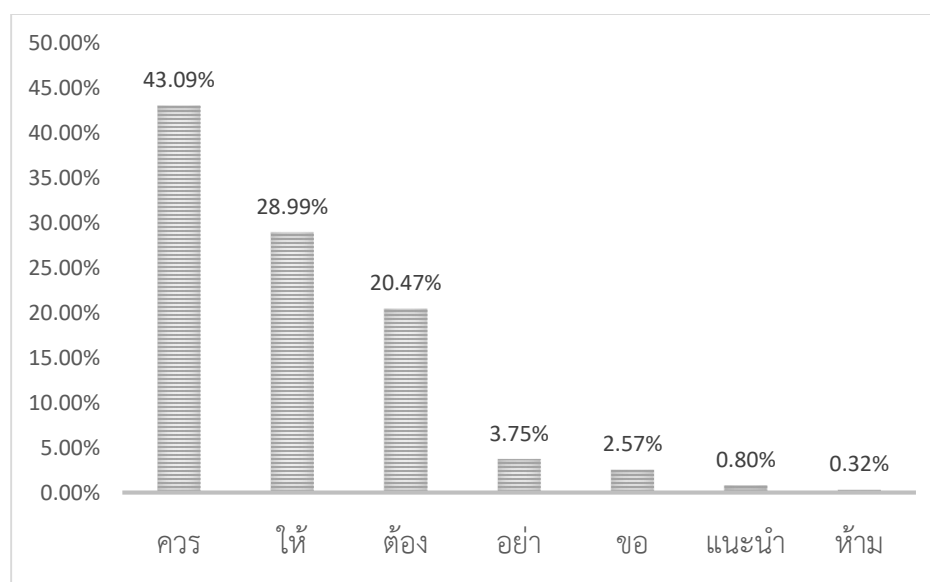
จากตารางและภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่าวรรณกรรมทำนายนิตยสารมีการใช้คุณลักษณะการเชื่อมโยงความเพื่อแสดงความแจ่มชัดมากกว่าการใช้คำแสดงหลักฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของคำทำนายนิตยสารออนไลน์เป็นแบบความเรียง โดยไม่ได้เป็นข้อความที่สั้นกระชับเหมือนกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์หรือเว็บไซต์ จึงทำให้พบการใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความสูงกว่าแหล่งข้อมูลอื่น

4. คุณลักษณะการชี้แนะ

คุณลักษณะการชี้แนะปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงการชี้แนะในวรรณกรรมทำนายนิตยสารภาษาไทยทั้งหมด 7 คำ ได้แก่ *ต้อง ควร ให้ อย่า ขอ แนะนำ ห้าม* โดยการปรากฏของตัวบ่งชี้ที่สำคัญ เนื่องจากพบเป็นจำนวนมากคือคำว่า *ต้อง ควร ให้* อย่างไรก็ตาม ตัวบ่งชี้ทั้งสามคำมีลำดับการปรากฏแตกต่างกันเล็กน้อยระหว่างวรรณกรรมทำนายนิตยสารออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์ กล่าวคือวรรณกรรมทำนายนิตยสารออนไลน์และเว็บไซต์ปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงการชี้แนะที่พบมากที่สุดเป็น 3 ลำดับแรก คือ *ต้อง ควร ให้* ตามลำดับ ในขณะที่วรรณกรรมทำนายนิตยสารออนไลน์ปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาที่พบมากที่สุดเป็น 3 ลำดับแรก คือ *ควร ให้ ต้อง* ตามลำดับ ทั้งนี้วรรณกรรมทำนายนิตยสารออนไลน์ไม่ปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาคือคำว่า *ห้าม* ดังแสดงรายละเอียดในตารางและภาพ ดังนี้

ตารางที่ 6.15 ความถี่การปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการชี้แนะในหนังสือพิมพ์ออนไลน์

กลวิธีทางภาษา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
ควร	804	43.09
ให้	541	28.99
ต้อง	382	20.47
อย่า	70	3.75
ขอ	48	2.57
แนะนำ	15	0.80
ห้าม	6	0.32
รวม	1,866	100

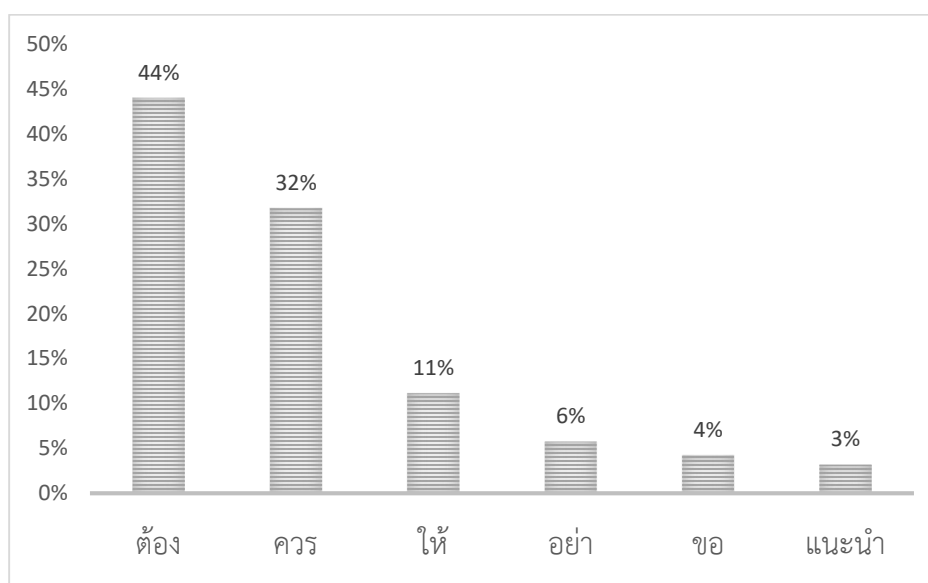
ภาพที่ 6.15 ร้อยละการปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการชี้แนะในหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ในตารางที่ 6.15 และภาพที่ 6.15 แสดงให้เห็นอัตราการปรากฏของตัวบ่งชี้แสดงการชี้แนะในหนังสือพิมพ์ โดยพบตัวบ่งชี้ที่ใช้เพื่อแสดงการชี้แนะมากที่สุดคือ คำว่า *ควร* คิดเป็นร้อยละ 43.09 รองลงมา

คือ ให้ คิดเป็นร้อยละ 28.99 ต้อง คิดเป็นร้อยละ 20.47 อย่า คิดเป็นร้อยละ 3.75 ขอ คิดเป็นร้อยละ 2.57 แนะนำ คิดเป็นร้อยละ 0.80 และ ห้าม คิดเป็นร้อยละ 0.32 ตามลำดับ

ตารางที่ 6.16 ความถี่การปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการชี้แนะในนิตยสารออนไลน์

กลวิธีทางภาษา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
ต้อง	1091	44
ควร	787	32
ให้	276	11
อย่า	143	6
ขอ	106	4
แนะนำ	79	3
รวม	2,482	100

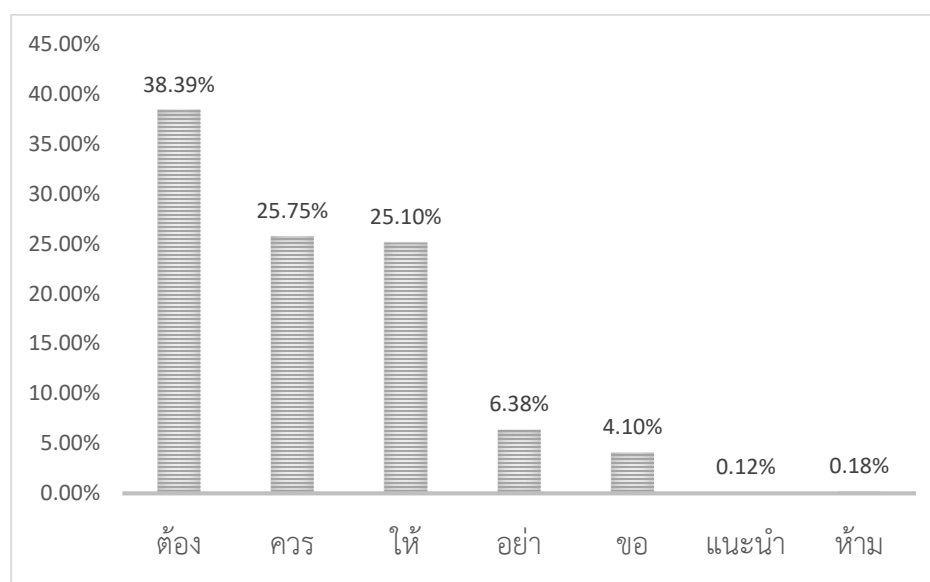
ภาพที่ 6.16 ร้อยละการปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการชี้แนะในนิตยสารออนไลน์

ในตารางที่ 6.16 และภาพที่ 6.16 แสดงให้เห็นอัตราการปรากฏของตัวบ่งชี้แสดงการชี้แนะในนิตยสารออนไลน์ โดยพบตัวบ่งชี้ที่ใช้เพื่อแสดงการชี้แนะมากที่สุดคือ คำว่า ต้อง คิดเป็นร้อยละ 35.15

รองลงมาคือ ควร คิดเป็นร้อยละ 33.53 ให้ คิดเป็นร้อยละ 20.57 อย่า คิดเป็นร้อยละ 5.32 ขอ คิดเป็นร้อยละ 3.7 แนะนำ คิดเป็นร้อยละ 1.58 และ อย่างไรก็ตาม ไม่พบตัวบ่งชี้แสดงการขึ้นาคำว่า ห้าม ใน นิตยสารออนไลน์

ตารางที่ 6.17 ความถี่การปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการขึ้นาคำในเว็บไซต์

กลวิธีทางภาษา	ความถี่การปรากฏ	ร้อยละ
ต้อง	656	38.39
ควร	440	25.75
ให้	429	25.10
อย่า	109	6.38
ขอ	70	4.10
แนะนำ	2	0.12
ห้าม	3	0.18
รวม	1,709	100

ภาพที่ 6.17 ร้อยละการปรากฏตัวบ่งชี้ทางภาษาแสดงคุณลักษณะการขึ้นาคำในเว็บไซต์

ในตารางที่ 6.17 และภาพที่ 6.17 แสดงให้เห็นอัตราการปรากฏของตัวบ่งชี้แสดงการชี้แนะในเว็บไซต์ โดยพบตัวบ่งชี้แสดงการชี้แนะมากที่สุดคือ คำว่า *ต้อง* คิดเป็นร้อยละ 38.39 รองลงมาคือ *ควร* คิดเป็นร้อยละ 25.75 *ให้* คิดเป็นร้อยละ 25.10 *อย่า* คิดเป็นร้อยละ 6.38 *ขอ* คิดเป็นร้อยละ 4.10 *แนะนำ* คิดเป็นร้อยละ 0.12 และพบตัวบ่งชี้คำว่า *ห้าม* น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 0.18

จากตารางและภาพข้างต้นจะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ และเว็บไซต์มีลำดับการใช้คำแสดงการชี้แนะในภาพรวมไม่ต่างกันมากนัก โดยเรียงจากมากไปน้อยคือ *ต้อง ควร ให้ อย่า ขอ แนะนำ ห้าม* แม้ว่านิตยสารออนไลน์จะไม่พบตัวบ่งชี้แสดงการชี้แนะ คำว่า *ห้าม* แต่ตัวบ่งชี้นี้ก็ปรากฏน้อยมากในแหล่งข้อมูลอื่น คิดเป็นร้อยละ 0.18 เท่านั้น หรือ ร้อยละ 0.32 เท่านั้น จากคำร้อยละที่ปรากฏกล่าวได้ว่า คำว่า *ห้าม* ไม่ได้เป็นลักษณะเด่นแสดงการชี้แนะของวรรณกรรมทำนวยภาษาไทย อย่างไรก็ตามหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีลักษณะเฉพาะคือ การปรากฏของตัวบ่งชี้ในสามลำดับแรกแตกต่างจากนิตยสารออนไลน์และเว็บไซต์ เนื่องจากวรรณกรรมทำนวยในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ปรากฏตัวบ่งชี้ที่พบมากเป็นสามลำดับแรก โดยเรียงจากมากไปน้อยคือคำว่า *ควร ให้ ต้อง* ในขณะที่วรรณกรรมทำนวยในนิตยสารออนไลน์และเว็บไซต์ปรากฏตัวบ่งชี้ที่พบมากเป็นสามลำดับแรก โดยเรียงจากมากไปน้อยคือ *ต้อง ควร ให้*

การปรากฏของตัวบ่งชี้แสดงการชี้แนะที่แตกต่างกันดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าผู้เขียนคำทำนวยในหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีการชี้แนะผู้อ่านคำทำนวยด้วยการแนะนำหรือเปิดโอกาสให้ผู้อ่านคำทำนวยมีสิทธิ์เลือกว่าจะกระทำตามคำทำนวยหรือไม่ จึงเลือกใช้คำว่า *ควร* เป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นว่าผู้ทำนวยต้องการเพียงแนะนำหรือชักจูงผู้อ่านคำทำนวยให้ปฏิบัติตามเท่านั้น โดยลักษณะความเข้มข้นของคำกริยาแสดงการชี้แนะนั้น กิตติมา อินทรมพรรย์ และคณะ (2558) กล่าวว่า คำกริยาที่แสดงความเข้มข้นของการชี้แนะมากที่สุดคือคำว่า *ต้อง ให้* เนื่องจากเป็นกริยาแสดงการบังคับ โดยคำกริยา *ควร* มีระดับความเข้มข้นของการชี้แนะน้อยกว่า เนื่องจากเป็นคำที่แสดงการเสนอแนะเท่านั้น

การปรากฏของตัวบ่งชี้ดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยคาดว่าถ้าผู้ทำนวยในหนังสือพิมพ์ออนไลน์เลือกใช้คำแสดงการชี้แนะด้วยการบังคับจำนวนมาก เช่น คำว่า *ต้อง* หรือ *ให้* อาจเป็นการกดดันให้ผู้อ่านคำทำนวยรู้สึกเหมือนโดนบังคับได้ เนื่องจากคุณลักษณะทางจิตสภาวะวรรณกรรมทำนวยในหนังสือพิมพ์ออนไลน์พบการชี้แนะมากเป็นลำดับที่สองรองจากคุณลักษณะการปิดบังอำพราง โดยมีความแตกต่างจากวรรณกรรม

ทำนายในแหล่งข้อมูลอื่นที่พบคุณลักษณะการเบี่ยงเบนเป็นลำดับที่สองรองจากคุณลักษณะการปิดบังอำพราง ด้วยเหตุนี้หากผู้ทำนายเลือกใช้คำว่า *ต้อง* หรือ *ให้* เป็นจำนวนมากเพื่อแสดงการชี้แนะ อาจทำให้ผู้อ่านคำทำนายรู้สึกเหมือนโดนบังคับ จึงเลือกใช้คำแสดงการชี้แนะด้วยการแนะนำหรือเสนอทางเลือก ดังตัวบ่งชี้ *ควร* เป็นจำนวนมากแทน สอดคล้องกับลักษณะของภาษาข่าวหนังสือพิมพ์ที่มักใช้ภาษาแสดงความเป็นมิตร จึงแนะนำด้วยความจริงใจ

แม้ว่าวรรณกรรมทำนายในนิตยสารออนไลน์และเว็บไซต์ จะพบคุณลักษณะการชี้แนะเป็นจำนวนน้อยกว่าคุณลักษณะทางวจนลีลาอื่น แต่ตัวบ่งชี้ทางภาษาที่แสดงการชี้แนะที่ใช้ในนิตยสารออนไลน์และเว็บไซต์กลับพบคำแสดงการบังคับหรือสั่งให้ผู้อ่านปฏิบัติตามในระดับสูง เนื่องจากปรากฏคำว่า *ต้อง* เป็นจำนวนมากที่สุด อย่างไรก็ตาม สังเกตได้ว่าไม่ว่าจะเป็นผู้ทำนายจากแหล่งข้อมูลใด ก็ล้วนต้องการสร้างอำนาจชักจูงผู้อ่านคำทำนายให้เชื่อถือคำทำนาย และเกิดความคิด ความเชื่อไปตามที่ผู้เขียนคำทำนายต้องการ แต่อำนาจดังกล่าวไม่ได้เป็นอำนาจอันอันพึงมีแบบภาษากฎหมาย แต่เป็นอำนาจแบบแอบแฝง

6.3 สรุป

วรรณกรรมทำนายภาษาไทยมีคุณลักษณะทางวจนลีลาที่สำคัญคือ คุณลักษณะการปิดบังอำพราง คุณลักษณะการเบี่ยงเบน คุณลักษณะความแจ่มชัด และคุณลักษณะการชี้แนะ คุณลักษณะทางวจนลีลาดังกล่าวสะท้อนภาพลักษณ์ของผู้ทำนายว่ามีความเป็นมิตร เป็นผู้หวังดี เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเป็นผู้นำทางในการดำเนินชีวิต ภาษาการทำนายจึงมีอำนาจชักจูง โดยสามารถโน้มน้าวให้ผู้อ่านคำทำนายเกิดความเชื่อและปฏิบัติตามคำทำนายด้วยความเต็มใจ ดังนั้นการตระหนักถึงอำนาจของภาษาที่สะท้อนผ่านคุณลักษณะทางวจนลีลาจะช่วยทำให้ตระหนักถึงว่าภาษาการทำนายเป็นเพียงการใช้ภาษาประเภทหนึ่งในสังคม การตระหนักนี้จะช่วยให้ผู้อ่านไม่ตกเป็นเหยื่อของภาษา

รายการอ้างอิง

- กฤติกา ผลเกิด. 2546. *การศึกษาวิจัยวลีลาของประมวลกฎหมายอาญา*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- กาญจวัฒน์ โกสิยกุล. 2545. *วลีลาและมายาคติของภาษาโฆษณาเครื่องสำอางในนิตยสารผู้หญิง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- กาญจนา โรจนพานิช. 2539. *ภาษากฎหมายไทย: การศึกษาตามแนวภาษาศาสตร์สังคม*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- กิตติมา อินทร์ทรัพย์ และคณะ. 2558. “การวิเคราะห์วลีลาภาษาสื่อไทย”. *รายงานวิจัยในโครงการภาษาแห่งอำนาจ: การวิเคราะห์วลีลาของภาษากฎหมาย ภาษาการเมือง ภาษาสื่อ และภาษาวิชาการของสังคมไทย*. สนับสนุนการวิจัยโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- จงจิตร สุขสวัสดิ์. 2545. *วลีลาของข่าวเจาะพิเศษประเภทอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2556. *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วิโรจน์ อรุณมานะกุล. 2547. “พลังอำนาจของภาษา: ภาษา อำนาจ และการเมือง.” ใน *รู้ทันภาษา รู้ทันการเมือง: ทักษะสมัย. เจมส์ค็อกซ์ ปิ่นทอง และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, บรรณาธิการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ขคิดด้วยคน.
- อนงค์นาฏ นุศาสตร์เลิศ. 2557. “การซ้ำเพื่อแสดงการโน้มน้าวในภาษาการเมืองไทย.” ใน *ภาษากับอำนาจ, อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, บรรณาธิการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2544. *ภาษาศาสตร์สังคม*, พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. 2548. *ภาษาในสังคมไทย: ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- _____. 2549. *กว่าจะเป็นนักภาษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. 2553. *ชนิดของคำในภาษาไทย: การวิเคราะห์ทางวากยสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. 2557. “ลักษณะสองหน้าของภาษาวิชาการ: ความแจ่มชัดกับการเบี่ยงบังในการเขียนภาษาวิชาการไทย.” ใน *ภาษากับอำนาจ*, อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ. 2558. *รายงานวิจัยในโครงการภาษาแห่งอำนาจ: การวิเคราะห์วัจนลีลาของภาษากฎหมาย ภาษาการเมือง ภาษาสื่อ และภาษาวิชาการของสังคมไทย*. สนับสนุนการวิจัยโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, กิตติมา อินทร์มพรรย์ และนัฐวุฒิ ไชยเจริญ. 2554. *รายงานการวิจัยในโครงการไวยากรณ์ไทยฉบับครอบคลุมภาษาย่อย เล่มที่ 1 เรื่อง ไวยากรณ์ภาษาไทยมาตรฐาน (Grammar of Standard Thai)*. สนับสนุนการวิจัยโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- Hockett, Charles F. 1960. The origin of speech. *Scientific American* 203, 88-111.
- Joos, Martin. 1962. *The Five Clocks. A Linguistic Excursion into the Five Styles of English Usage*. New York: Harcourt, Brace, and World.
- Labov, William. 1972. *Sociolinguistic Patterns*. University of Pennsylvania Press.
- Lakoff, George. 2006. *Simple Framing: An Introduction to Framing and Its Uses in Politics*. Accessed January 1, 2020. Available from <http://integraloptions.blogspot.com/2009/04/simple-framing-by-george-lakoff.html>